MARC J. TRENNERY
Le Grand Chariot
© „Éditions Fleuve Noir", 1967

MARC J. TRENNERY

DINAMITĂ PENTRU TIRPITZ

Traducere de ION NASTA

EDITURA Z

BUCUREȘTI-ROMÂNIA 1994

CONSILIER LITERAR : H. GRAMESCU

COPERTA DE GH. BALTOC

I.S.B.N. 973-9127-80-0

CAPITOLUL I

Era un fiord ca atâtea altele, larg, cu pereți abrupți și adânci, care se deschid ca niște răni căscate în coasta Norvegiei. Cu cele două maluri imense, acoperite de brazi înzăpeziți, cu cerul închis, plumburiu și apa verde, nu ar fi avut nimic deosebit dacă *Kriegsmarine* (Marina de război germană) n-ar fi hotărât să ancoreze aici, pe timpul iernii, cuirasatul *Tirpitz*.

În liniștea aceea, marele și maiestuosul fiord avea o frumusețe puțin tragică. Versanții abrupți, blocurile de granit cu forme chinuite contrastau cu etrava fină a vasului cu suprastructuri zvelte : lungă fortăreață plutitoare, cenușie, care se confunda permanent cu cerul.

Populația micului sat de pescari cuibărit în fundul golfului se triplase.

Cazărmile adăposteau personalul a trei baterii de artilerie antiaeriană ale companiei de pușcași marini, însărcinați să asigure protecția din apropiere a vasului, precum și serviciile care aprovizionau trupele de uscat și efectivele îmbarcate.

În acea lună de ianuarie 1942, Norvegia se pregătea de cel de-al doilea an de ocupație. Locuitorii sfârșiseră prin a se obișnui cu această stare de oprimare. Se formaseră diferite tabere. Ca de altfel peste tot în Europa, găseai indiferenți, care suportau totul fără să crâcnească, neînduplecați, cărora

vederea unei singure santinele germane le trezea dorința de crimă și colaboratori, fie convinși ideologic, fie profitori murdari. Erau obligați să conviețuiască unii cu alții, făcând eforturi ca de bine de rău să poată supraviețui.

Jan Petersen închise ușa cabinei, urcă scara și, ieșind pe puntea vasului, își ridică gulerul de blană al canadienei. Era un bărbat de vreo patruzeci de ani, scund, spătos, cu o față lungă și osoasă, cu pielea tăbăcită de sarea și stropii valurilor. Ochii mari, de un albastru spălăcit, dădeau când și când feței sale o notă de veselie. Părul cărunt, tuns perie, scotea în evidență nasul acvilin și gura cu buze subțiri.

Ridică ochii. Noaptea nu va întârzia să învăluie complet fiordul. Lumina stelelor nu reușea să străpungă plafonul coborât al norilor care făceau ca întregul golf să pară cufundat într-un univers de vată.

Jan Petersen se scotoci în buzunare, scoase punga de tutun, pipa și începu s-o îndese. Când să scapere amnarul cu cremene se răzgândi, preferând să coboare pe chei pentru a se adăposti de vântul rece care-i biciuia obrazul.

Pe țărm, în jurul său, ceilalți își strângeau năvoadele pe care le întindeau după aceea pe o sârmă legată între doi stâlpi înfipți în pământ.

Jan Petersen întoarse capul. Bătrânul Olaf venea spre el, călcând domol, cu ochii-n pământ, cu spinarea încovoiată.

— A mers ?

Pescarul nu ridică însă capul...

— A mers ? repetă Jan Petersen.

Olaf trase un scuipat care fu cât pe ce să nimerească pe cizmele lui Jan Petersen. Apucându-l de braț, acesta se răsti la el :

— Ai noroc că ești bătrân ! Altfel te pocneam de nu te vedeai !

Celălalt îl privi cu o licărire răutăcioasă.

— Dă ! Dacă-ți face plăcere... Da' nu schimbi nimic cu asta. Mâine, peste opt zile, peste șase luni, altul o să facă la fel !

— Dar totuși n-ai vorbit întotdeauna așa ! Altă dată mergeam și pescuiam împreună...

Bătrânul îl întrerupse și împungând arătătorul în pieptul lui, spuse cu o notă de tristețe în glas :

— Altădată erai Petersen. Jan, curajosul Jan. Altădată mergeai la pescuit ca să trăiești. Altădată erai un om...

Olaf se înfierbânta, vocea îi devenise mai puternică și un norișor de abur i se forma în dreptul gurii.

— Numai că acum, continuă bătrânul, te-ai schimbat ! Când te mai urci pe vas, o faci ca să te prăvălești beat mort pe punte.

— Taci !

— Nimeni nu mă poate împiedica să vorbesc !

— Ia seama, Olaf !

— De ce ?... O să te duci să mă torni prietenilor tăi de la *Kommandatur* ? Halal să-ți fie ! Du-te ! Fugi, trebuie că te și așteaptă. Doar dacă n-ai o întâlnire la vreun bordel !

De câtva timp începuseră să se apropie de ei și alții. Pescarii făceau cerc în jurul lor, gata să-l apere pe Olaf. Jan Petersen citi în privirile lor numai dispreț și ură.

— Ce mai aştepţi, du-te la căldurică, lângă stăpânii tăi !

Jan Petersen lăsă capul în jos, îşi îndesă boneta de lână şi se îndreptă cu paşi grăbiţi spre capătul cheiului. Ceilalţi îl priviră depărtându-se. Auzi în urmă câteva insulte şi râsete groase şi o luă la fugă spre clădirea de piatră cu obloanele trase, în faţa căreia o santinelă înarmată bătea din călcâie.

Caporalul de marină Ernst Kreisler întinse mâna spre halba de bere şi Karina, aşezată pe genunchii săi, era să-şi piardă echilibrul. Se agăţă de gâtul marinarului şi îl muşcă uşor de ureche.

Era cald. Partea de sus a sobei mari de faianţă verde, îndesată până la refuz, începea să se roşească. În semiobscuritatea abia luminată de licărirea tremurată a câtorva lămpi cu sticla vopsită în roşu, clienţii B.M.C. [1]-ului grăsanei Yoke, majoritatea marinari, adulmecau mirosul pielii fetelor, care se amesteca cu cel de saramură şi heringi afumaţi.

B.M.C.-ul avea ore de funcţionare rezervate trupei, altele subofiţerilor şi altele ofiţerilor. O duzină de norvegiene, majoritatea blonde şi durdulii, îşi constituiau aici un mic venit. Deasupra sălii barului erau camerele unde îşi primeau clienţii.

Lui Ernst Kreisler îi era din ce în ce mai cald. Era un obişnuit al stabilimentului. Se întâmpla chiar ca grăsana Yoke să-i facă credit, caporalul lăsând „casei" întreaga lui soldă.

Oftă şi vru să se ridice. Karina se făcu şi mai grea.

— Trebuie s-o şterg !

— Vorbe ! îi şopti ea la ureche.

[1] Casă de toleranţă militară de campanie (n. ed. fr.)

Kreisler înghiţi în sec. Emana din Karina o senzualitate de animal tânăr. Se lipea de el, şi prin bluza albă, care i se mula pe piept, îi simţea sfârcurile tari ale sânilor care se frecau de postavul aspru al tunicii.

— Zău, trebuie să mă întorc la bord.

Tonul nu mai era chiar aşa hotărât. Karina se făcu şi mai mângâietoare. Ernst Kreisler îi plăcea şi insistenţa ei nu avea nimic profesional. Caporalul avea acum obrazul în flăcări. Vrând să scape din strânsoarea fetei, mâinile îi alunecară pe mătasea ciorapilor. Karina tresări simţind degetele marinarului de-a lungul coapselor.

— Tot mai ţii să te întorci la bord ? îl întrebă ea, scoţând printre buzele-i cărnoase vârful limbii.

Nu aşteptă răspunsul şi, cu o sărutare pasionată şi dulce totodată, îl trase spre fundul sălii. Suieră scara în spirală care ducea la camere, sub privirea ironică a lui Jan Petersen, care stătea sprijinit de bar în tovărăşia lui Yoke cea grasă.

— Uite, încă unul. Ce-ţi spuneam eu ?...

Patroana, o femeie de vreo cincizeci de ani, cu sâni şi fese voluminoase, şi care n-avea nevoie de poliţia militară ca să menţină ordinea în casă, râse din gât. Ţinea la Jan Petersen, poate pentru că era unul din puţinii civili care n-o disprefuiau. Pescarul nu fusese niciodată iubitul ei, iar dacă se întâmpla să mai rămână seara, după ora închiderii, era ca să mai bea cu ea o sticlă de coniac pălăvrăgind despre una şi alta.

— Karina îl cam are la inimă pe caporal : iar când urcă cu ea, stă câte o oră, dacă nu chiar două !

— Între ei doi e ceva...

— Aide, aide, te-or fi interesând fetele acum !

— Nu ! Doar așa, să zic ceva !

Un oftat ridică perna de grăsime care-i ținea loc de piept grăsanei.

— O să-l uite ea și pe ăsta !

— E mutat ?

— Nu, dar *Tirpitz* o ia din loc...

Jan Petersen dădu peste cap paharul de coniac, se șterse cu mâneca hainei peste gură și plescăi din limbă.

— Bun.

Yoke nu înțelese despre ce e vorba.

— O fi bine pentru tine. Dacă pleacă vasul, mie una nu-mi rămâne decât să trag obloanele. Nu cu prăpădiții ăștia de artileriști îmi fac eu treaba !

— Mă refeream la băutură. Nu la vaporaș.

Yoke grasa șterse cu o cârpă urma udă a paharului pe tejghea.

— Și pe când s-ar întâmpla catastrofa ?

— În opt, zece zile cel mult !...

— Până nu-l vezi plecând, mai există încă o mică speranță...

Un nou oftat zgudui pieptul lui Yoke.

— Știu eu ce spun, zise ea coborând dintr-o dată vocea ca și cum ceilalți clienți așezați pe la mese cu femei n-ar fi avut altceva mai bun de făcut decât să-i asculte trăncăneala ; tipul Karinei i-a anunțat vestea nu mai departe de aseară ! O să-și facă mendrele în Franța, la Saint-Nazaire.

— Ce poate el să știe ?

De data astă Yoke se simți de-a dreptul jignită.

— Asta-i bună !... O bombă de-asta e pentru

mulți un loc de spovedanie. Și caporalului i-a intrat fata asta sub piele, să știi.

Se plecă spre el și-i șopti confidențial :

— Are chiar intenția „s-o scoată" ! Chiar așa.

Jan Petersen își duse degetul la tâmplă, într-un gest fără echivoc.

— E țicnit ! O curvă nu poate fi decât curvă.

— Ce știi tu ?

Jan Petersen nu mai avea chef să continue discuția. Se uită pofticios spre pahar. Yoke ridică din umeri, luă sticla și-i umplu paharul.

— Poftim ! Bea și du-te naibii !

Cinci minute mai târziu, Jan Petersen se îndrepta cu pași grăbiți spre baraca în care-și ținea uneltele de pescuit.

Oamenii întorceau capul după el, mergeau încovoiați și încotoșmănați în tot felul de boarfe de lână, grăbindu-se spre casele lor. Frigul înțepa la urechi și un văl de ceață se lăsa încet deasupra golfului. Din când în când, câte o patrulă de pușcași din *Kriegsmarine* făcea să răsune sub bocanci caldarâmul unei străduțe, apoi totul se liniștea și Jan Petersen nu mai auzea atunci decât zgomotul propriilor săi pași.

În pragul barăcii se întoarse, cercetă împrejurimile, scoase cheia, deschise ușa și o închise repede în spatele său. Rămase câteva clipe nemișcat, sprijinindu-se cu spatele de ușă. Avea nevoie să-și recapete suflul și să chibzuiască.

Hotărârea o dată luată, se îndreptă spre un godin vechi așezat într-un colț și, deplasându-l într-o parte, dezveli o placă de fier înnegrită. Luă o șurubelniță, îngenunche, desfăcu șuruburile care fi-

xau placa de podea în cele patru colțuri și o ridică. O placă subțire de ciment acoperea o ascunzătoare săpată chiar în pământul bătătorit. Jan Petersen apucă un belciug, ridică placa de beton și, strecurând brațul înăuntru, scoase la iveală un mic emițător pe unde scurte. Se ridică încet și apropiindu-se de masă dădu drumul postului de radio, alegând un program de muzică, după care introduse fișa emițătorului în priza care se găsea la piciorul mesei.

Jan Petersen i-ar fi uimit pe Yoke grasa și pe bătrânul Olaf. Omul care stătea acum așezat cu casca pe urechi și cu cercul manipulatorului pe genunchi, nu avea nimic comun cu bețivul pierdevară care își petrecea nopțile în casa de toleranță a satului. Avea un număr matricol, un indicativ și o lungime de unde care-l lega de Londra.

Își redactă mesajul și trimise semnalul de apel. Țăcănitul manipulatorului se confunda cu vocea Zarahei Leander, care cânta în fiecare seară pentru trupele germane.

La Londra, corespondentul său îi cerea să-i comunice semnalul de verificare. Jan Petersen trimise cele trei litere ale indicativului său, așteptă zece secunde, apoi făcu cele două greșeli de manipulare care dovedeau că postul său nu era sub control și că putea emite liber. De îndată auzi semnalul „trimiteți mesajul".

Petersen își transmise atunci textul, ale cărui litere păreau că-i dansează în fața ochilor :

„T.I.R.P.I.T.Z. ... V.A. ... F.I. ... Î.N.D.R.E.P.T.A.T. ... S.P.R.E. ... S.A.I.N.T.-N.A.Z.A.I.R.E. ... Î.N. ... M.A.I. ... P.U.Ț.I.N. ... D.E. ... Z.E.C.E. ... Z.I.L.E. ... S.T.O.P. ... T.E.R.M.I.N.A.T".

Comută pe „recepție" și ascultă semnalele. Trăsăturile i se înăspriră. Londra îi cerea să colaționeze. Jan Petersen o luă de la capăt. Îi era cald și se enerva. Făcu o greșeală, involuntară de data aceasta, înjură, rectifică și termină pentru a doua oară transmisia informației. Din nou trecu pe „recepție" și bătu cu pumnul în masă : operatorul îi cerea să repete după „îndreptat spre"...

Petersen era gata să renunțe. Îi venea să întrerupă. Își dădea seama oare operatorul de la Londra că fiecare minut suplimentar de emisie reprezenta un risc ? Acela de a fi goniometrat [1] de centrele de ascultare germane, care sondau eterul în permanență cu scopul de a detecta emisiunile clandestine ?

Își șterse fruntea cu palma umedă. În sat exista un asemenea centru într-o cazemată, chiar la capătul digului.

Corespondentul său își pierdea răbdarea, trimițând îngrijorat semnale. Petersen șovăi, apoi transmise din nou finalul textului, lăsând spații între litere pentru a exclude confirmarea de recepție și dintr-o dată se simți mai ușor, muzica părându-i-se acum de-o nesfârșită duioșie.

Ușa se deschise brusc. Jan Petersen se întoarse. Fasciculele mai multor lanterne îl orbiră. Își dădu seama că fusese ultimul mesaj transmis la Londra și schiță un gest să apuce arma...

Lovitura crosei îl atinse la tâmplă, vederea i se întunecă și se prăbuși în neant.

Dura de ore întregi. Jan Peterson era tot o rană. Ajunsese la stadiul în care suferința repetată și con-

[1] A localiza un emițător prin metoda așa-zisă de „triangulare" (n. ed. fr.).

tinuă începe să devină o obișnuință, atroce, dar totuși o obișnuință.

Îl interogau trei persoane. Cunoștea bine pe șeful Gestapo-ului locul, care-i punea întrebările. Și el era un obișnuit la Yoke grăsana. Nu-i interesa numai conținutul mesajului, căci aveau textul, ci numele șefului rețelei.

— Cine ți-a dat emițătorul ?

Jan Petersen înghiți cu greutate și răspunse pentru a nu știu câta oară același lucru :

— Mi-a fost parașutat !

— Când ?

— Acum trei luni...

— Nu-i adevărat ! Ai un șef în Norvegia ! Care e numele lui ? Vorbește !...

Petersen, spânzurat de tavan de încheieturile mâinilor, simțea sudoarea șiroindu-i pe față, udându-i spatele, curgându-i de-a lungul șoldurilor. Simțea gustul sărat al lacrimilor pe buze și o mare oboseală morală și fizică totodată.

— Cine ți-a dat postul de emisie ? Care-ți sunt complicii în sat ?

Un bubuit îi izbucni în creier. Loviturile de cravașă se abăteau pe tălpi, spărgând băsicile și întreținând durerea arsurilor făcute cu fierul încins până la roșu.

Un râs nervos, din care nu se putea opri, scutura trupul lui Jan Petersen. Să le fi spus că secretul acestei manevre, care probabil și pusese în stare de alertă, mai multe state majore, fusese dezvăluit unei mici prostituate de către amantul ei, caporalul ? Un amant cu inima largă, care visa s-o scoată din bordel...

„Ah, nu ! Ar fi prea simplu, se gândea Petersen ; să caute ei originea fisurii. Să se perpelească !"

Atunci se hotărî să nu mai răspundă, să facă în așa fel încât această întrebare să devină prin mutenia lui un fapt capital. Loviturile începură din nou să cadă cu furie. Jan Petersen scoase un urlet de fiară și leșină.

Pușcașii marini adunară populația satului în piața din fața primăriei. Se aflau toți aici, pescari, bătrâni, femei și adolescenți. Chiar și Yoke cea grasă, înconjurată de fetele ei. Formau un careu pe trei rânduri. Era și pastorul acolo, în picioare lângă spânzurătoare, cu părul alb răvășit de vânt.

Eșafodajul fusese ridicat dis-de-dimineață și Hanske, tâmplarul, trebuise, sub amenințare, să facă rost de scânduri și să le bată în cuie. Acum aștepta și el, cu bătrânul Olaf, în mijlocul pescarilor.

Era cam ca la biserică. Bărbații se așezaseră la stânga și femeile la dreapta. În fund, un spațiu larg liber, pe unde urma să vină condamnatul.

Când apăru, Benz-ul se făcu liniște. Îl văzură cotind și îndreptându-se încet spre spânzurătoare. Mașina se opri. Ușa metalică se deschise cu un scârțâit, permițând celor trei oameni să iasă din mașină. Mulțimea văzu atunci o epavă în zdrențe, purtată pe brațe de „feldgendarmi".

Jan Petersen nu mai putea umbla. Ținea însă capul sus, ca să se vadă că nu frica îl împiedica să păsească. Cei doi nemți care-l încadrau își trecuseră fiecare un braț al său pe după gât pentru a-l sprijini, în timp ce vârfurile picioarelor goale se târșâiau pe caldarâm.

Atunci, într-o singură mișcare, bărbații se descoperiră. Femeile începură să se roage. Pastorul înain-

tă spre condamnat. O santinelă-i ordonă să rămână pe loc.

Doi subofiţeri aduseră un cărucior, pe care-l aşezară sub spânzurătoare. Jan Petersen fu ridicat pe el şi un feldgendarm se aşeză în spatele său.

Pastorul fu atunci autorizat să se apropie.

— Doamne, te rog primeşte la tine pe fratele nostru Jan...

Petersen auzea vocea pastorului şi îşi plimba încet privirea deasupra mulţimii. O întâlni pe cea a bătrânului Olaf, îi surâse, o întâlni pe cea a grăsanei Yoke, clipi din ochi. Nu, nu vorbise... Nimeni nu va cunoaşte povestea de dragoste a Karinei...

— Iartă-i greşelile şi păcatele... continua pastorul.

Privirea lui Jan reveni din nou asupra grupului de pescari. Băgă de seamă că buzele bătrânului Olaf erau agitate de un tremur continuu.

„Care din ei va fi succesorul meu ? — se întrebă Petersen — pentru că voi avea un succesor, altminteri ar fi prea stupid."

— Iertarea Ta, Doamne, să se coboare asupra fratelui nostru Jan, care te-a slujit fără încetare...

Nu înţelegea cuvintele pastorului. Vorbele rugăciunii ajungeau la el ca un fond sonor. În timpul orelor în care îşi aşteptase execuţia sfârşise prin a se împăca cu ideea morţii. Şi acum, că era atât de aproape, avea impresia că îi devenise familiară.

Un lucru era sigur : Londra primise mesajul. Englezii vor afla de moartea lui. Informaţia pe care le-o transmisese va avea astfel o şi mai mare valoare.

Suspină. Se va găsi oare cineva în sat care să preia totuşi schimbul ? Simţea nevoia să creadă astfel, asta îl va ajuta să moară împăcat.

Jan Petersen îşi înălţă capul. În ceaţa care se pierdea încet, acolo departe, în mijlocul fiordului, în sipetul său de zăpadă şi brazi, crucişătorul *Tirpitz* era ancorat. Într-un fel era şi crucişătorul lui. Închise ochii, simţi frânghia alunecând în jurul gâtului şi cum i se potriveşte nodul sub urechea stângă... Călăul sări jos şi cu un gest larg al braţului împinse căruciorul înainte.

Un strigăt porni din mulţime. Coarda se întinse. Corpul lui Jan Petersen se încordă, se agită, avu un şir de tresăriri timp de câteva minute. Câteva femei leşinară, un vuiet surd se ridică din rândurile bărbaţilor, după care fu sfârşitul.

În frigul dimineţii, nu mai era decât un spânzurat cu gâtul rupt, capul lăsat într-o parte, imobil şi tragic, atârnând de-o funie.

Era la 6 ianuarie 1942 şi în lumea întreagă oamenii se pregăteau să sărbătorească *Boboteaza.*

CAPITOLUL II

Maiorul Richard Greenwood își puse impermeabilul pe marginea cabinei cu geam și întinse permisul de intrare sergentului din poliția militară, așezat în spatele unui mic birou, cu fața la înălțimea ghișeului.

— Vă pot cere un act de identitate *sir* ?

— Desigur ! răspunse Greenwood, scoțând portvizitul.

Sergentul verifică numele cu cel de pe permis.

— Unde ați descins la Londra, *sir* ?

— În Park Lane nr. 24.

— Care va fi durata șederii, *sir* ?

Degetele lui Greenwood începură să bată nervos pe geam.

— Nu știu, dragă prietene, și nici nu văd în ce măsură te-ar putea interesa ! Așa că mai degrabă anunță-mă colonelului Mac Kawley.

Trebui însă să mai aștepte câteva momente, timp în care sergentul dădu un telefon, apoi, însoțit de un planton, pus să-l conducă prin culoare, fu autorizat să ia ascensorul.

Ajungând la palierul etajului trei, Greenwood, urmându-și ghidul, se angajă într-un lung coridor, se încrucișă cu ofițeri din toate armele, recunoscu un căpitan de parașutiști, întrezărindu-l doar în mijlocul unui grup care părea să tragă de el în toate părțile. După ce întâlni cel puțin șase secretare în uniforme

albastre sau kaki, dintre care unele foarte atrăgătoare, ajunse în sfârșit la biroul șefului de stat major al operațiunilor combinate.

— Aici, *sir* ! spuse plantonul dându-se la o parte pentru a-l lăsa să intre.

Greenwood bătu la ușă. O voce feminină îl pofti să intre. Împinse ușa și rămase o secundă în prag.

— Îmi pare rău că vă deranjez, *miss*, dar pesemne că am greșit biroul ! Îl caut pe cel al colonelului Horace Mac Kawley.

Tânăra, o *wren* [1], zâmbi privindu-l pe noul venit, înalt, subțire, cu umeri lați, părul șaten tuns perie și ochii căprui, aproape verzi. Remarcă energia chipului, maxilarele proeminente, gura zâmbitoare, cu buze pline și insigna comandourilor din *Special Service Brigade*, care împodobea buzunarul ofițerului.

— Sunt secretara lui particulară *sir*, îl anunță ea ridicându-se.

Greenwood o urmări cu privirea în timp ce se îndrepta spre ușa biroului. Era frumoasă, bine făcută, roșcată, cu ochii verzi.

— Dacă vreți să mă urmați...

— Până la capătul pământului !

Zâmbi și făcu cu ochiul :

— Chiar de-ar fi să merg în mâini !

Cu un mic gest amical, ea îi arătă biroul unde-l aștepta colonelul.

— O secundă ! Spune-mi, sper că dragul de Horace nu-ți dă de lucru și seara, căci, dragă *miss*...

— Fairchild ! Locotenent Helen Fairchild, se prezentă ea amuzată.

[1] Wren (Women's Royal Navy Service) — termen denumind o membră a Serviciului auxiliar al marinei militare engleze, compus din femei (n. tr.).

Greenwood continuă :

— Căci am intenția fermă de a te invita la cină !

— Dar...

— Nu se admit discuțiile, locotenente ! Văd că nu ești căsătorită, ca și mine de altfel, așa că suntem făcuți să ne înțelegem !

— Dar...

— Nu mai protesta ! Telefonează !

— Cui *șir* ?

— Cui vrei ! Mamei, cavalerului obișnuit, mai știu eu cui ? Primului Ministru, dacă e nevoie, dar să fii liberă peste o oră ! De acord ?

O voce răgușită se auzi din biroul vecin :

— Greenwood ? Te aștept de trei minute !

— Atunci, ne-am înțeles ? întrebă maiorul îndreptându-se spre ușă.

Ea clipi ușor, afirmativ. Grenwood își aranjă tunica uniformei trăgând de poale, intră, salută și rămase în poziție de drepți.

— Ia loc, *old man* ! spuse colonelul întinzându-i mâna.

Mac Kawley avea o față rotundă, tăiată deasupra buzelor de o mustață groasă, albă, care-i scotea și mai mult în evidență fața congestionată. Era un bărbat de circa cincizeci de ani, care își petrecuse o parte a carierei în India și lucra de cincisprezece ani în Serviciile de Informații ale Armatei. Era de talie mijlocie și avea o ușoară tendință spre îngrășare. Ochii cenușii, veseli, sclipeau în dosul ochelarilor cu ramă de baga și se juca aproape în permanență cu o cravașă de bambus.

— Cum a fost călătoria ?

— Să vii de la Plymouth, *sir*, nu e chiar o afacere.

— Tot celibatar ?

— Mai mult ca niciodată ! făcu Greenwood bătând în lemn.

— Comandoul ?

— Tot în formă.

— Whisky ?

— Două cești de ceai, Helen !

Horace Mac Kawley apăsă pe clapa interfonului.

— Două cești de ceai, Helen !

Greenwood strâmbă din nas.

— Nici o grijă ! Pe culoar face impresie mai bună.

Vorbind de una și de alta, așteptară ca secretara să le aducă scotch-ul. Greenwood se uita din când în când la ceas și se întreba dacă Helen Fairchild va pleca de la birou înaintea șefului.

— Da... și astfel, continuă colonelul, fiul meu iubit a căzut din nou la examen. Asta nu că n-ar fi inteligent...

Mac Kawley făcu o pauză, zâmbi și preciză :

— Îi sunt totuși tată ! Dar s-a îndrăgostit de o mică suedeză refugiată și...

Se întrerupse din nou și, cu cravașa în aer, zise :

— Când se întoarce din oraș adoarme pe cărți. Mă întreb, *old man*, ce l-o fi obosind atât într-un muzeu. Eu, de exemplu, când mă duc cu nevastămea la *National Gallery*, nu fac cearcăne la ochi și totuși privesc...

Sosirea lui Helen Fairchild îi întrerupse.

— Mulțumesc ! Lasă asta aici, ne servim singuri. S-ar putea să stau destul de mult cu maiorul Greenwood, n-ai decât să pleci când termini...

Aruncă o privire malițioasă interlocutorului său și adăugă cu ironie :

— Cel mult, mica mea Helen, dacă vrei să profiți de faptul că n-am nimic să-ți dictez în seara asta și să-ți pui în ordine lucrările ? În cazul ăsta...

Tânăra zâmbi.

— Cred că am să profit de ocazie...

— Bine ! Bine ! Pune-le în ordine !

Greenwood o văzu roșind când închidea ușa.

— Drăguță, nu-i așa ? Și serioasă. E o secretară grozavă. Dacă eram în locul dumitale, aș fi invitat-o la cină ! Numai că probabil n-ai îndrăznit. Dacă vrei cât de cât să repari greșeala...

Ochii cenușii sclipeau ironic.

— Am invitat-o pe miss Fairchild !

„Dragul meu Horace, o să ajungi să ai apucături de codoașă" se gândi Greenwood observând trăsăturile colonelului, care se înăspriseră dintr-o dată.

Își scoase ochelarii cu un gest brusc.

— Bănuiești, cred, că nu te-am convocat doar în scopul de a te vedea făcându-i curte secretarei mele...

Vocea nu mai era aceeași. Pierduse intonația binevoitoare și puțin bonomă. Era acum seacă și cu inflexiuni metalice.

— Știi ce se petrece pe continent, Richard ?

Greenwood avu un gest vag.

— Rezistența se organizează ! Bărbați și femei duc de luni de zile o bătălie din umbră, o acțiune subversivă.

Mac Kawley se ridică, se duse spre perete și trase o perdea care masca harta Europei la scară mare. Era acoperită cu pioneze de diferite culori.

— Uite, Greenwood ! Aici, cele verzi, Olanda. Rețelele sunt deja în acțiune ! Aici, cele roșii, Belgia. În fiecare zi sar trenuri în aer !

Mâna colonelului se deplasă în jos.

— Punctele albastre sunt rețelele franceze ! Sunt peste tot și de toate orientările politice. În sud cei din F.T.P.[1], în centru, pe lângă Vichy și Vercors, oamenii Armatei Secrete ; în zona numită liberă, cei din C.N.R.[2] își extind rețeaua. Peste tot mii de oameni lucrează în umbră și speră.

Mac Kawley trase perdeaua și, revenind spre birou, se lăsă să cadă greu în fotoliu. Greenwood îl văzu apucându-și fruntea cu amândouă mâinile.

— Și știi ce așteaptă ei, Richard ?

Nu lăsă timp maiorului să răspundă.

— Să deschidem un al doilea front ! spuse el ridicând capul ; or, pentru moment nu poate fi vorba de așa ceva și nici multă vreme de acum înainte !

Brusc, atmosfera biroului deveni apăsătoare. Cei doi ofițeri se observau în liniște. Greenwood se întreba unde voia să ajungă colonelul. Colonelul scruta figura maiorului. Se cunoșteau de aproape cinci ani. În 1940 el urmărise operațiunile comando-ului său la Narvik și acolo se născuseră o prietenie și o stimă reciprocă.

— Ce putem face ?

Mac Kawley se îndreptă și spuse cu o voce calmă :

— Să reacționăm ! Churchill a fixat noi misiuni operațiunilor combinate. Peste tot, de două ori pe lună, trebuie să organizăm acțiuni de sabotaj, de distrugere, să introducem agenți în teritoriile ocupate. Pe scurt, să redăm încrederea oamenilor care ne ajută !

Greenwood încuviință din cap.

[1] F.T.P. : Organizație patriotică de rezistență de stânga (n. tr.).
[2] C.N.R. : Consiliul Național al Rezistenței (n. ed. fr.).

— Bănuiesc că m-aţi convocat pentru a-mi încredinţa o misiune de genul ăsta.

— Da şi nu ! Da, pentru că această misiune poate să dea un impuls, să stimuleze reţelele franceze ; nu, pentru că nu are numai un caracter psihologic !

Maiorul vru să intervină. Mac Kawley, punându-şi ochelarii, i-o luă înainte.

— Lasă-mă să continuu ! N-am să-ţi cer să te parașutezi în Franţa cu o duzină din băieţii tăi pentru a vă juca de-a instructorii în *maquis*. Nu vă voi expedia la Paris sau Lyon pentru a crea noi reţele.

Greenwood ştia că nu era nimerit să-i pună întrebări şefului de stat major al operaţiunilor combinate. Ceea ce Mac Kawley voia să-i ceară era probabil delicat şi primejdios în acelaşi timp ; cum să explice altfel reticenţele...

Îl simţea stingherit ; poate datorită afecţiunii care-i lega ?...

— Ascultă-mă bine, Richard. Acum trei zile, la ora opt dimineaţa, un om torturat de Gestapo, redus la stadiul unei epave, a fost spânzurat în mica piaţă a satului său...

Vocea lui Mac Kawley deveni înăbuşită.

— Îl chema Jan Petersen şi avea patruzeci şi doi de ani. Era membru al reţelei noastre de la Oslo de treisprezece luni. A fost prins în flagrant delict în momentul în care ne transmitea un mesaj.

Colonelul făcu o pauză.

— Mesajul său, în măsura în care un eveniment oarecare poate să coste viaţa unui om, o merita : „*Tirpitz* va fi îndreptat spre Saint-Nazaire în mai puţin de zece zile".

Greenwood tresări. Cu toate că nu era marinar, îşi dădea totuşi seama de riscurile pe care le reprezenta manevra cuirasatului pentru convoaiele din Atlantic.

— Pentru ce Saint-Nazaire, *sir* ?

— Pentru că *Tirpitz* are nevoie de o serie de reparaţii şi numai acest port dispune de un doc uscat pe măsura sa. În plus, fiind vorba numai de nişte operaţiuni de întreţinere, *Kriegsmarine* preferă fără îndoială să aibă cea mai bună navă a sa la îndemână, gata să intervină în Atlantic.

Un punct îl intriga pe Greenwood, care căuta din tot acest ansamblu de fapte să discearnă sensul misiunii sale. Hotărât să afle adevărul, întrebă :

— Bun ! Dacă înţeleg bine, *Navy*[1] va organiza o ambuscadă pentru a-l imobiliza la ieşirea din fiorduri.

— Nu !

— Atunci R.A.F.[2] îl va aştepta să ajungă la Saint-Nazaire, pentru a efectua un bombardament care-l va trimite la fund ?

— Nu !

Maiorul îşi trecu o mână prin păr, după care îşi masă ceafa.

— Mărturisesc că nu mai înţeleg...

Mac Kawley oftă.

— *Primo :* navele susceptibile să scufunde crucişătorul *Tirpitz* în apele Norvegiei sunt indispensabile pentru mult timp convoaielor din Atlantic şi Antarctica ! *Secondo :* până acum, R.A.F. a încercat de trei ori să distrugă docul uscat de la Saint-Nazaire ; zadarnic ! Pe de o parte, antiaeriana ger-

[1] Marina militară engleză (n. tr.)
[2] Aviaţia militară engleză (n. tr.)

mană este eficace, pe de altă parte, dacă aplicăm metoda covorului de bombe care-i place lui Göring, populaţia ar avea mult de suferit ! Nu uita că prietenii noştri aşteaptă o debarcare şi nu un raid ucigător care ar putea face ca opinia publică să încline de partea nemţilor.

Greenwood dădu afirmativ din cap. Argumentele colonelului stăteau în picioare...

— Dar, atunci, ce putem face ?

— Să distrugem docul uscat !

— Adineauri spuneaţi că...

— Am spus că R.A.F. nu poate să facă acest lucru. N-am vorbit de o operaţiune de comando !

— N-o să-mi cereţi...

— Ba da ! Un comando de douăsprezece vedete va intra noaptea în estuar şi va trebui să se infiltreze în radă. Va avea ca misiune să lanseze în plină viteză un distrugător vechi umplut cu explozibil, care după ce va sparge porţile docului uscat, va sări în aer o dată cu el.

Mac Kawley făcu o scurtă pauză.

— Mi s-a cerut să desemnez pentru comanda operaţiunii pe cel mai bun ofiţer de comando al brigăzii. Am pus problema Armatei de Uscat şi alegerea ei a fost aceeaşi cu a mea ! Asta e ! Trebuie să te previn că eşti liber să refuzi. Te voi înţelege, cu atât mai mult, cu cât eu sunt acela care, în legătură cu Marina Militară, am trasat, în mare, liniile operaţiunii.

Colonelul îl privi fix pe Greenwood care, impasibil, îl asculta cu atenţie.

— Ascultă-mă bine, Richard, înainte de a-ţi cere acordul, vreau să precizez că Operaţiunea „Ca-

rul Mare" nu este ca toate celelalte...

— Sunt convins ! spuse Greenwood cu o mică strâmbătură.

Cravaşa lui Mac Kawley începu să se agite.

— Lasă-mă să termin !

Se aplecă înainte, uitându-se fix în ochii interlocutorului său :

— Este o acţiune puţin nebunească, Richard, concepută de trăsniţi pentru alţi trăsniţi ; pentru aceia care într-o zi de iunie 1940 [1] au hotărât să reziste !

Ochii mici şi cenuşii ai lui Mac Kawley aveau sclipiri metalice. Vocea era surdă, trădând o emoţie reţinută.

— *Carul*, reluă el, va necesita o pregătire minuţioasă până în ultimul moment. O dată pornită acţiunea, fiecare om, fiecare vedetă, fiecare echipaj va trebui să meargă până la capăt ! Va fi un triumf al voinţei, al curajului, al credinţei !

Mac Kawley se îndreptă cu un mic surâs şi preciză :

— Şi al spiritului de iniţiativă !

— Care sunt şansele de reuşită ?

— Slabe, dar există ! De altfel, într-o zi vom fi puşi în situaţia să debarcăm realmente pe coastele Franţei. Şi atunci vom juca totul pe o carte. O asemenea operaţiune nu se va putea efectua la întâmplare.

Mac Kawley accentuă bine cuvintele :

— Raidul vostru asupra Saint-Nazaire-ului ne poate furniza informaţii preţioase. După această ten-

[1] 18 iunie 1940, data la care generalul de Gaulle prounţă discursul de la Londra, prin care cheamă poporul francez la rezistenţă împotriva ocupaţiei germane (n. tr.).

tativă vor urma altele. Atunci vom debarca chiar tancuri ! Pe scurt, *old man*, din tentativă în tentativă, vom sfârşi prin a pune la punct metoda pe care o vom aplica în ziua „D" ! Numai că... trebuie să existe un început !...

Mac Kawley aştepta hotărârea lui Greenwood.

— De cât timp voi dispune pentru pregătirea misiunii ?

— Asta tu ne-o poţi spune ! Ai totul la dispoziţie, cere toate datele pe care le crezi necesare, ai mână liberă !

— Dar dacă *Tirpitz*...

— De asta fii liniştit ! Gestapo-ul a găsit probabil asupra lui Petersen textul mesajului. Sunt şanse mari ca nava să rămână ancorată timp de mai multe săptămâni !

— În cazul ăsta, *sir*, nu-i vorba de ceasuri ?

— În nici un caz !

— Atunci, nu veţi vedea nici un inconvenient ca ofiţerul cel mai bun de comando al brigăzii să invite la cină pe secretara dumneavoastră, spuse el, sculându-se.

— Te rog, *old man* ! Dar dacă aş fi în locul tău, nu m-aş ambala ! Se spune că fetele din Saint-Nazaire sunt frumoase !

CAPITOLUL III

— Ia pe şase... Bateţi pasul ! Ia pe trei ! Înainte marş ! Atenţie, stai !

Sergentul major era un irlandez cu obrazul cărămiziu şi mustaţa roşcată, înzestrat cu o voce profesională, cu timbru ca de bronz. Una din acele voci care, la nevoie, ar putea înlocui o sirenă de ceaţă.

Era de altfel cazul, căci ceaţa acoperea complet terenul unde oamenii din comandoul Greenwood efectuau exerciţiul de dimineaţă sub conducerea sergentului major O'Mahory. Din cauza ei erau momente când acesta nu mai putea vedea trupa pe care o comanda şi nici trupa pe el. În orice caz, se auzea bătaia bocancilor care răsunau pe asfaltul din faţa garajelor. Chiar dacă ar fi nins, chiar dacă ar fi fost minus cincisprezece sau plus patruzeci de grade, O' Mahory ar fi comandat exerciţiul la fel.

— Închide pe trei ! Lungeşte pasul... În pas de paradă ! Înainte, marş !...

O uşoară ridicare a ceţei îi permise să zărească primele grupe care, acum rigide şi hieratice, dădeau impresia că defilează în faţa Palatului Buckingham[1].

Un singur punct îl supăra pe O'Mahory : despărecherea uniformelor şi a şepcilor. Comandoul era format din voluntari reţinuţi în urma unei severe selecţii. Detaşaţi la *Special Service Brigade*, ei îşi păstraseră fiecare însemnele şi şepcile de la unită-

[1] Palatul regal din Londra (n. tr.).

ţile respective. Bonetele R.A.F. se învecinau cu caschetele kaki ale armatei de uscat, în timp ce albastrul marinarilor stăteau alături de *kilt*[1]-urile pestriţe ale scoţienilor.

Căpitanul Troy Jenkins se opri câteva minute în faţa sergentului major care, zărindu-l în sfârşit, comandă un „stai" ! şi un „pentru onor" răsunător.

— Continuă, O'Mahory ! Ştii cumva dacă maşina a plecat la timp, căci cu ceaţa asta...

— Mellows l-a şi adus pe Richard... *sorry, sir !* vreau să spun pe maiorul Greenwood !...

Jenkins zâmbi şi se îndreptă spre postul de comandă. Oamenii, între ei, îşi vorbeau cu Richard, Troy, Desmond şi Jeffries. Aceasta însă nu dăuna cu nimic disciplinei. Într-o unitate normală, ofiţerii aveau toţi poreclele lor, adesea amicale, câteodată batjocoritoare ; aici era altceva, totul lua un aer de familie. Cu toată diversitatea uniformelor şi a caracterelor bine definite ale oamenilor, aceasta nu era „banda lui Greenwood" ci „familia lui Greenwood". Până şi lunganul de O'Mahory era numit Stan, în dormitoare. Ceea ce nu-i împiedica pe cei mai grozavi din comando să se ferească atunci când era irlandezul de serviciu.

Troy Jenkins împinse uşa dublă cu geam a P.C.-ului şi pătrunse în secretariat.

— Maiorul ?

— În biroul său, *sir !*

Ofiţerul adjunct bătu la uşă, o împinse, intră, salută şi se lăsă într-un fotoliu.

Cei doi ofiţeri erau de aceeaşi vârstă. Jenkins intrase însă, un an după Greenwood, la Sandhurst [2].

[1] Fustă scurtă în carouri, tradiţională la scoţieni (n. tr.).
[2] Celebră şcoală militară engleză. (n. tr.).

La fizic nu semănau deloc. Troy Jenkins mic de stat, robust, cu picioare scurte, avea spate puternic şi muşchi noduroşi. Când trecea câte un obstacol pe pista de probe, dădea impresia unui taur în atac. Avea şi un caracter dificil, iar harţagul său era vestit printre oamenii comandoului.

— Cum a fost drumul, Richard ?

— Istovitor !

Un zâmbet subţie buzele cărnoase ale ofiţerului adjunct.

— Femeile ?

— Da şi nu... Dacă vrei să ştii tot, frumoasă dar serioasă ! M-am mulţumit s-o invit la cină !

Făcu o pauză şi schimbând tonul :

— Să lăsăm gluma ! Îmi trebuie o sută douăzeci de băieţi bine pregătiţi, iar printre ei, o echipă de sabotaj fără pereche.

— Se poate cunoaşte misiunea ?

— Nu !

— Data ?

— Nu !

— Indică-mi cel puţin, Richard, mijlocul de transport !

Jenkins se ridică şi, mimând o cupolă deasupra capului, luă poziţia parașutistului la aterizare, cu genunchii îndoiţi, spatele încovoiat şi coatele lipite de corp.

— Nu !

Jenkins făcu o strâmbătură şi traversă încăperea în pas de gimnastică.

— Nu şi nu ! Marina ne va furniza vedete şi un distrugător.

Firea ofiţerului adjunct începu să iasă la iveală.

— Nu crezi că dacă aş fi pus la curent cu des-

tinația și cu misiunea, asta mi-ar ușura sarcina ? făcu el cu un ton arogant.

— Ba da !

— Atunci, unde mergem de data asta ?

Greenwood îl văzu venind spre el și sprijinindu-și coatele pe birou.

— În Scoția ! Plecarea în seara asta, la orele douăzeci și două !

Maiorul cotrobăi prin servieta de piele și scoase un plic.

— Ai înăuntru toate detaliile misiunii tale, inclusiv planul de antrenament etc.

Troy Jenkins ridică din sprâncene.

— Ai spus „misiunea mea", tu nu iei parte ?

— Nu !

Jenkins se dădu îndărăt câțiva pași și cu un ton cinic :

— Ia spune, fata aceea de la Londra ți-a spus cumva „nu" ?

Greenwood făcu cu mâna un gest enervat.

— Gata, Troy ! Adună-mi comandoul și ofițerii !

Erau acum aproape două sute în marea sală de mese a taberei. O'Mahory îi aliniase pe plutoane, iar subofițerii se găseau în capul meselor. Desmond Terrace, Jeffries Gordon, Robert Fitzpatrick, locotenenți subșefi de unități, cu toții așteptau sosirea lui Greenwood.

Maiorul intră, urmat de Jenkins. Toți oamenii se ridicară o dată.

— Luați loc ! spuse el scoțându-și chipiul.

Așteptă vreo zece secunde să se restabilească liniștea și începu cu o voce hotărâtă :

— Sunteți aici două sute și îmi trebuiesc o sută douăzeci de voluntari !

Se ridicară toți o dată.

— Aveți cel puțin răbdare să aflați ce vă cer.

Greenwood simți cum îl cuprinde un val de căldură : nici unul din oameni nu părea dornic să se reașeze.

— Un lucru trebuie să fie clar în mintea voastră, continuă el ; raidul pe care-l veți îndeplini nu are nimic comun cu tot ce ați făcut până acum ! Este incontestabil o operațiune din cele mai îndrăznețe...

Făcu o pauză, înaintă printre rânduri și, privind insistent oamenii care-l înconjurau, spuse :

— Pentru ca să ne atingem țelul, plecăm cu mult entuziasm. Dar îi previn, în mod cinstit, pe cei care doresc să ia parte la călătorie că nu ni se eliberează decât biletele pentru ducere ! Pentru întoarcere va trebui să ne înghesuim la casă și, după mine, cred că va fi ceva îmbulzeală ! S-a înțeles ?...

Greenwood se dădu puțin înapoi.

— Acum, cei care vor să-și ia biletul să rămână în picioare !...

Atmosfera era încordată. Era în tonul „comandourilor". Nimeni nu făcea vreun gest, de teamă să nu fie interpretat ca o ezitare.

— Am spus : voluntarii în picioare, ceilalți să ia loc ! Precizez că fiecare e liber să nu plece. În nici un caz un refuz nu va atrage excluderea din comando !

Toți, în poziție de drepți, păreau nepăsători. O'Mahory, în calitate de sergent major însărcinat cu problemele de disciplină, interveni :

— Căscați bine urechile ! Care nu vrea să se

trezească într-o ladă de scânduri să-şi pună fundul pe scaun ! Executarea !

O'Mahory ridică mâinile în semn de neputinţă.

— Cred, *sir*, că nu e nimic de făcut ! Suntem cu toţii pentru plecare !

Un „ura" răsunător făcu să vibreze geamurile. Greenwood, cu mâna, ceru linişte...

— Am luat notă că v-aţi oferit cu toţii voluntari. Asta va fi înscris pe fişele voastre matricole, dar nu vă pot lua pe toţi ! Mi s-a indicat o cifră pe care nu trebuie s-o depăşesc : o sută douăzeci, cu un spor de zece la sută pentru a astupa golurile datorate accidentelor din timpul antrenamentelor !

Se auzi un murmur, un fel de mormăit înciudat.

— Linişte ! urlă O'Mahory.

— În consecinţă, reluă maiorul, vom proceda, în zece minute, la o alegere care va ţine seama de capacităţile şi de situaţia familială a fiecăruia dintre voi !

Se auzi din nou un murmur.

— Gura ! strigă irlandezul ; dacă nu sunteţi mulţumiţi, să fi făcut ca mine : să rămâneţi burlaci !

Un râs general salută replica sergentului major şi destinse oamenii.

— Ofiţerii şi subofiţerii, în biroul meu !

Plecarea maiorului dădu naştere la felurite reacţii. O'Mahory se agita în zadar ; era şi el o dată incapabil să restabilească ordinea. Un val de entuziasm cuprinse comandoul mândru de a fi fost ales printre celelalte unităţi ale Brigăzii Serviciului Special. Spiritul de camaraderie se făcea simţit în aceste momente la aceşti oameni de origini şi din medii diferite, îmbrăcaţi în uniformele lor pestriţe.

Spiritul de aventură, entuziasmul şi, cine ştie, poate la unii fiorul premergător fricii, constituiau un liant extraordinar.

Subofiţerii aşteptau pe culoar ca „Richard" să termine cu ofiţerii. Afară ceaţa începuse să se subţieze şi, pe cerul cenuşiu, norii se mişcau încet spre răsărit, destrămându-se...

Greenwood, aşezat la birou, se uită pe rând la cei trei ofiţeri aşezaţi în faţa sa. Troy Jenkins, rezemat de dulap, urmărea scena, cu un zâmbet în colţul buzelor.

— Vă rog, domnilor ! spuse Greenwood ; batem pasul pe loc. Ştiu că toţi băieţii au calităţi, dar eu trebuie să-mi fac suma. Deci, pentru că văd că nu vreţi să mă înţelegeţi, iată criteriile după care veţi face alegerea : la merite egale, cei mai tineri, după asta, specialiştii în sabotaje, trăgătorii de elită, înotătorii de clasă, cei mai buni aruncători de grenade, cei mai rezistenţi la alergare, în sfârşit, şi mai ales, oamenii cei mai buni în luptele de noapte, cu orice armă. Pricepuţi în lupta corp la corp şi cu pumnal de asalt. S-a înţeles ?...

Cei trei locotenenţi aprobară din cap.

— Vă mulţumesc ! Îmi veţi întocmi o listă pe unităţi, subofiţerii vor face acelaşi lucru, iar căpitanul Jenkins va compara pe cei aleşi de voi şi va stabili după aceea ordinea de luptă a comandoului care va participa la operaţiune. Mai sunt întrebări ?...

— Dacă îmi permiteţi, *sir*, spuse Desmond Terrace făcând un pas înainte, căpitanul Jenkins ne-a vorbit de un stagiu...

Avocat în viaţa civilă, burlac, mare aventurier, lăsă fraza neterminată şi un zâmbet îi descoperi dinţii foarte albi şi frumos rânduiţi.

— Da, şi ce-i cu asta ?

Ofiţerul făcu o mutră întrebătoare.

— Veţi cunoaşte, timp de două săptămâni, plăcerile plajelor pe timp de iarnă !

— Brr ! făcu Robert Fitzpatrick, trăgându-şi *kilt*-ul peste genunchi ; nu s-ar putea să ne trimită pentru asta în Florida ?

— Veţi avea şi munte şi crosuri de câte cincisprezece kilometri ca să vă încălziţi !

Greenwood zâmbi şi privindu-l pe micul scoţian cu părul blonziu, faţa roză, pielea ca de prunc şi ochii albaştri, zise :

— Păi, dacă vă supără condiţiile climatice...

— Nu, *sir*, ţin să fac parte din expediţie !

Comandantul aruncă o privire cu înţeles lui Jenkins. Cu o mişcare a capului, i-l arătă pe al treilea locotenent, Jeffries Gordon.

— Eşti bolnav, Gordon ? îl întrebă Greenwood.

— Eu, *sir* ?

— Da, dumneata ! Nu există în comando decât un singur Gordon, din fericire ! Mă mir că încă n-ai avut nimic de obiectat ca de obicei !...

Gordon avea o statură peste cea obişnuită, era subţire, numai oase şi muşchi. Când trebuia să se adreseze cuiva, înclina capul înainte şi cu gâtul lui lung şi subţire părea un cocostârc.

— Regret, spuse el, sarcastic, că suntem obligaţi să luăm cu noi oameni ca Robert şi Desmond...

Ridică din umeri, oftă şi, întorcându-se către cei doi tovarăşi ai săi, spuse :

— În sfârşit ! Poate va veni o zi când o să putem face războiul între *gentlemeni* !

Către sfârşitul dimineţii, Greenwood sosi în portul Plymouth. Cerul era la fel de mohorât. Amploarea misiunii care-i rămânea de îndeplinit era aşa de mare încât părea aproape imposibil de realizat. Nu atât acţiunea în sine era complicată, cât coordonarea tuturor mijloacelor care trebuiau puse în mişcare, adunarea materialului şi mai cu seamă secretul care trebuia păstrat.

Neputând pune în temă autorităţile subalterne cărora li se adresa, Greenwood se lovea de formalităţile administrative şi de încetineala hârţogăriilor de birou.

— Trage de-a lungul cheiului ! spuse el şoferului.

Maiorul sări din maşină, trânti portiera şi se îndreptă cu paşi mari către un distrugător vechi cu patru coşuri, ancorat la capătul digului.

În capul scării de acces a vasului, cei doi ofiţeri de marină cu care avea întâlnire îl aşteptau stând de vorbă.

— Locotenent de marină Nuggens ! se prezentă primul.

— Căpitan de fregată Forbes, spuse cel de-al doilea. Eu sunt ceel care va comanda faza navală a Operaţiunii „Carul Mare" !

Greenwood zâmbi, cu un zâmbet deschis, se prezentă la rândul său şi întrebă :

— Cu ce începem ?

— Cu partea „explozibile" a programului, dacă vreţi, răspunse Forbes.

Cei trei ofiţeri se îndreptară spre puntea din faţă a distrugătorului şi se opriră în dreptul turelei tunului aşezat la marginea acesteia, la circa zece metri de prova vasului.

— Ai cuvântul, Nuggens !

Locotenentul tuşi şi abordă problema ca tehnician.

— Mi s-a cerut să studiez un sistem de detonare care să permită încărcăturilor să explodeze la momentul dorit, oricare ar fi condiţiile de temperatură respective... Vreau să spun cu asta, incendiu sau tir susţinut al adversarului.

Greenwood aprobă.

— Dacă îmi permiteţi, domnilor, spuse el strâmbându-se, chestiunea orarului este după părerea mea primordială, căci va trebui să amorsăm încărcăturile pe mare, când vom fi la bord.

— Fiţi fără grijă, *sir*, s-a prevăzut asta ?

— Perfect ! Continuă, dragul meu.

— Vom aşeza deci încărcăturile aici, sub lăcaşul turelei, peste rezervoarele de păcură, dar în nişte compartimente etanşe din oţel.

— O clipă ! cunoşti principiul operaţiunii ?

Locotenentul zâmbi.

— Da, dar nu ştiu locul.

— Să presupunem, continuă Greenwood, care-şi urmărea ideea, ce s-ar întâmpla dacă după ce va lovi obiectivul şi se va înfige în el pe o distanţă cam de zece metri, încărcăturile, venind în contact cu parapeţii docului uscat, vor fi strivite ?

— Imposibil ! Oţelul compartimentelor şi amplasamentul ales trebuie să le facă să reziste la o eventuală strivire. În tot cazul, etrava se va înfige în porţile docului şi va trebui să se oprească mult înainte de a ajunge la tun.

— Bine, o să spuneţi că sunt chiţibuşar, dar dacă n-o fac acum, n-am s-o pot face în ziua „D" ! Să presupunem că etrava „Carului" a intrat în bazin, iar noi am putut să ne reîmbarcăm şi că ne întoarcem spre Anglia. Să mai presupunem că, posibil, comandantul portului unde am efectuat raidul va trimite să fie cercetată epava înainte să sară în aer. Mă urmăriţi ?...

— Da, *sir*. De fapt, vreţi să ştiţi dacă o echipă de artificieri care s-ar urca la bord ar fi în măsură să descopere şi să dezamorseze încărcăturile ?

— Exact !

Un surâs destinse trăsăturile specialistului din *Navy*.

— Nu ! Pentru că ele vor fi cimentate în lăcaşurile lor de oţel, peste cuvele de păcură şi deci vor face parte integrantă din acestea !

Greenwood se întoarse către Forbes şi zise liniştit :

— Văd că are răspuns la toate !

Locotenentul roşi de plăcere şi continuă :

— Această masă de explozibil va fi constituită din douăzeci şi patru de grenade antisubmarine în greutate de o sută optzeci de kilograme fiecare, ceea ce face ceva mai mult de patru tone. Detonarea lor se va face cu batoane aprinzătoare într-un interval de opt ore, iar eu voi fi la bord pentru a supraveghea punerea în aplicare !

Tehnicianul spuse asta simplu, ca şi cum ar fi fost vorba de participarea la un exerciţiu de instrucţie.

„E drept că nu ştie exact ce se pune la cale, gândi Greenwood, dar nici nu e idiot şi trebuie să-şi dea

seama perfect că nu e vorba de o plimbare de agrement !"

Forbes îl trase înapoi, lăsându-l pe artificier să se gândească la problemă.

— În ceea ce privește vasul, va pleca mâine spre arsenalul de la Devenport, iar când oamenii dumitale se vor sui la bord, va semăna uluitor cu un torpilor german ! Iată în ce vor consta transformările...

CAPITOLUL IV

Comandantul vă cheamă la „chioșc"[1], *Sir !*

— Vin îndată !

Greenwood se ridică, lăsând pe masa din careu fotografiile aeriene ale orașului Saint-Nazaire, pe care le studia de când se îmbarcase la bordul submarinului *Drake* pentru a efectua o recunoaștere nocturnă a estuarului. Închise ușa și începu să urce în cilindrul îngust de oțel al submarinului. Oamenii de cart erau la posturile de manevră, goi până la brâu în fața cadranelor, în timp ce restul efectivului dormea legănat de trepidațiile motoarelor. Mirosea a încins, a ulei ars, și duhorile de grăsime se amestecau cu cele ale transpirației oamenilor. Lămpile albastre răspândeau o lumină difuză. Din când în când, figurile se estompau, iar Greenwood nu mai vedea în față decât ochii strălucitori ai marinarului care-i făcea loc să treacă.

Îl găsi în chioșc pe locotenentul de marină care comanda pe *Drake*.

— Ați putut dormi, *sir* ?

— N-am avut timp, Rockwell ! Și pe urmă, continuă Greenwood, această plimbare e pentru mine, într-un fel, „premieră" asupra Saint-Nazaire-ului !

Marinarul întoarse către el o figură lungă, bronzată și conturată de un colier subțire de barbă

[1] Postul de comandă al unui submarin (n. ed. fr.).

blondă. Nici el nu-şi dădea seama de scopul acestei recunoaşteri, dar realiza importanţa ei, după riscurile ce i se ceruse să şi le asume.

— Ţineţi totuşi să ieşim la suprafaţă, *sir* ?

— Mai mult ca niciodată !

— *All right !*

Se aplecă peste transmiţătorul de ordine.

— Pregătiţi pentru ieşire la suprafaţă. Alunecare completă !

Ordinul fu repetat la nivelul inferior şi trei secunde mai târziu Greenwood auzi aerul comprimat ţâşnind în balasturile vasului. Partea din faţă a navei începu să se ridice brusc, dar înainte de a fi nevoie ca Rockwell să intervină, submarinul îşi restabili echilibrul, regăsindu-şi poziţia orizontală.

— Asdicul [1] !...

Interfonul zbârnâi...

— Nimic de semnalat, anunţă caporalul de cart la radar.

— Imersiune periscopică ! ordonă Rockwell.

Din nou ţâşniturile aerului făcură să răsune balasturile. Pereţii din oţel începură din nou să vibreze şi un zgomot asemănător cu cel al unui jet de vapori care ţâşneşte dintr-un cazan enorm se făcu simţit de-a lungul pereţilor vasului. Greenwood fu nevoit să se agaţe de ceva ca să nu-şi piardă echilibrul, în timp ce etrava se ridica oblic spre suprafaţă.

— Zece metri ! anunţă matelotul din faţa cadranului.

— Ridicaţi periscopul !

Rockwell se dădu la o parte pentru a lăsa să se ridice enorma antenă telescopică, aşteptă să audă declicul de ieşire înainte de a lăsa în jos cele două manete amplasate de o parte şi de alta a vizorului.

[1] Aparat cu ultrasunete de detecţie submarină (n. tr.).

Greenwood îl văzu efectuând un rapid tur de orizont înainte de a anunţa :

— La suprafaţă !

— Gata pentru suprafaţă !

Nava păru dintr-o dată mai uşoară. Era ca şi cum ar fi fost purtată de o enormă bulă de aer. Greenwood auzi chioşcul străpungând suprafaţa şi zgomotul apei şiroind pe pereţi.

— Haide ! hotărî Rockwell, deschizând zăvoarele capacului.

Greenwood îl urmă, se urcă pe scăriţă şi se pomeni dintr-o dată în aer liber. Apa ajungea la nivelul pasarelei chioşcului, iar submarinul rămânea complet în apă, cu excepţia acestui post de observaţie tronconic de care se izbeau valurile.

Aerul proaspăt îi făcu bine şi îi uscă transpiraţia. Avea impresia că i se deschid porii, unul câte unul, că absoarbe prin toată pielea prospeţimea nopţii. Greenwood nu văzu nimic la început. Vizibilitatea era mijlocie, însă mai trebuia să se obişnuiască cu întunericul din jur. Apoi, încetul cu încetul, începu să distingă prin binoclu diferite mişcări şi forme. Câteva minute mai târziu, vântul goni norii şi luna începu să răspândească o lumină slabă.

Greenwood putea distinge acum coasta dantelată, învăluită în ceaţă. La babord, Capul Evei, de unde începeau fortificaţiile estuarului. Exista un reflector puţin retras, al cărui fascicul intermitent lumina estuarul Loarei, dar mult în faţa lor. Lui Greenwood i-ar fi plăcut să poată verifica pe fotografiile aeriene dacă acesta era cel care corespundea

cu bateria de artilerie de coastă, dar nu putea fi vorba să aprindă o lanternă, chiar camuflată, pentru a confrunta clișeul cu decorul.

Coasta forma, tot la babord, un prim golfuleț, după care se putea distinge la lumina unui al doilea reflector o limbă de pământ în gura fluviului și de la care începea conturul unui nou golf.

— Reflectorul acoperă bateriile antiaeriene de la Villes-Martin, șopti Rockwell ; mai încolo vine avanportul, în formă de clește...

Mai departe, Greenwood ar fi putut face o schiță din memorie. În rest, totul nu era decât o imensă linie dreaptă și largă, care de la avanport se termina la bazinul de la Penhoët având, în centru, Vechiul Bazin. Lipită de acesta, baza de submarine a *Kriegsmarinei*, unde, sub tone de beton, submarinele de tip „U" își găseau refugiul la întoarcerea din misiunile lor în Atlantic. Studiase atât de mult clișeele furnizate de R.A.F. încât aproape că vedea conformația locurilor.

— Știi ce se află îndărătul acestui clește ?

— Mărturisesc că... începu marinarul.

Greenwood simțea nevoia să vorbească, să-i explice cum arată orașul Saint-Nazaire. Era ca și cum ar fi realizat sinteza terenului prin juxtapunerea celor ce vedea în fața lui cu ce-și amintea din fotografii.

— În fundul avanportului se găsește un pod. La dreapta acestui pod se află orașul vechi, mărginit de digul de est care merge până la cel vechi. Dincolo, este vechea intrare care dă în vechiul bazin. Logic, nu-i așa ?

— Da, desigur, spuse Rockwell, care nu vedea unde voia să ajungă pasagerul său.

— Știi ce are deosebit această intrare veche ?

— Nu, *sir*.

— Dă acces spre „Forma *Normandie*".

Greenwood simți privirea interlocutorului său ațintindu-se asupra lui.

— „Forma *Normandie*" ?

Greenwood oftă. Ignoranța camaradului său îl mira oarecum. Trăind de atâtea zile și nopți cu misiunea întipărită în minte, aceasta devenise o obsesie, o iubită minunată, fascinantă și inaccesibilă.

— Este lucrarea cea mai mare de acest gen din Europa ! Imaginează-ți o incintă de trei sute cincizeci de metri lungime pe patruzeci și șase lățime. Umplută, e un bazin obișnuit. Golită însă cu ajutorul pompelor, este un enorm doc uscat, care poate primi un vas de optzeci și cinci de mii de tone !

Rockwell fluieră mirat.

— *Drake*-ul meu ar putea să se bălăcească în voie acolo !

Greenwood nu găsi de cuviință să-i precizeze că, la fiecare capăt, obiectivul era închis cu o poartă rulantă de cincizeci și doi de metri lungime, înaltă de doisprezece și a cărei grosime de oțel era de aproape unsprezece metri. Aceste porți sau chesoane se dădeau la o parte pentru a lăsa apa să pătrundă în interior.

Oftă. În acești unsprezece metri de oțel trebuia să pătrundă etrava „Carului" lansat în plină viteză.

— Dacă ar trebui să pătrunzi în Saint-Nazaire pe mare, ce rută ai alege ?

Marinarul, după un timp de gândire, răspunse :

— Aș merge de-a lungul a ceea ce poartă numele de „Canalul Dulgherilor" pe harta mea...

— Adică ?

— Cârma la babord ! Capul Evei, Villes-Martin și aș ancora în avanport !

Greenwood se întoarse și privi coasta la tribord. Și aici erau reflectoare care materializau coasta, de la Capul Mindin spre nord până la Pointeau, spre sud. De fapt nu era decât un singur drum pentru a evita defilarea prin fața tunurilor adversarului. Numai că acest drum...

— De ce nu se poate naviga drept înainte în axa *Drake*-ului, de exemplu ?

Era aproape sigur de răspuns : îi fusese dat la Amiralitate. Totuși, poate că exista un marinar capabil să rezolve problema...

— Imposibil, *sir !* S-ar da peste bancuri de nisip și mâl ; în timpul fluxului sunt abia doi metri de apă peste fund !

Marinarul își scoase chipiul și frecându-și ceafa întrebă :

— Ce ordonați pentru restul programului ?

Interfonul răsună în acel moment.

— O navă în spatele nostru ! anunță omul de la asdic.

— Pregătiți pentru scufundare !

Cei doi ofițeri coborâră în chioșc. Rockwell lăsă capacul în jos.

— Imersiune șaizeci de metri !

Submarinul vibră sub loviturile de berbec ale apei care invada balasturile. Șocul provocat de masa lichidă zguduia carcasa vasului ca un ciocan de forjă.

— Care este ecoul ?

— Circa două mile !

— Un torpilor, fără îndoială !

Drake se scufunda foarte rapid, fără nici o preocupare de menținere a echilibrului. Nimeni nu mai dormea în compartimentele echipajului ; oamenii așteptau în liniște.

Nu putea fi vorba ca vasul să încerce să scape căutând să coboare mai jos, căci fundul nu putea depăși cu mult adâncimea pe care o avea deja.

— Îi aud asdicul, domnule comandant ! anunță marinarul sondor.

— Bara la zero ! Motoarele înapoi !

Greenwood îl observa pe Rockwell. Calm, marinarul aștepta ceea ce era inevitabil să se producă, dacă efectiv fuseseră reperați de torpilorul german.

— Încep să cadă, domnule comandant ! strigă sondorul, le aud !

Era vorba de încărcături de o sută de kilograme de explozibil, amorsate pentru a exploda la adâncimi diferite, pe care dușmanul le lansa în rafale de câte patru la fiecare bord, înainte să descrie un cerc larg și să mai lanseze două în propria sa dâră.

— Motoarele înainte ! comandă Rockwell, profitând de timpul de cădere a proiectilelor. Procedând astfel, submarinul avea o șansă de a scăpa cu fuga. Numai dacă nu ar nimeri pe traiectoria unei grenade...

Oamenii erau încordați, cu privirile fixe. Greenwood îi simțea sub tensiune. Unii, privind în sus, la buloanele de prindere ale carcasei, ca și cum cu privirea le-ar fi putut întări, păreau a le spune „nu cedați, contăm pe voi" !

Un zgomot ca de tunet se auzi în partea din față. Greenwood alunecă, dar se apucă la timp de o țeavă lungă de comandă. Becurile începură să clipească.

Nava intră toată într-o vibrație prelungă. O nouă explozie zgudui tot vasul. Acesta părea că se transformase într-un imens cal de lemn basculant. Etrava avea mișcări bruște, partea din față se ridica, suia oblic, după care, sub efectul unei explozii din flanc, începea să se balanseze.

Greenwood vedea în fața sa cadranele cuprinse într-o mișcare de tangaj. *Drake*-ul, stoic, făcea față asalturilor torpilorului. Cel mai mic șurub răspundea singur de viața submarinului.

Nu mai era o luptă între oameni, ci duelul a două mașini care se înfruntau. Care dintre ele, proiectilele sau oțelul, va ieși învingător ?

Fiecare nouă explozie zguduia submarinul. Era ca prins într-un vârtej care împiedica oamenii de la cârmă să-l țină în mână. Câteodată îl simțeai că saltă ca un animal rănit, ca apoi să cadă cu mai mare greutate, ca și cum o infiltrație de apă s-ar fi produs undeva în suprastructurile sale.

— Compartimentele sunt etanșe ?

— Închise, domnule comandant !

Greenwood îl observa pe Rockwell, care încerca să ghicească intențiile adversarului.

O nouă serie de grenade explodară. Lumina se stinse.

— Aprindeți lumina de rezervă ! urlă comandantul.

Bucăți de plută, cioburi de becuri, coji de vopsea căzeau ca ploaia, în timp ce în compartimentele echipajului, tot ce nu era fixat, rănițele, obiectele personale ale oamenilor, căzeau alunecând în toate părțile, după înclinația vasului.

— Ce ai de gând să faci ? întrebă Greenwood.

Își dădu seama că întrebarea era stupidă. Dar el, care nu avea nici o răspundere, care nu era decât un pasager, simțea nevoia să știe. Ce importanță avea ce-i va răspunde Rockwell ; Greenwood voia să audă o voce omenească, o voce care să-i spună că nu e încă totul pierdut...

— Să așteptăm ! Să încercăm să facem pe mortul ! Să-i dăm impresia că ne-a nimerit ! Cât timp ne va auzi, va continua vânătoarea.

Se întoarse și ordonă :

— Opriți totul !

Se făcu dintr-o dată liniște. O liniște totală, extraordinară prin bruscheța ei. Oamenii, încremeniți, nu-și permiteau nici o mișcare. Acum zgomotul motoarelor nu se mai auzea, cea mai mică lovitură în pereții vasului putea dezvălui prezența submarinului. Torpilorul își va face probabil datoria și va trimite un mesaj serviciului aero-naval, care va veni în zori să repereze petele de ulei. Numai după aceea își va vedea victoria „probabilă" omologată.

Toți puteau auzi zgomotul elicelor adversarului când acesta se întorcea spre ei. Acolo, sus, un alt echipaj era probabil înfrigurat. Alți oameni, mai toți tineri, îndrăgostiți de viață, așteptau să afle dacă la șaizeci de metri adâncime sub ei, datorită iscusinței și manevrelor lor, optzeci de marinari de submarin erau pe cale să moară înecați de trombele de apă pătrunzând prin spărturile vasului lor distrus.

În caz de victorie, vor desena pe pupa vasului un mic submarin, o mărturie în plus, pe lângă celelalte, a succesului lor.

Deocamdată trebuiau să aștepte. Nu mai aveau de luptat împotriva grenadelor, ci a ceasului. Unul din cei doi adversari va sfârși prin a se plictisi, iar

Rockwell era ferm hotărât să rămână pe loc chiar până în zori, dacă era nevoie.

La suprafață, celălalt continua să descrie cercuri largi, care-l aduceau la intervale regulate deasupra submarinului. Îl auzeau apropiindu-se, depărtându-se, reîncepând să facă iar cercuri, din ce în ce mai strânse, deasupra submarinului.

Greenwood încerca să-și adune ideile. Se gândise atât de mult numai la obiectivul său că acum docul uscat de la Saint-Nazaire nu mai era suficient pentru a-i permite o evadare.

Deasupra omului de la cârma din față era o fotografie de femeie lipită pe perete. Marinarul o avea astfel mereu în fața ochilor. Era oare nevasta, logodnica sau iubita lui ? Oricine ar fi fost, era aici, zâmbitoare, într-o rochie înflorată.

„Curios, se gândi Greenwood, ea asistă astfel la viața de bord și-i împarte bucuriile. Știe măcar că se află aici, în mijlocul unui echipaj care poate într-o zi nu se va mai întoarce ?“...

Brusc, revăzu figura Helenei Fairchild, ochii verzi, nasul puțin cârn. Auzi în urechi vocea gravă a fetei. Petrecuse în tovărășia ei o seară minunată, cu atât mai mult cu cât nu încercase să o seducă, deși avusese impresia că nu i-ar fi displăcut.

„În fond am greșit. Dacă o să crăp în drăcovenia asta de *Drake*, aș fi făcut măcar, înainte, dragoste cu o fată minunată...“

Greenwood auzi torpilorul trecând din nou și pe urmă depărtându-se. Vreo douăzeci de secunde mai târziu, două noi explozii zguduiră submarinul. După asta auziră clar cum își schimbă direcția și se îndepărtează.

— Asdicul ?

— Trage la 240, domnule comandant !

— Viteza ?

— Cincisprezece noduri !

— Motoarele !

Drake-ul încetă pe loc să mai fie o carcasă de oțel. Îl simțeai renăscând în tremurul care-i agita flancurile.

— Goliți balasturile ! Imersiune periscopică !

De data asta totul se terminase. Echipajul își regăsise înflăcărarea și în privirile oamenilor Greenwood ghicea întrebarea pe care și-o puneau cu toții.

— Îl vânăm, domnule comandant ! întrebă secundul.

— Și încă cum ! răspunse Rockwell.

Greenwood așteptă ca secundul să plece la posturile de manevră pentru a interveni.

— În ceea ce mă privește, misiunea s-a terminat, putem să ne întoarcem !

— Dar pentru mine *sir*, abia începe ! Doar nu vă imaginați că o să las să-mi scape ticălosul ăsta care m-a ținut la fund ?

— Îmi pare rău, dragul meu, dar asta e ! Pune capul spre Plymouth și încă repede, am pierdut și așa destul timp !

— Sunt dezolat că trebuie să vă amintesc, *sir* că sunt singurul stăpân la bord !

— Imersiune periscopică ! anunță secundul

— Ridicați ! Îmi dați voie...

Dându-l pe Greenwood la o parte, Rockwell se așează pe scaunul turnant care făcea corp comun cu periscopul. Câteva secunde mai târziu ordonă :

— La posturile de luptă !

Părăsind un moment binoclul periscopului, îi zâmbi lui Greenwood.

— O mică jumătate de oră de vânătoare și-l am în buzunar ! N-o să-mi refuzați asta !

Grenwood îl simțea tânăr, energic, plin de entuziasm, puțin imprudent ; un om din cei care îi plăceau. Ar fi putut face uz de gradul său, să-l amenințe. Dar preferă să-l convingă.

— Ascultă-mă un minut, după care poți face ce vrei.

Vocea calmă, tonul grav, îl surprinseră pe Rockwell. Lăsă în jos manetele periscopului și își aranjă chipiul ca lumea.

—Scuzați-mă, *sir*, dar....

Greenwood îl întrerupse.

— Bine ! Nu-i nimic grav, mai degrabă îmi plac tinerii ca dumneata ! Dar mai e ceva; pentru ce crezi că *Navy* te-a afectat acestei misiuni spre Saint-Nazaire ?... Pentru a scufunda un petrolier, trei torpiloare, și un cuirasat ?

Rockwell zâmbi, ridicând capul.

— În sfârșit... eu...

— Lasă-mă să continuu ! Nimeni aici nu are dreptul să te împiedice să alergi după acest vas. Te cred în stare să-l scufunzi. Ești în stare chiar să te arunci cu capul înainte într-o cursă, sau într-o plasă antisubmarină, sau în plase contra torpilelor !

Greenwood făcu o pauză și își șterse fruntea.

— Probabil că întrevezi și posibilitatea de a sări în aer !

— E riscul meseriei, *sir* !

— O știu tot atât de bine ca și tine ! Numai că eu nu am dreptul să risc nimic !

Marinarul tresări, se uită la maior cu un aer surprins și puțin indignat.

— Înțelege, nu eu, Richard Greenwood, nu am dreptul să crăp la șaizeci de metri adâncime la gurile Loarei, ci ceea ce reprezint eu într-o operațiune care depășește cu mult importanța torpilorului tău ! Nu am dreptul să-ți spun mai mult, dar e esențial să ajung la Plymouth, teafăr, sănătos și repede !

Rockwell avu un gest care voia să însemne că nimeni nu e de neînlocuit. Greenwood îl remarcă și simți cum începe să se înfurie.

— Ascultă-mă bine, tinere ! Informațiile pe care le-am culeș din această recunoaștere sunt vitale ! Și cu asta destul ! Sau pui capul imediat spre Plymouth, sau îți jur că, dacă scap cu bine, ai să fii cel mai bătrân locotenent de marină al flotei ! Iar ca post, vei conduce un hangar de vaporaș, până la pensie ! S-a înțeles ?

Rockwell suspină și luă poziția de drepți.

— Ne întoarcem la bază ! anunță el cu voce tare. La suprafață ! Goliți peste tot !

Când, o oră mai târziu, Greenwood se găsea din nou pe pasarelă, norii dispăruseră. Pe cer sclipeau stelele, iar două dintre ele, jos, aproape de orizont, semănau cu ochii mari și puțin triști ai Helenei Fairchild.

CAPITOLUL V

Era prima zi de primăvară, 22 martie, într-o duminică. Soarele scălda într-o lumină aproape ireală coasta de sud a Angliei. În portul Falmouth, armada Operațiunii „Carul Mare" era în sfârșit adunată.

Oamenii comandoului erau îmbarcați pe un vas de transport pentru trupe, care le servea drept cantonament plutitor.

Cu două zile înainte, efectuaseră un exercițiu de debarcare și reîmbarcare în Insulele Scilly, la bordul unor vedete rapide de genul celor utilizate de marinarii de la Paza de Coastă și care se găseau acum ancorate la digul sudic. În partea cealaltă a portului erau ancorate și două distrugătoare, precum și un al treilea vas, căruia localnicii din Falmouth îi spuneau „torpilorul nemțesc capturat".

În fața Amiralității, o vedetă-canonieră, mai puternică decât celelalte, era ancorată la chei. Greenwood o putea vedea din biroul său ale cărui ferestre dădeau spre mare, permițându-i astfel să aibă sub ochi toate elementele micii sale escadre. Trei inși își împărțeau această încăpere : Forbes, căpitanul de fregată din marină, care avea responsabilitatea părții navale a operațiunii ; Jenkins, pe care munca sa de adjunct îl făcea să trăiască în permanență în umbra lui Greenwood și acesta din urmă.

Forbes se întinse, oftă mulțumit și aruncă o privire nostalgică spre portul însorit. Era de talie mijlocie și avea o figură energică, cu trăsături la fel de accentuate ca ale lui Greenwood. Era singurul căsătorit din cei trei.

— Melancolic, Dave ?

Forbes tresări și se întoarse privindu-și cei doi tovarăși.

— Voi nu puteți înțelege. Nici un burlac nu poate înțelege ce reprezintă o duminică englezească primăvara ! În grădina casei, peluza e acum verde, brândușele au înflorit și trandafirii au boboci. Dacă aveam un migdal, ar fi răspândit miresme minunate.

Oftă îndelung.

— Dacă eram acum acasă, aș fi fost în camera mea și n-aș fi avut decât să întind brațul pentru a mângâia obrazul Ceciliei în patul alăturat.

Troy Jenkins se sculă și merse să se așeze pe colțul biroului lui Forbes.

— Ascultă, Dave, și noi celibatarii înțelegem asta ! Așa că, dacă vrei, îți putem face o propunere.

— Lasă-mă să termin...

Jenkins îi zâmbi lui Greenwood înainte de a începe să dea explicații.

— Iată : ai puțină răbdare și vei găsi o fată frumoasă la Saint-Nazaire. În plus, la ora la care vom sosi, nu va fi nici o problemă s-o pui în pat, pentru că va fi deja culcată !

Greenwood izbucni în râs văzând expresia aiurită a lui Forbes.

— Și îți promitem, continuă Jenkins imperturbabil, că te așteptăm înainte de reîmbarcare !

Forbes înjură și, scârbit, se întoarse să contemple portul.

Greenwood își luă pipa lovind-o de călcâi și, începând s-o îndese cu tutun, întrebă :

— Dacă Dave ar binevoi să înceteze să se mai gândească la brânduşele sale înflorite, am putea să vedem care e situaţia. Troy, ce fac oamenii ?

— Cuminţi ca nişte sfinţi, sub înalta autoritate a ofiţerilor de serviciu, întărită de scumpul nostru O'Mahory.

— Povestea de ieri ?

— Nimica toată ! O mică răfuială între scoţieni ! Aceşti domni ajunseseră să-şi arunce în faţă mârşăviile şi nelegiuirile strămoşilor lor !

Jenkins făcu un gest larg cu mâna.

— Neputând conta pe imparţialitatea iubitului nostru Bob Fitzpatrick, pe care conflictul îl privea în primul rând, a trebuit ca O'Mahory să găsească soluţia până la sfârşit.

— Şi a mers ?

Jenkins ridică degetul mare.

— La fix ! Roşu la faţă, cu timbrul delicat, pe care i-l cunoaştem, le-a propus lui Argyil, Black Watch, Cameron şi celorlalţi să-i interneze pentru deficienţă mintală în spitalul din Falmouth !

Greenwood trase câteva fumuri scurte din pipă şi cu o notă de îngrijorare spuse :

— Marinarii de la distrugătoare ?

Forbes interveni.

— Nu bănuiesc nimic ! Cred că sunt aici pentru efectuarea unei operaţii de luptă antisubmarină.

— Băieţii de la vedere ?

— Acelaşi lucru ! Li s-a explicat că rezervoarele suplimentare care au fost montate sunt destinate să le sporească autonomia pentru lupta împotriva submarinelor !

Jenkins merse spre fereastră, se opri câteva secunde în faţa ei şi completă la adresa lui Greenwood :

— Cât despre „Car", Nuggens şi echipa sa de artificieri au terminat în noaptea asta de cimentat cele patru tone de explozibil sub turela din faţă !

Greenwood deschise braţele şi, privindu-şi tovarăşii, adăugă :

— Nu ne mai rămâne decât să-l aşteptăm pe Mac Kawley pentru stabilirea planului de bătaie.

— Va fi aici, peste o oră, dacă nu vine un contraordin, anunţă Forbes, căruia transmisiunile Amiralităţii îi anunţaseră ştirea.

Îşi luă cascheta şi în pragul uşii se întoarse şi zise :

— În ceea ce mă priveşte vă voi întâlni la consfătuire !

Greenwood şi Jenkins luară poziţia de drepţi.

— Bine, domnule amiral ! răspunseră ei, abţinându-se să nu râdă.

După ce Forbes trânti uşa mormăind, Troy Jenkins se întoarse spre Greenwood.

— Ia spune, cu puţin noroc, poate dragul de Horace va fi însoţit de secretara lui particulară !

Greenwood roşi sub bronzul său, Jenkins făcu trei paşi înapoi, puse un genunchi la pământ şi întinse braţele :

— Actul trei : bravul războinic îşi ia rămas bun de la iubita sa. Decorul reprezintă un port din sud, într-o seară de primăvară englezească. Fără brânduşe înflorite, din păcate pentru Forbes, dar cu salcâmi, pentru parfum !

— Troy, nu ţi-a spus nimeni că eşti...

Jenkins nu-l lăsă să continue, se ridică şi spuse mai departe cu vocea unui crainic comentând un anunţ publicitar de film :

— În rolul frumoasei Elena, minunata, remarcabila şi atât de serioasa Helen Fairchild, iar...

Făcu o pauză şi sub privirea amuzată a maiorului continuă :

— Iar în cel al iubitului ei, scânteietorul Richard Greenwood ! O producţie Horace Mac Kawley ! Realizată în decoruri naturale şi în super-tehnicolor la Falmouth şi Saint-Nazaire — Franţa ! Efecte speciale, luminile, sunetul şi muzica specialiştilor comandourilor Maiestăţii Sale !

— Nu-ţi lipseşte decât claqueta şi tăbliţa ! spuse Greenwood redevenind serios.

Se uitară o secundă unul la altul. Ar fi fost gata să jure că se gândiseră la acelaşi lucru. Se împlineau aproape două luni de când pregăteau împreună „Carul". Aproape două luni de când, zi şi noapte, nu trăiseră decât cu „Saint-Nazaire" în gând şi însăşi durata stagiului de antrenament îi obişnuise cu ideea. Prin forţa lucrurilor, dat fiind secretul, această pregătire devenise un fel de exerciţiu. Era chiar prilej de glumă şi brusc realizară că nu mai era un joc, un studiu asupra unei machete şi a unei lăzi cu nisip...

Rămaseră tăcuţi. Greenwood trăgea din pipă şi gustul acru al nicotinei îi umplu gura.

— Haidem, spuse Jenkins scuturându-se : Horace riscă să ne aştepte.

Greenwood ridică din umeri.

— M-ar mira să poată începe fără noi !

Consfătuirea avea loc în careul transportului de trupe. Erau adunaţi acolo toţi ofiţerii şi subofiţerii având posturi de comandă în timpul operaţiunii.

În centru, pe masă, se găsea macheta oraşului Saint-Nazaire, făcută din ipsos după cele mai recente

fotografii efectuate de escadrilele de recunoaştere ale aviaţiei. În colţul din stânga, pe o tablă neagră, planul instalaţiilor portuare era desenat cu cretă albă. La intervale regulate, semne convenţionale reprezentând o baterie de coastă, un grup de baterii de antiaeriană sau reflectoarele fixe erau reprezentate prin săgeţi, triunghiuri şi cercuri de diferite culori.

Discuţiile erau în toi. Zgomotele se contopeau într-un fel de zumzăit continuu. Din când în când, izbucnea câte o voce mai stridentă sau o glumă care dezlănţuia râsete repede înăbuşite.

Patru lămpi puternice de birou proiectau o lumină vie asupra machetei, iar când te aplecai până la nivelul mesei şi priveai ansamblul din ghips şi lemn, portul Saint-Nazaire căpăta, datorită jocului de umbre şi lumini, o înfăţişare reală.

— Puţină linişte, domnilor !

Discuţiile încetară. Greenwood stătea în stânga unui colonel gras, cu părul alb şi o mustaţă stufoasă, care îi dădea un aer de om de treabă.

Un murmur întâmpină intrarea secretarei, în uniformă de locotenent, care se aşeză în dreapta machetei, deschizând dosarele.

— Domnilor, continuă Greenwood, am onoarea să vă prezint pe colonelul Mac Kawley şeful de stat major al Biroului Operaţiunilor Combinate ! Dumnealui este cel care a conceput Operaţiunea „Carul Mare" la care veţi participa.

Un triplu „ura" salută acest anunţ. Colonelul înaintă şi puse mâinile pe masă.

— Nu am pretenţii de conferenţiar...

Ridică brațul pentru a calma auditoriul.

— Așteptați cel puțin să știți ce am să spun ! Sunt însărcinat să vă transmit urările de reușită și salutul lordului Louis Mountbatten, șeful operațiunilor combinate și...

Mac Kawley trebui să asculte cele trei urale destinate patronului său. Se întoarse spre Greenwood, care deschise brațele pentru a-și arăta neputința de a-i face să tacă pe cei șaizeci de oameni prezenți.

— *Boys* ! reluă Mac Kawley când putu să reia cuvântul, vă propun, acum să vă rezervați uralele pentru sfârșitul acestei consfătuiri.

Greenwood aruncă o privire cu înțeles spre O'Mahory și totul reintră în ordine după câteva secunde.

— Bun ! Macheta pe care veți lucra timp de câteva zile reprezintă portul francez Saint-Nazaire, care este obiectivul dumneavoastră ! Marinarii aici de față și care vor avea sarcina să vă ducă la destinație, nu sunt încă la curent ! Lsați-ne nouă grija să-i informăm !

Izbucni un râs general care încetă de cum Mac Kawley ridică mâna.

— În ziua „D" va trebui să fiți în măsură să vă plimbați prin port și să vă găsiți obiectivele pe timp de noapte ca și cum v-ați plimba prin propria voastră grădină. Nu am intenția de a vă da prea multe amănunte. Secretara mea, locotenentul Fairchild, va înmâna fiecăruia dintre dumneavoastră un dosar conținând obiectivele și care va trebui ars la ora H fără trei minute ! Fiecare ofițer va fi responsabil de cele din unitatea sa.

Mac Kawley făcu o pauză și-l arătă cu brațul pe Greenwood.

— Înainte de a da cuvântul comandantului Operațiunii „Carul Mare", vreau să vă spun un ultim cuvânt.

Vocea colonelului deveni aspră.

— Nu am obiceiul să mint. Consider că vă datorez adevărul. „Carul Mare" este...

Un singur strigă izbucni din toate piepturile.

— Un drum fără întoarcere !

Mac Kawley ar fi vrut să mai spună o dată că aceia care voiau să renunțe puteau încă s-o facă, dar în fața acestui auditoriu entuziast renunță.

— Richard ! Ai cuvântul.

Mac Kawley îl numise pe Greenwood la fel cum o făceau oamenii lui. De data asta fu un adevărat delir. Beretele și chipiurile săriră în tavan și trei urale salutară sfârșitul expunerii colonelului.

Comandantul înaintă spre masă și imediat se făcu tăcere.

— Domnilor, e bine să aveți moralul bun, dar totul e să-l ai la momentul potrivit ! De acum înainte sunteți consemnați la bord ! Căutați să fiți calmi, căci plecarea e fixată pe 26, adică cu două zile înainte de ziua „D". O'Mahory, orice încălcare a disciplinei se va traduce printr-o singură sancțiune : excluderea din comandoul pentru această operațiune ! Așa că ascultați-mă bine. „Carul" a fost hotărât din motive...

Helen Fairchild îl privea fix pe Greenwood. Îi auzea vocea, vedea mușchii maxilarelor încordându-se pe chipul acestui bărbat care acum explica motivele ce determinaseră comandamentul operațiu-

nilor combinate să organizeze raidul asupra oraşului Saint-Nazaire.

— ...Or *Tirpitz* este, numai el, capabil să...

În zadar îşi repeta ea că în această sală este mai întâi locotenentul Helen Fairchild ; nu se putea împiedica să nu resimtă o anumită neliniște la ideea primejdiilor pe care le avea de înfruntat Greenwood. Mai bine ca oricare altul, cunoştea condiţiile în care se va găsi comandoul din momentul debarcării. Chiar de dimineaţă, o fotografie aeriană arăta prezenţa mai multor torpiloare germane în vechiul bazin al portului Saint-Nazaire.

— ...De aceea s-a hotărât aruncarea în aer a „docului Normandie"...

O clipă, Helen întâlni privirea lui Greenwood. Se simţi roşind şi plecă privirea asupra dosarelor, ca o şcolăriţă prinsă asupra faptului.

— ...Ştiţi acum tot atât cât ştiu şi eu despre cauzele care ne vor determina să organizăm un „Saint-Nazaire by night" !

Greenwood făcu o pauză, le zâmbi lui Forbes, lui Jenkins şi reluă :

— Comandoul a primit două misiuni... Troy, dă-mi bâtul de bambus ! Mulţumesc.

Puse capetele bâtului pe cele două poduri care separau avanportul de Bazinul Vechi.

— *Primo,* ocuparea acestor obiective după neutralizarea bateriilor de artilerie. *Secundo,* protejarea echipelor de distrugere care vor ataca instalaţiile. Iată ideea în general. Ea va face obiectul unor ordine speciale pe care veţi avea tot timpul să le studiaţi până la sosirea noastră la obiectiv ! Aveţi întrebări ?

Desmond Terrace ridică mâna.

— Care va fi structura noastră ?

— Fluidă ! Ultra-fluidă ! Un ofiţer şi douăsprezece oameni pe fiecare grup de asalt. Un ofiţer şi patru oameni pe fiecare echipă de sabotaj. Grupurile de protecţie însărcinate să acopere echipele de sabotaj vor avea acelaşi efectiv ca grupurile de asalt. Mai e ceva ?

— Asta-i tot, *sir.*

— Cine mai are vreo întrebare ? O'Mahory ? Te ascult...

— Grupul de comandă, *sir,* unde trebuie...

Greenwood îl opri cu un gest pe irlandez să continue.

— Vom ajunge la asta o dată cu repartizarea misiunilor ! Priviţi, e inutil să luaţi notiţe, totul e consemnat în dosarele pe care le veţi primi !

Bambusul se plasă pe avanport şi urmări malul până la Digul Vechi.

— Obiectivele sunt repartizate în trei categorii : A, în sarcina comandoului Desmond Terrace, adică Digul Vechi, cheiurile avanportului şi instalaţiile ce le comportă.

Greenwood făcu o pauză şi mişcă bâtul.

— B !

Bâtul urcă până la Intrarea Veche, după care comandantul trasă o serie de curbe de-a lungul vechiului bazin.

— Ansamblul asalt-distrugere la ordinele locotenentului Fitzpatrick ! Şi în sfârşit C, în sarcina comandoului Jeffries Gordon !

Greenwood îl căută cu privirea pe locotenent. Dată fiind talia acestuia, îl zări imediat.

— Dumneavoastră vă va reveni sarcina de a distruge, în colaborare cu specialiştii, Forma-Ecluză

sau cel puțin instalațiile de pompare. În același timp va trebui să neutralizați bateria de tunuri alăturată. Iată, în rezumat, care vă sunt misiunile. Tot ceea ce privește organizarea, ordinele de plecare, mișcările, semnalele și așa mai departe este de asemenea consemnat în dosarele care vi se vor înmâna.

Greenwood cuprinse cu privirea asistența încordată, tăcută. Nu se auzeau decât suflul respirațiilor și scârțâitul peniței stiloului lui Helen Fairchild, care lua note pentru Mac Kawley.

— Mai vreau să vă precizez câteva puncte înainte de a vă lăsa plăcerea să studiați această machetă. Contrar uzanței, nu ne vom vopsi fețele cu negru pentru a debarca. Trebuie să ne putem recunoaște. Mai mult, toate curelele echipamentelor noastre vor fi vopsite cu alb de Spania !

Se auzi un murmur. Unii se priveau uluiți.

— Am spus : cu alb de Spania ! Țin să se evite orice risc de confuzie ! Punctul trei : interdicție formală de a avea tălpi obișnuite. Ghetele voastre vor avea toate tălpi de crep. Cu alte cuvinte, dacă se aude un zgomot de pași, foc ; înseamnă că-i un Fritz !

Fețele contractate pe moment se destinseră.

— În sfârșit, am ales o parolă de recunoaștere care e imposibil de pronunțat pentru un gâtlej teuton : Întrebare : *War weapons week* ? Răspuns : *Weymonth !* Sunt destui W pentru ca tipul din față care ar vrea să facă pe șmecherul să se încurce și să... o încurce sub o rafală de-a noastră ! În ceea ce privește trupa, ea nu trebuie anunțată despre misiune decât după plecare. Înainte de aceasta, aveți datoria, domnilor, să puneți actele personale ale oamenilor în două săculețe diferit colorate. Conținutul celor albe va fi trimis familiilor în caz de moarte sau de capturare, cel din cele roșii, incinerat !

Atmosfera deveni deodată foarte apăsătoare. Oamenii plecau capul sau priveau drept înainte cu ochii-n gol. Mac Kawley agita veșnica lui cravașă, iar Forbes se gândea probabil la brândușele sale. Greenwood se străduia să nu privească chipul tulburat al Helenei Fairchild. Un sentiment care încă nu era frica, ci mai ales o jenă, se abătuse asupra careului.

O voce de bronz răsună :

— Îmi pot permite o întrebare, *sir* ?

O'Mahory se suise pe un scaun și părea mai stacojiu ca niciodată.

— Dă-i drumul !

— Credeți, *sir*, că ținând seama de flux, de condițiile de navigație și de ora la care vom vizita Saint-Nazaire-ul, mai avem vreo șansă să găsim vreun bistrou deschis ?

Era simplu, dar trebuia să fi avut prezența de spirit de a găsi această butadă. Un triplu „ura" urmă râsetelor stârnite de întrebarea irlandezului.

Greenwood știa acum că toată jena, toate temerile dispăruseră. Câștigase.

— Acestea fiind zise, vă invit să studiați planul, macheta și dosarele, conchise maiorul.

Mac Kawley ieșise însoțit de Forbes și Jenkins. Ultimul subofițer își luase dosarul. Greenwood era acum singur cu Helen Fairchild.

Se rezemă de masă și îi zâmbi.

— Pot avea și eu unul ?

Ea îi întinse un exemplar cu o mână care tremura uşor.

— Voiam...

Vocea i se stinse. Văzu ochii mari şi verzi umezindu-se şi buza de jos mişcându-se. Atinse mâna fină a fetei şi o întrebă zâmbind :

— Ştii ce a declarat Mac Arthur când a părăsit Filipinele ?

Helen scutură nervos capul. Greenwood îi ridică uşor bărbia.

— A spus „Voi reveni" !

CAPITOLUL VI

Soarele era deja sus pe cer, când Forbes, în fruntea convoiului, la bordul distrugătorului de escortă, ieşi din portul Falmouth.

— Sud-vest ! Viteza treisprezece noduri ! Semnalaţi ! În zece minute alcătuiţi formaţia ! anunţă Forbes.

Ofiţerul de cart de pe pasarela de comandă transmise ordinele prin interfon şi se întoarse lângă timonier.

Comandantul, după ce aruncă o privire spre fanionul ce se ridica pe catargul de semnalizare, reveni lângă Greenwood.

— De data asta, Richard, a început !

Greenwood ridică încet capul. După săptămâni de muncă istovitoare, brusc, nu mai avea nimic de făcut. Se simţea oarecum ca un regizor de teatru care, după ce a condus repetiţiile unei noi piese, a aranjat luminile şi a dat ultimele directive, aşteaptă momentul solemn când gongul va bate de trei ori în seara premierei.

— Cred că într-adevăr a început !

Se întoarse şi văzu vedetele alcătuind dispozitivul pe care, în afara unor evenimente neprevăzute, aveau să-l menţină până la Saint-Nazaire. Nu arătau deloc rău, cu siluetele lor profilate, etravele fine şi pasarelele echipate cu o dunetă de comandă.

Vedetele erau toate de acelaşi model : treizeci şi trei de metri lungime, un echipaj de cincisprezece

oameni sub ordinele unui aspirant, două motoare Hallscoot de două sute cincizeci de cai care le permiteau să atingă o viteză maximă de optsprezece noduri. Erau înarmate cu mitraliere și un tun cu tragere rapidă, puteau lansa grenade antisubmarine și comunicau între ele prin radio.

— Caută să nu-mi pierzi canoniera, Dave, glumi Greenwood, fără ea n-o să pot debarca.

— E remorcată și cablul va rezista !

Greenwood se îndreptă spre punte pentru a avea o vedere de ansamblu a unităților. O briză rece îi mângâie plăcut obrazul și se surprinse fredonând o baladă irlandeză.

Convoiul adoptase acum formația definitivă. În frunte, nava de comandă, după care, la tribord, celălalt distrugător, iar la urma lui „Carul".

Vechea navă americană suferise transformări radicale. I se suprimaseră două coșuri din patru și cel de-al doilea era de o înălțime inegală față de primul. Văzută de departe, cu tunul de 75 mm în față, cu cele opt tunuri Oerlikon repartizate pe punte în micile lor cazemate blindate, semăna cu un torpilor al *Kriegsmarinei*, cum erau cele ancorate la Saint-Nazaire.

De fiecare parte a „Carului", vedetele înaintau pe două coloane : la babord cele ale Grupei 1, care aveau în grijă sectorul Digului Vechi ; la tribord cele ale Grupei 2, care trebuiau să acosteze la Intrarea Veche.

Un avion de recunoaștere survola convoiul și pilotul efectua din când în când pasaje la rasul apei, deasupra vedetelor. Greenwood îl vedea cum, într-un zgomot asurzitor de motor, începea foarte repede o redresare pe care o termina în lumânare înainte de a se restabili cu un *break* spectaculos.

Se scotoci prin buzunare, scoase punga cu tutun și pipa pe care începu s-o îndese. Trebui s-o aprindă de trei ori ca să ia foc. Încă puțin și s-ar fi crezut în vacanță, apoi, cu pasul unui turist în croazieră, coborî pe punte amestecându-se printre oameni.

Când ajunse în josul scării metalice, recunoscu timbrul caracteristic al vocii lui O'Mahory, în jurul căruia un grup de marinari făceau cerc.

— ...Și noi știa, băieții din comandouri, spunea irlandezul, pe Fritz îl mirosim de departe ! Când eram la Narvik, cu Richard, îmi amintesc că într-o zi am simțit brusc o prezență neobișnuită. Imediat mi-am spus : atenție, dragul meu Stan...

Greenwood interveni :

— Ai face mai bine să te duci să vezi cum se comportă oamenii din secția de comandă !

Irlandezul se întoarse, gata să se repeadă asupra celui care îndrăznise să-l întrerupă. Recunoscându-și șeful, se făcu stacojiu.

— Tocmai... le explicam acestor boboci...

— Am auzit ! Vino cu mine !

Împreună, parcurseră puntea unde oamenii jucau cărți, voley, și se lăsau răsfățați de marinari. Și ei aveau o minunată senzație de destindere. Nu mai erau exerciții, nici alergări, nici luptă corp la corp.

Greenwood mergea de la unul la altul, punea câte o întrebare, aștepta răspunsul trăgând din pipa care răspândea în jur un fum albăstrui și un miros puțin dulceag de tutun blond.

Apoi se îndreptă cu un pas tot atât de liniștit spre careu, unde Jenkins, neobosit, făcea note în hârtiile sale acoperite deja cu cruci, săgeți, cercuri...

În câteva ceasuri, aceste simboluri aveau să se materializeze pe teren în traiectorii distrugătoare și incendiatoare.

— Richard, pentru Dumnezeu, știi din ce se compune comitetul de primire care-și va face datoria să ne ciomăgească în estuar ?

Greenwood făcu un gest vag.

— Nu ! sau mai bine-zis am rămas la ultimul buletin de informație.

— E de acum patru zile ! suspină Troy Jenkins.

— Și atunci ?

Greenwood se lăsă să cadă într-unul din fotolii și, ridicând spre Jenkins o privire ironică, preciză :

— O dată pentru totdeauna, cred că trebuie să-ți amintesc, dragul meu Troy, că te consider ca pe șeful meu de stat major ! Înțeles ?

— Mi-am dat seama !

— În consecință, nu mă interesează detaliile ! Scrie, șterge, lipește, fă hașuri pe hârtiile tale, dar nu-mi vorbi de inamic decât la stadiu de sinteză !

Jenkins oftă adânc și insistă :

— Ascultă, e momentul...

Greenwood se lăsă pe spate, se sprijini într-un cot și închise ochii. Troy Jenkins tuși.

— Pe de o parte, trebuie să considerăm apărarea de coastă propriu-zisă, iar pe de altă parte...

Greenwood ridică mâna.

— Stop ! Sau vrei să mă faci să-mi ratez croaziera !

— Dar, Richard...

Greenwood se ridică și bătând cu pumnul în masă, ripostă :

— Am să te ajut eu să-ți faci sinteza : Articolul 1 : Există tunuri ?

— Da !

— Multe ?

— Da !

— Mari ?

— Da !

— Foarte mari ?

— Solide, groase !

— Bun, și cum se prezintă astea ?

— Betonate, în cazemate, totul împachetat în ciment.

— Ah !

— Asta-i tot ce găsești de spus ?

Greenwood îi aruncă o privire ironică.

— Poate vrei să-ți fac o declarație în exclusivitate, s-o poți înscrie în jurnalul de bord ?

Troy Jenkins scutură din cap.

— Fii serios ! În fine... în fața acestui ansamblu de informații, de baterii de artilerie, ai putea avea măcar o părere !

— Sunt contra ! spuse Richard Greenwood întinzându-se.

La bordul „Carului", al cărui echipaj fusese redus la șaptezeci și cinci de oameni, subgrupa lui Jeffries Gordon avea repaus. În afară de echipajele de gardă sau de serviciu, oamenii leneveau la soare.

Locotenentul Nuggens era singurul care era nervos. Gordon îl simțea îngrijorat. În schimb, Pașa — comandantul vasului — își ducea vaporul la abator cu un calm imperturbabil.

— Pentru a paisprezecea oară de la plecare, domnule Nuggens, afirm că dacă mai continui să te în-

vârți ca un urs în această cabină, nu ajungi teafăr la Saint-Nazaire.

Gordon își lungise gâtul pentru a da acest avertisment. Îl punctă cu un pumn solid în masă, care fu cât pe ce să răstoarne paharele.

— Te invidiez că ești așa de liniștit. Mărturisesc că am un temperament neliniștit !

Jeffries Gordon încercă să se întindă pe cușetă și mormăi o înjurătură când picioarele îi atinseră peretele. Dădu din umeri și scuturâ din cap privindu-l pe Nuggens care nu putea sta liniștit.

— Bea ceva, dacă asta te-ar calma ! Acum, ascultă-mă ; ești cel mai bun artificier al flotei ! Ați pus cele mai bune grenade în cele mai bune carcase de oțel, ele înseși în cele mai bune cuve de ciment ! Și navighezi în compania celui mai bun șef de grupă de comando din toată Marea Britanie !

Se ridică în coate și, ca și cum s-ar prezenta, înclină puțin capul :

— Jeffries, Archibald, Thomas, Gordon, la dispoziția Dvs !

Un zâmbet destinse figura rotundă a lui Nuggens. O licărire amuzantă apăru în privirea sa destul de blândă. Intră în joc :

— Credeam că Richard Greenwood e cel mai bun șef de comando din toată Anglia.

Gordon înșfăcă paharul de pe masă și ridicându-l în fața ochilor preciză :

— Când vorbesc de el, adaug : și din Commonwealth ! Și de acum înainte se va vorbi de Sir Richard Greenwood of Saint-Nazaire.

— Nu știam că a fost înnobilat.

— Nici el nu știe ! Dar eu, Jeffries Archibald Gordon, am hotărât astfel la x grade longitudine și z grade latitudine ! Și acum, dacă-mi permite-ți, voi reflecta.

Nuggens îl văzu închizând ochii și un minut mai târziu, un sforăit regulat se auzea din cușeta sa.

Un vânt de puterea patru se ridică în cursul după-amiezii. Vedetele, sub rafale care suflau cu aproape treizeci de kilometri pe oră, începeau să resimtă efectul ruliului.

Din când în când, mase de apă se abăteau asupra lor și pasagerilor le era imposibil să urce pe punțile înguste fără riscul de a fi smulși de mare.

Concepute inițial pentru a primi un efectiv de cincisprezece oameni, ele transportau acum treizeci, care trebuiau să se înghesuie unul într-altul. La căldura din jur trebuia să se mai adauge și cea a motoarelor.

— Pregătiți pentru luarea formației desfășurată ! ordonă Forbes.

Ofițerul de cart transmise ordinul și Greenwood văzu ridicându-se un nou fanion pe catarg.

— Ai un motiv deosebit, Dave ?

— Da ! Vreau să-i înșel ! Putem fi reperați de un submarin sau de vreo mică ambarcațiune. Mi-ar plăcea în acest caz ca ei să aibă într-adevăr impresia că vânăm submarine !

Cum nu putea fi vorba de a folosi undele radio datorită stațiilor de ascultare înșirate de-a lungul coastelor franceze, fiecare navă repeta semnalul emis de distrugătorul comandant.

O serie de mici pavilioane se ridicară pe un cer de un albastru minunat. Vedetele, lărgind rându-

rile, spintecau cu etravele lor crestele valurilor, dând naștere în mișcarea lor unor jerbe de un verde de smarald, în timp ce la pupă lăsau lungi dâre argintii.

Timpul trecu fără nici un incident. Toată lumea din echipa de comando ajunsese până la urmă să se creadă în croazieră. În schimb marinarii erau cu ochii în patru. Greenwood, după o lungă plimbare de-a lungul și de-a latul vasului, se întoarse pe pasarela de comandă.

La drept vorbind, se simțea bine în compania lui Forbes. Se simpatizaseră din prima zi, când veniseră pentru prima dată să inspecteze „Carul". Apoi avuseseră ocazia să se aprecieze reciproc în timpul organizării operațiunii. Acum, că era declanșată, simțeau atât unul cât și celălalt nevoia de a rămâne împreună, creier cu două capete, în scopul de a ajunge să aibă aceleași gânduri și aceleași reflexe.

— Formația de noapte ! hotărî Forbes ; viteza paisprezece noduri ! Distrugătoarele înșirate ! Intervalul, trei sute yarzi ! Vedetele în coloană conform grupelor !

Așteptă ca ofițerul de cart să transmită aceste prime ordine, după care, întorcându-se spre Greenwood :

— Și acum să ne deghizăm ! spuse el arborând un zâmbet larg.

În momentul acela răsună pe pasarelă un ordin puțin obișnuit.

— Către toate navele... Înălțați pavilionul german !

Zorii celei de a doua zi se ridicau într-un cer fără nori. Forbes era încordat la culme. I-ar fi plăcut să vadă că se lasă ceața, începând din momentul în care, după o rută spre sud în chipul unui convoi navigând spre Gibraltar, trebuiau să se îndrepte spre est. Era dezolant. Vizibilitatea era perfectă. O vreme aproape anormală pentru acel anotimp.

Când Greenwood veni după el era ora opt și convoiul depășise punctul D, în largul coastei franceze, aproape de paralela de la Belle-Île.

— Dave, ce vești ?

Forbes anunță zâmbind :

— Suntem la o sută treizeci și cinci de mile de Loara !

Cei doi ofițeri schimbară o privire lungă. Mai aveau de luat încă două mese la bord și destinderea se va sfârși. „Croaziera" va cunoaște prima sa escală, care va fi și ultima pentru mulți dintre ei.

— Domnule comandant ! Ceva necunoscut la 40^0, la șase mile distanță !

Bănuitor, Forbes reacționă imediat.

— Vedetele la trei noduri ! Celălalt distrugător să se depărteze ! Cârma la 40^0. Echipajul la posturile de luptă ! Distanțați vedeta-canonieră remorcată !

Trei minute mai târziu, schimbaseră direcția și înaintau spre necunoscut, tot cu pavilionul german ridicat.

— Viteza paisprezece noduri !

Pe pasarelă, ofițerul de cart și secundul de bord care urma să preia comanda vasului la punctul de separație = în momentul în care escorta va abandona flotila de debarcare pentru a patrula în largul estuarului Loarei până a doua zi dimineața — în-

cerca, la fel ca Forbes și Greenwood, să determine natura vasului neidentificat.

— E un submarin german la suprafață ! strigă Forbes, ne ia drept prieteni. Stă nemișcat și nu pare a manifesta nici un fel de temere.

Așteptă o clipă, se hotărâ și ordinul izbucni :

— Dispozitiv de luptă pentru bateria din față !

Navigau acum drept spre el și nu mai erau decât la patru mile de submersibil, când acesta trase o rachetă albă cu cinci cozi.

Forbes și Greenwood pândeau reacția submarinului. Îi va lăsa oare să se apropie mai mult ?

— Răspundeți cu cinci aprinderi de reflector !

— Distanța ?

— Trei mile ! răspunse secundul.

— Ridicați pavilionul !

Pavilionul alb al lui *Royal Navy* fu ridicat pe catarg. Ofițerul însărcinat cu tirul interpretă aceasta drept un ordin și deschise focul. Proiectilul trecu la trei zecimi de milă de submersibil, ridicând o jerbă enormă de apă. Imediat submarinul se afundă în imersiune rapidă.

Forbes înjură, după care urlă :

— Motoarele la maximum ! Cei de la grenade la posturile de luptă !

Vreo zece minute mai târziu, ajungeau pe locul aproximativ unde dispăruse submarinul german. Greenwood auzi atunci exploziile rampelor aruncătoare de grenade. Închise ochii, păli și se trezi brusc readus cu mai multe săptămâni în urmă. Și atunci ele coborau, afundându-se încet sub apă înainte de a exploda și a produce acea undă de șoc capabilă să distrugă un blindaj de oțel.

O animație ciudată domnea la bord. Chiar și oamenii din comando se amestecau în treabă. Vechiul instinct de vânător urmărindu-și prada se redeșteptă în ei. Îi încurajau prin strigăte pe marinari, mândri de a se arăta la rândul lor combatanți, în fața acestor băiețandri care făceau pe grozavii.

O'Mahory urla și el la rând cu ceilalți. Greenwood îl vedea agitându-se în timp ce uralele frenetice ale celor din comando salutau plecarea fiecărei salve de grenade.

— Asdicul ?

— Nimic la asdic, domnule comandant !

Greenwood se gândi că toate submarinele din lume aveau probabil în comun acest simț al sustragerii de sub urmărire, prin tăcere.

Avu brusc dorința de a le striga oamenilor să tacă. Își dădeau oare seama că poate chiar în seara aceea garnizoana din Saint-Nazaire ar putea striga „Heil Hitler !" cu tot atâta putere văzând niște vedete în flăcări pe Loara ?

— E rândul dumitale ! spuse Forbes secundului ; urmărire clasică. Veți reveni la formație când voi ordona eu, dar nu vă apropiați prea mult de vedete ! Sunt șanse ca submarinul să nu le fi văzut de la rasul apei !

Își șterse fața cu o batistă de un alb imaculat, ceea ce îi reaminti fanionul.

— Ridicați zvastica ! spuse el luându-l pe Greenwood de braț.

Adăugă făcând cu ochiul :

— Vino să golim restul de *scotch !*

Exista pericolul ca submarinul să nu fi avut timp să trimită un mesaj de alertă, în care caz *Luftwaffe* [1] urma să intervină în următoarele ceasuri. Forbes se îndoia ca grenadele să fi trimis la fund submarinul. Se învârtiseră o jumătate de oră deasupra locului atacului, dar nici o pată de ulei nu apăruse la suprafață.

Forbes, decepționat, dădu aprobarea secundului să se plaseze din nou în capul convoiului.

Cerul părea să țină cu Forbes acum că misiunea era aproape de țintă. Se acoperi brusc sub efectul unui vânt de est. Nori groși, negri, se rostogoleau și acopereau marea. Repede, ca o plantă care se închide, vizibilitatea se reducea. Plafonul era din ce în ce mai jos și orice recunoaștere aeriană devenea imposibilă.

O ușoară hulă se făcea simțită mai ales de către vedete, iar viteza redusă la opt noduri nu reușea să-i diminueze efectul.

— Dacă va continua așa, *sir*, voi fi într-o stare jalnică la sosire.

Locotenentul Fitzpatrick îl privi pe subofițerul său adjunct, un sergent de artilerie cu trupul osos și fața stropită de pistrui.

— Cred că dacă mergem până la Saint-Nazaire cu hârbul ăsta nenorocit, vom fi cu toții cam palizi !

Discuțiile încetaseră. O dată cu apropierea de punctul de dislocare, oamenii, înghesuiți ca sardelele în cutie, tăceau. Unii își curățau armele, alții, rezemați de spătarul banchetelor, dormeau... sau se făceau că dorm.

[1] Aviația germană de război (n. tr.).

Fitzpatrick îl remarcă în fund, ghemuit lângă lăzile cu grenade și explozibile, pe agentul său de legătură care-i servea totodată drept ordonanță. Omul, mic și chel, era cuprins de un tremur continuu.

Scoțianul se plecă spre subofițer.

— Spune-i lui Riley să vină la mine !

Câteva secunde mai târziu, ordonanța, croindu-și drum printre oameni, ajunse în dreptul șefului său.

— Vino să iei puțin aer. Mi se pare că ai nevoie !

Urcară pe punte și se rezemară de bastiment. Aerul rece le biciuia fețele și stropi de apă îi plesneau din când în când.

— Ei, Riley ?

Omul plecă ochii, fixând vârful bocancilor.

— Rău de mare ?

— N.. nu !

Fitzpatrick, care nu era foarte înalt, avea aproape aceeași talie cu agentul său de legătură. Îl privi cu ochii săi extraordinar de albaștri, de un albastru de porțelan, care contrasta cu tenul său trandafiriu.

— Frica ?

Riley reîncepu să tremure. Degeaba își vâra mâinile în buzunarele pantalonilor de luptă, căci se vedea pânza tremurând. Stropi de sudoare îi apăreau pe frunte și cu tot vântul se mențineau câteva secunde.

— Cam rău, Riley, că nu reușești să te controlezi.

Celălalt ridică spre el o privire înfricoșată.

— Contam pe tine. Nu numai ca luptător, dar și ca prieten.

Vocea lui Fitzpatrick era caldă, cu inflexiuni afectuoase. Agentul de legătură se arătă mirat.

— Voiam să-ţi cer un serviciu.

— Da, *sir*.

— Dar mă întreb dacă ai să poţi să mi-l faci.

Riley înghiţi cu greutate.

— Se împlinesc doi ani de când suntem împreună, nu-i aşa ?

— Da, *sir*.

— Am cunoscut zile şi bune şi rele. Asta creează nişte legături, nu-i aşa ?

Riley aprobă cu un semn al capului. Fitzpatrick îl văzu contractându-şi maxilarele şi ghici că strângea din pumni.

— Uite ce e : totul poate să se termine cu bine, dar pot să mă aleg cu glontele cel rău, acela care te lasă paralizat pe un mic fotoliu ! Atunci, Riley, aş vrea să te rog să-mi faci un serviciu. Când am să spun...

— Da, *sir*...

— Să fii bun să-mi tragi un glonte în cap !

— Dar, *sir*...

— Nu discuta ! Da sau nu ?

Fitzpatrick văzu ochii ordonanţei umezindu-se.

— Da sau nu ? repetă el.

— Aveţi cuvântul meu.

Locotenentul se scutură.

— Perfect ! Deci nu ai decât să mă urmezi când va începe pârâiala ! Pe chestia asta, spuse el cu un ton vesel, coboară, deschide raniţa şi adu-mi *kilt*-ul !

Pipăi postavul pantalonilor de luptă şi adăugă ridicând capul :

— Doar n-am să debarc în Franţa în ţinuta asta !

Riley coborî din nou în cabină şi numai când deschise raniţa locotenentului îşi dădu seama că mîinile nu-i mai tremurau.

Se lăsase noaptea. Era puţin peste ora douăzeci şi clipa dislocării sosise.

Cel de-al doilea distrugător începu să vireze la tribord, depărtându-se de vedete, după care se lăsă depăşit de el. „Carul" continua să înainteze drept în faţă cu viteză redusă. Era deocamdată nava din frunte. Distrugătorul de comandă se oprise, timp în care urma să se desprindă vedeta-canonieră, pe care o remorca.

În clipa când ajunse bord la bord cu distrugătorul, Greenwood trecu primul peste scara din corzi aruncată peste bord. Coborî scările cu spatele, după care sări pe punte şi ridică ochii. Îl auzi pe O'Mahory dând ordine grupului de comandă. Două minute mai târziu, irlandezul Jenkins şi doisprezece oameni coborau şi ei la rândul lor.

Echipajul distrugătorului se înghesuia la parapet în timp ce, pe canoniere, oamenii din comando se aliniau paralel cu bordul, ca pentru o paradă navală.

O ultimă siluetă întunecată se angajă pe scara de corzi şi Forbes se regăsi la stânga lui Greenwood.

— Dă-i drumul ! strigă el aspirantului care comanda nava.

Vedeta alunecă câteva secunde la un metru de corpul distrugătorului, după care viră la tribord pentru a se îndepărta de vas.

Atunci, fără o comandă specială, numai pentru că simţeau nevoia, marinarii distrugătorului lansară trei urale răsunătoare. Ele izbucniră în noapte, ul-

time dovezi de prietenie și stimă aduse de oameni altor oameni, care mergeau poate la moarte.

O'Mahory, prea emoționat, uită să răspundă și, când oamenii din comando își dădură seama că rămăseseră muți, era prea târziu, masa întunecată a distrugătorului se estompa în noapte.

Greenwood ridică gulerul canadienei, privi către larg unde se forma convoiul și atinse brațul lui Forbes.

— Vezi, Dave, data viitoare când vom coborî de pe vedetă va fi altfel. Caută, amirale, cel puțin atunci să nu ratezi intrarea în port !

CAPITOLUL VII

Locotenentul Desmond Terrace, în vedeta din capul grupului, nu avea rău de mare.

Hula care zguduia din ce în ce mai mult ambarcațiunile îi amintea de regatele la care participase înainte de război, atât sub culorile clubului său cât și sub cele de la Cambridge.

Marea îl atrăsese dintotdeauna și câteodată i se întâmpla să regrete că nu intrase la Școala de Cadeți.

„În fond, se gândea el, dacă făceam Școala Navală eram poate în locul ofițerului care-mi comandă vedeta..."

Se ghemui și mai mult pe banchetă, își întinse picioarele și privi la partida de dame care se juca la stânga sa.

Un miros greu de ulei supraîncins se amesteca cu cel al diferitelor tutunuri fumate de oameni. Marinarii fraternizau cu „pifanii" și o prietenie interarme se închegase încă de la pornire.

Camuflaje protectoare, dispuse pe suprafața hublourilor, le obturau cu grijă permițând un iluminat discret în interior.

Desmond Terrace se interesa de mișcarea care urma. Radiotelegrafistul său, un blonziu mărunțel, era acum în avantaj. Juca cu negrele și avea maximum de pioni în spate. În schimb, rândul al doi-

lea era mai răsfirat și trebuia să se străduiască să astupe un gol în centru.

Terrace era gata să intervină. Cu ochiul realist al omului care nu e angajat, vedea clar capcana pe care adversarul o punea la cale. Avea trei pioni albi avansați și era vădit hotărât să sacrifice doi din ei care erau mai în față, în partea stângă a tablei, pentru a face damă.

— Ce-ați face în locul meu, *sir* ? întrebă radiotelegrafistul.

Locotenentul, cu un zâmbet care-i înveseli figura cam tristă, pe un ton hazliu, zise :

— Prea târziu ! cred că...

Se întrerupse, lăsând fraza în aer. Dintr-o dată tabla de joc și configurația pionilor luă cu totul altă dimensiune. Cei negri așezați în apărare, cu golul acela în față, deveneau un port cu estuarul său. Pionii albi care căutau să se infiltreze și după aceea să facă damă, gata să sacrifice doi dintre ai lor, se asemănau ciudat cu acele vedete care nu vor întârzia să înceapă o mișcare identică.

— Spuneați, *sir* ?

Terrace se scuturâ.

— Nimic... sau mai degrabă da ! Trunck, spuse el arătând spre adversarul radiotelegrafistului, e pe cale să-ți aplice o foarte frumoasă lovitură de comando !

Negrele luară două albe una după alta, după care fu rândul lui Trunck. Luă un prim pion, un al doilea, un al treilea și făcu damă.

Radiotelegrafistul contemplă o secundă măcelul care se produsese. Terrace îl simțea dornic să reacționeze. Indiscutabil, Trunck era mai talentat, avea

reflexe mai bune și mai ales știa să facă un plan de bătaie. Micul radiotelegrafist avu atunci o reacție brutală. Terrace îl văzu cum pierde la repezeală încă doi pioni. Dama albă se găsea în acel moment în retragere și cum ajunsese la marginea- inferioară a „canalului" care-i permisese să se infiltreze în apărarea negrelor, fu înghițită de un pion așezat în flanc.

Terrace avu deodată o strângere de inimă. Un presentiment îl făcea să întrevadă că și el va încerca să facă damă peste câteva ore, dar că nu va reuși să iasă din capcana în care se va afunda.

Își privi mâinile foarte îngrijite ca întotdeauna ; apoi încetă să se mai intereseze de joc și închise ochii. Ca un bun avocat ce era în viața civilă, studiase cu meticulozitate dosarul. Nu numai pe hârtie dar și pe machetă. Era în stare să traseze fără ezitare itinerarul pe care aveau să-l urmeze. Macaralele pe platformele lor, încrucișările de străzi, cheiurile îi deveniseră familiare.

— De acord ! spunea Trunck cu toate că ajunsese să-și facă damă ; m-ai bătut, dar acordă-mi revanșa !

„Revanșa..., se gândi Terrace ; când o vom avea, dacă ratăm lovitura ?"

Redeschise ochii, își privi oamenii care începeau să-și închidă rănițele, armele negre îngrămădite, lădițele cu explozibil din echipamentul echipelor de sabotaj. Ascultă fâșâitul continuu al mării alunecând sub burta vasului și zgomotul sacadat al motoarelor care băteau ca o inimă enormă.

Locotenentul își consultă ceasul. Nu era încă ora douăzeci și două. Așteptarea avea să devină din mi-

nut în minut şi mai grea. Terrace ar fi vrut să fie deja în estuar, să trebuiască să acţioneze, să dea ordine, să lupte...

Prefera orice acestui răgaz pe care „mecanismul" războiului li-l acorda.

Convoiul înainta cu douăsprezece noduri, într-o noapte adâncă, neagră, cu un cer acoperit, fără stele. Distrugătoarele de escortă începeau acum să patruleze până în zori în largul portului Saint-Nazaire, care era numai la cincizeci de mile. Ca nişte buni câini ciobăneşti, vor încerca, o dată cu primele licăriri ale zorilor, să regrupeze vedetele care ar reuşi să fugă din capcana ce avea să devină estuarul Loarei.

— Eşti sigur de direcţie, Dave ?

Forbes se întoarse. Faţa sa apăru în lumina pupitrului de citire a hărţilor. Greenwood văzu trăsăturile încordate ale tovarăşului său.

— În principiu, ar trebui să ajungem în curând la punctul E.

O uşoară aburealâ masca geamul încăperii, pe care un om din echipaj îl ştergea cu o cârpă. Locotenentul de marină stătea lângă timonier, dându-i ordine la intervale regulate.

Greenwood vedea atunci cum acesta rectifica direcţia vasului manevrând uşor comanda hidraulică. În urma lor, armada de debarcare se înşira pe aproape o milă, cu vedetele care se profilau scunde, pe două coloane, de o parte şi de alta a „Carului". Te făceau să te gândeşti la o haită de câini de vânătoare aşteptând momentul să li se dea drumul.

Pe pasarela vedetei-canonieră erau momente lungi de linişte, întrerupte numai de ordinele laconice date de locotenentul de marină. Greenwood nu mai simţea nevoia să vorbească. Aprecia calitatea tăcerii şi se simţea atât de aproape de Forbes încât aproape că-i urmărea gândurile.

Problema nu era încă debarcarea. Nu era vorba de a şti care va fi reacţia nemţilor sau rezultatele efectului surpriză, ci, mai prozaic, de a-şi găsi drumul. Toată pregătirea operaţiei, săptămânile de antrenament, nopţile de studiu şi toate speranţele legate de ele puteau fi anihilate de o singură eroare de calcul. Câteva grade în plus sau în minus şi totul era pierdut. Niciodată armada n-ar mai putea găsi intrarea estuarului şi mai cu seamă linia bancurilor de nisip şi de mâl printre care trebuia să se strecoare pentru a sui pe Loara.

— Deschideţi ochii *El* este prin împrejurimi, trebui să-l vedem în curând !

El nu era un necunoscut pentru Greenwood. Era vorba de *Drake* şi echipajul său, cu comandantul acela bărbos şi încăpăţânat, care ar fi vrut din toată inima să scufunde torpilorul german cu ocazia recunoaşterii pe care o făcuseră asupra oraşului Saint-Nazaire.

Acum submarinul avea să le servească drept ultimă baliză. Acesta era punctul E. De aici înainte, de la poziţia navei *Drake*, Forbes va începe apropierea, ultima, cea care-l va conduce la obiectiv.

— Tribord ?
— Nimic, domnule comandant !
— Babord ?
— Nimic, domnule comandant !
— Reduceţi la zece noduri !

Greenwood căsca ochii ca şi Forbes şi tot încercând să zărească submarinul, ajungeau să aibă un

fel de miraj. În fiecare moment apărea o formă, dispărea, revenea, reapărea la babord. Nu dura nici o fracțiune de secundă, dar era suficient pentru a le pune nervii la încercare.

Forbes, cu capul plecat, își consultă ceasul care arăta ora douăzeci și două și douăsprezece minute. Nu erau încă în întârziere, dar dacă trebuiau să se mai învârtească în loc pentru a repera nava *Droke*, nu vor mai reuși să intre în estuar la douăsprezece treizeci cum era prevăzut.

— Probabil c-am navigat prea mult spre est, Richard, suspină el privind spre Greenwood.

Se întoarse către locotenentul de marină.

— Verificați direcția !

— Începând de la plecare, domnule comandant?

Întrebarea era idioată. Era gata să înceapă să înjure, dar se stăpâni.

— Nu ! De când am părăsit distrugătoarele !

Locotenentul se aplecă peste harta pe care trasase drumul parcurs.

— Am nagivat spre...

— Inutil ! îl întrerupse Forbes. Ești un mare șef ! Uite, acolo în față !

Locotenentul se ridică. La o jumătate de milă numai, un scurt semnal luminos apărea în noapte.

— Ești sigur că e *Drake* ? întrebă Greenwood.

— Și încă cum ! Ne transmite. D-uri la intervale de cinci secunde și nu văd cine altul s-ar distra s-o facă !

Vocea lui Forbes își regăsise tonul obișnuit. Comandantul naval al Operațiunii „Carul Mare" putea fi mulțumit. Nu numai că sosise la timp în punctul E, dar mai cu seamă nu avea de corectat direcția

și, deci, nu trebuia să piardă timp pentru a se replasa pe traseu.

— Amirale ! Felicitările mele și cele mai umile scuze pentru că m-am îndoit o clipă de capacitățile tale !

— Opriți convoiul !

Locotenentul repetă ordinul transmisionistului care, cu ajutorul semnalului optic, comunică mesajul comandanților vedetelor și „Carului".

— Transmiteți poziția navei *Drake !*

Greenwood zări din nou o succesiune de fulgere albe plecând de pe puntea canonierei.

Câteva secunde mai târziu, se găseau lângă flancul drept al orașului, a cărui pasarelă ieșea din apă.

Greenwood și Forbes, care coborâseră pe puntea vedetei-canonieră, îl puteau vedea pe comandantul submarinului, în picioare, cu fața luminată de jos în sus. Barba sa, în colier, îi dădea înfățișarea unui faun care s-ar fi rătăcit în Atlantic.

— Ce mai faci, Neptun ? întrebă Greenwood.

Comandantul submarinului ridică degetul gros.

— E plăcut să lucrezi pentru dumneavoastră, *sir !* Respectați orarul mai ceva ca la *British Railways* [1]. La ultima mea permisie, trenul a avut...

Forbes interveni :

— Nu vreau să te jignesc, dragul meu, în clipa de față nu ne interesează permisia dumitale câtuși de puțin ! Saint-Nazaire pe unde vine ?

— Urmați aceeași direcție și peste treizeci și una de mile ajungeți la jucărie !

[1] Căile Ferate Britanice (n. tr.).

— Perfect, Rockwell ! Continuaţi să transmiteţi D-urile pentru ca restul convoiului să se alinieze după voi şi...

Forbes încrucişă degetele şi le mişcă în dreptul feţei.

— ...Şi pe mâine !

Comandantul submarinului scoase boneta şi o flutură deasupra capului.

— Domnule maior Greenwood ! strigă el în noapte ; n-am scufundat torpilorul mai deunăzi, dar de data asta voi reuşi ! Sunt cinci la Saint-Nazaire şi m-ar mira ca, după vizita dumneavoastră, unul din nătărăii ăştia să nu vrea să ia puţin aer de mare.

Vedeta canonieră îşi reluase mersul înainte şi Greenwood, în picioare pe pasarelă, părea a ţâşni din mare în mijlocul fulgerelor pe care le lansa semnalizatorul optic.

— Transmiteţi către toate navele, arderea dosarelor ! ordonă Forbes.

Greenwood îşi dădu seama în clipa aceea că, de aici înainte, erau singuri. Încetul cu încetul, tot ceea ce fusese existenţa lor, tot ce-i lega de viaţă dispăruse ; coastele Angliei mai întâi, avionul bazei de coastă după aceea, distrugătoarele mai târziu, şi în sfârşit, acum, vasul *Drake*... Erau singuri de acum încolo pe mare, învăluiţi de întuneric şi ultimele lumini pe care aveau să le vadă în curând în noapte vor fi cele ale tunurilor de la Saint-Nazaire.

La orele douăzeci şi trei şi treizeci, când vizibilitatea era tot atât de redusă, vocea lui Forbes izbucni ca un trăsnet :

— Către toate navele : la posturile de luptă !

La bordul canonierei se auzi sunetul răguşit al sirenei. Peste zece secunde, acelaşi semnal se va da la bordul vedetelor şi al „Carului".

Îndată puntea începu să prindă viaţă. Siluete încinse cu centuri de salvare, cu casca plată pe cap — castronul de bărbierit, cum îi spuneau oamenii — invadară puntea. Scoteau husele care acopereau tunurile de 20 mm, suporturile mitralierelor şi lăzile de muniţii.

Greenwood şi Forbes se echipau, în timp ce Troy Jenkins şi O'Mahory adunau în spaţiul dintre punţi grupul de comandă. Febra acţiunii apropiate eliberase oamenii comandoului de neliniştea aşteptării. Mai aveau o oră în faţa lor înainte să pătrundă în estuar, dar de astă dată aveau posibilitatea să se mişte, să rupă liniştea şi să iasă din starea de semiamorţeală provocată de călătorie.

Dintr-o dată, pe toate navele începu o activitate de furnicar, un zumzet ca de stup de albine.

O'Mahory îşi regăsise tăria vocală şi cu gesturi mari din baston zorea personalul.

— Verificaţi-vă încărcăturile de explozibil ! Strângeţi curelele echipamentului ! Cine m-a procopsit cu asemenea momâi ? Daţi-i zor, *boys* ! Fetele vă aşteaptă cu ghirlande de flori !

În jurul lui oamenii se agitau, strigau. Clinchetul armelor se confunda cu cel al benzilor de mitralieră pe care servanţii le derulau pe punte, în jurul postamentelor *Lewiss*-urilor. Unii închideau chiulasele, iar zgomotele percutoarelor de oţel pocnind în gol în ţevile pistoalelor mitralieră produceau un sunet limpede, aproape vesel.

— *Sir!* Scoțienii întreabă dacă pot să-și îmbrace *kilt*-urile.

O'Mahory se uita la căpitanul Jenkins, căruia îi pusese întrebarea. Troy Jenkins fu tot atât de surprins pe cât de nedecis părea O'Mahory.

— Ca să facă ce ?

Irlandezul se scărpină în chica sa roșcovană, strecurându-și degetele pe sub cască.

— Pretind că sunt incapabili să lupte în pantaloni ! Spun că așa e de secole la ei !

— De acord, O'Mahory ! Se respectăm tradiția, dar pentru numele lui Dumnezeu, să-și scoată bonetele cu fundulițe !

Jenkins încruntă sprâncenele privind la sergentul major :

— Sper că nici unul din acești domni nu s-a îmbarcat cu cimpoiul ?

Un zâmbet larg apăru pe fața congestionată a irlandezului.

— Există unul la bordul vedetei locotenentului Fitzpatrick.

Troy Jenkins tresări.

— Dumnezeule mare !

— Liniștiți-vă, *sir !* E pentru a cânta din el, după, nu în timpul !...

Dintr-o dată se auzi în depărtare un zgomot continuu. Semăna cu o furtună. Vântul care sufla din față le aducea ecoul unui huruit de motoare de avion. Erau probabil mai multe escadrile, judecând după intensitatea volumului sonor.

— De data asta, O'Mahory, e serios !

Irlandezul ridică spre ofițer ochii săi rotunzi, care aveau câteodată reflexe nostalgice.

— Pot să vă întreb, *sir*, dacă-i vorba de avioanele *Fritz*-ilor sau de-ale noastre ?

— Este R.A.F.-ul, Stan ! Efectuează raidul de diversiune !

Jenkins îl văzu pe irlandez umflându-și pieptul gata să strige.

— Fără urale intempestive, sergent ! Veghează la mântuirea Imperiului ! Mă duc pe pasarelă lângă comandant.

Când ajunse lângă Greenwood, Jenkins descoperi dintr-o privire, prin geamul cabinei, cerul Saint-Nazaire-ului care se aprindea. Prin ceața ușoară se vedeau ridicându-se fasciculele reflectoarelor antiaeriene, săgeți imense care măturau noaptea în căutarea prăzii. Câteva clipe mai târziu, jerbe mari colorate, roșii și verzi, desenau largi orbite sclipitoare. La baletul multicolor al proiectilelor trasoare ale antiaerienei se adăuga acum țăcănitul, ca fond sonor, care le parvenea cu puțină întârziere.

Jenkins observă figura încordată a lui Greenwood.

— Merge, șefule ! Băieții sunt aici ! spuse el dându-i un ghiont.

— Că sunt e adevărat, dar ce naiba fac cu bombele lor ?

— Uite, anunță Forbes, iată una !

Într-adevăr, un zgomot mai înfundat răsună în depărtare.

— Alta ! Și a treia !

Trăsăturile lui Greenwood, care se destinseseră, se contractară din nou. Se auzea din ce în ce mai distinct huruitul motoarelor, dar numai țăcănitul sacadat al antiaerienei creștea în intensitate.

— A patra ! anunţă Jenkins în momentul exploziei.

Greenwood se înfurie.

— Dumnezeule ! Ce naiba fac ? I-am cerut lui Horace un bombardament, un covor de bombe, un foc de iad, nu o târâială cu picătura !

Forbes nu spuse nimic. Împărtăşea temerile lui Richard Greenwood. Trebuia ca apărătorii Saint-Nazaire-ului să fie înnebuniţi de ochi, de urechi, să fie obligaţi să se uite pe cer, să se tupileze în adăposturi, pentru a le permite să suie pe Loara.

Auzeau avioanele învârtindu-se deasupra, descriind înaintea lor largi cercuri concentrice, dar nu percepeau decât tirul turbat al antiaerienei.

— Ora ? întrebă Forbes.

— Unu şi trei minute !

Forbes, aplecându-se, zări coasta, malul nordic al Loarei care se arcuia la orizont, începând de la Capul Evei în direcţia satului Villes-Martin şi a avanportului.

— Poziţia ?

— Abordăm la bancul Chatlier, anunţă locotenentul de marină, curent puternic care ne împinge spre mal, domnule comandant !

— Cârma la cincizeci ! Viteza : zece noduri !

Toţi, reţinându-şi respiraţia, împărtăşeau aceeaşi teamă. În câteva minute se vor angaja deasupra bancurilor de nisip. Vedetele nu vor avea probleme, dar „Carul" va avea pe alocuri, mai puţin de doi metri sub chila sa.

Bombardamentul de diversiune se rezuma la un raid sportiv. Greenwood avea impresia că R.A.F.-ul încerca să bată recordul de distanţă în circuit închis.

— Ce mama dracului fac ăştia !

Forbes se întoarse şi, cu o voce nefiresc de calmă, spuse :

— Mai sus de şase sute de picioare, trebuie să fie ca-n vată. Fără vizibilitate, ezită să bombardeze orbeşte.

Greenwood dădu din cap.

— Posibil, în orice caz, noi avem...

Lăsă fraza neterminată. Forbes şi Jenkins ştiau la ce se gândea. Greenwood mai avea în urechi vocea lui Mac Kawley.

„Dacă pentru un motiv oarecare, bombardamentul de diversiune nu dă rezultatele scontate, dacă din cauza condiţiilor meteorologice bombardierele nu vor putea să-şi lanseze bombele, îţi va reveni ţie, Greenwood, şi numai ţie, hotărârea de a anula misiunea !"

Îşi mai amintea de gestul punctat cu cravaşa, când colonelul adăugase :

— Şi te sfătuiesc călduros s-o faci, căci fără o diversiune eficace, „Carul Mare" ar fi o sinucidere.

Greenwood simţea nevoia să fie singur pentru a reflecta. Forbes şi Jenkins îl văzură ieşind, coborând pe punte şi sprijinindu-se de parapet.

— Care e părerea ta, Dave ? întrebă Troy Jenkins.

Locotenentul interveni.

— Domnule comandant, „Carul" a atins fundul !

— Ce ?

— La început a trecut, dar pe la mijloc chila a atins !

— Nisip ?

— Nu, mâl !

— Se înfundă cu spatele ?

— Da, domnule comandant.

Forbes presupunea că Pașa „Carului" se gândise la asta. Totuși, pentru a fi cu conștiința împăcată și pentru că simțea nevoia să comande fie numai și ca să nu se mai gândească, ordonă cu un ton sec :

— Transmite-i : masați echipajul și comandoul în față și încercați să trageți cu cabluri la tribord spate !

— Bine, domnule comandant !

Jenkins îl văzu pe locotenent dând ordine transmisionistului, după care îl observă pe Forbes, ale cărui degete băteau măsura pe hartă.

Silueta înaltă a lui Greenwood se încadră în ușă.

— Ce ai hotărât ? întrebă Jenkins.

— Ce se petrece ? se interesă Greenwood.

— „Carul" e în rahat ! urlă Forbes fără să întoarcă măcar capul.

— Eșuat ?

— Exact.

Greenwood își trecu mâna prin păr, un zâmbet îi flutură pe buze, iar când ridică privirea, Jenkins văzu că-i sclipeau ochii.

Forbes se întoarse și zise cu un ton sec care-l mira pe ofițerul adjunct al lui Greenwood.

— Bombardamentul a eșuat ! „Carul" e pe burtă ! Am oprit convoiul !

Făcu o pauză.

— Ei, ce-ai hotărât ?

Greenwood îl fixă în ochi pe Forbes.

— Încă nimic.

— Operațiunea continuă, da sau nu ? Trebuie să știm ! Dacă o anulezi, mă servesc de bărcuța asta ca de un remorcher, și dacă e nevoie, pun și șase vedete să tragă de „Car". M-ar mira să nu-l scot de aici așa !

Greenwood nu răspunse. Forbes era încordat la maximum. Jenkins observă figura liniștită a șefului său. În urma lor Pașa „Carului" trebuia să lupte pentru a-și scoate nava din strânsoarea mâlului.

Forbes insistă.

— Cred că n-ai înțeles bine, Richard.

— Ba da !

— Atunci ?

Figura transmisionistului apăru în capul scării pasarelei.

— Pornește, domnule comandant ! A reușit să iasă !

Greenwood oftă adânc, privind spre Forbes, Jenkins și locotenent.

— Iată răspunsul la întrebarea ta, Dave : „Carul" vrea să continue. Cu sau fără R.A.F., continuăm !

Douăzeci de minute mai târziu, flotila putea fi văzută de la instalațiile portuare. Avioanele se mai roteau sus pe cer, dar antiaeriana își rărise tirul, R.A.F.-ul întreprinsese un fel de rond de onoare și acum pleca.

Convoiul arbora încă pavilionul german. Oare asta îl înșela pe comandantul portului ?

Luna, care mai adineauri refuzase cu încăpățânare să apară în ajutorul bombardierelor, lumina acum fluviul. Un vânt dinspre est gonea norii de deasupra orașului, lăsând să apară stelele. Păreau că

ies din sipetele lor, începând să sclipească cu o mie de focuri.

— E de necrezut, murmură Jenkins, trebuie totuşi să ne vadă !

Greenwood aprobă, trăgând din pipa stinsă. Simţea pe buze gustul dulceag al tutunului.

— Atunci, vrei să-mi spui de ce nu trag încă în noi ?

Greenwood râse în barbă.

— Adu-ţi aminte, Troy, de cuvintele iubitului nostru Horace :

„Este o treabă de smintiţi, montată de nişte smintiţi pentru alţi smintiţi..." Niciodată comandantul trupelor din Saint-Nazaire nu va putea crede că în acest moment un comando intră în propriul său port ca să-i facă de petrecanie şi defilează fără ruşine sub nasul tunurilor sale !

Brusc, un reflector imens se aprinse, prinzând în fasciculul său partea dinainte a vedetei-canoniere de comandă.

Greenwood şi Forbes săriră pe punte.

— E rândul tău să intri în joc ! spuse Forbes subofiţerului cu transmisiunile.

Marinarul începu să transmită cu ajutorul semnalizatorului un lung mesaj redactat în germană, utilizând codul furnizat de *Naval Intelligence Service* [1].

— Nu te grăbi !

Subofiţerul îşi transmitea textul literă cu literă : „D.I.N. O.R.D.I.N. T.R.E.B.U.I.E. S.Ă. Î.N.T.R.Ă.M. Î.N. P.O.R.T. P.E.N.T.R.U. R.E.P.A.R.A.Ţ.I.I. A.V.A.R.I.I..."

[1] Serviciul de contrainformaţii al marinei (n. ed. fr.).

Aşteptară câteva clipe îngrijoraţi. Era într-adevăr o chestie de şansă. Dacă mesajul părea suspect, „Carul" nu va ajunge niciodată la obiectiv.

Cu inima bătând, Greenwood văzu două semnale scurte plecând de la ceea ce trebuia să fie o cazemată a avanportului.

— Ce povestesc ?

— Spun „de acord" ! anunţă cu o voce surdă transmisionistul.

— Uf ! făcu Greenwood întorcându-se.

De pe malul de sud, dintr-o dată, flăcări lungi ţâşniră din ţevile bateriilor de coastă.

— Transmiteţi-le repede că trag în prieteni !

Transmisionistul se întoarse, trimise indicativul, şi apoi semnalul convenţional de confuzie. Focul încetă câteva secunde mai târziu. Nu fusese un tir precis, ci mai degrabă lovituri de avertizare. Greenwood îşi dădu seama că trebuie să câştige timp.

— Repetă primul tău mesaj ! Distrează-i !

Se urcă din nou pe pasarela de comandă, urmat de Forbes, care acum nu mai avea conducerea operaţiunilor. Îl adusese pe Greenwood până la Saint-Nazaire. Acum maiorul Richard Greenwood avea întreaga responsabilitate a „Carului Mare".

Totul avea să se joace pe minute. „Carul" mai avea circa opt sute de metri de parcurs pentru a se găsi în faţa ecluzei.

— N-o să dureze, mormăi Jenkins, vor reacţiona.

Ridică ochii către ceasul electric. Arăta ora unu şi douăzeci şi opt. Pe toate vasele flotilei, oamenii erau la posturile de luptă. Servanţii, în spatele mitralierelor, aveau degetul pe trăgaci, gata să des-

chidă focul. Nu o vor face decât la comandă și Greenwood aștepta ultima clipă pentru a se demasca.

Vedea acum rada din Saint-Nazaire, distingea clar avanportul, digul estic, pintenul pe care îl forma Vechiul Dig și, în umbră, masa întunecată a Intrării Vechi. Nu mai era macheta de ipsos care-l obsedase timp de săptămâni, ci orașul Saint-Nazaire, macheta sa, care curând va fi luminată.

Până la urmă, nemților li s-a părut probabil ciudată manevra acestei flotile care nu se oprise după loviturile de prevenire. Niște vase prietene s-ar fi oprit și ar fi coborât o șalupă care să ia contact cu autoritățile portului.

Malurile fluviului se aprinseră dintr-o dată. Într-un zgomot asurzitor, bateriile de coastă începură să bubuie și limbi lungi de foc străpunseră noaptea.

— Înălțați pavilioanele de luptă ! Viteza optsprezece noduri ! Tuturor, vânătoare bogată ! strigă Greenwood in interfon.

În cazematele lor, observatorilor germani nu le venea probabil să-și creadă ochilor : fanioane albe se ridicau pe catargele vedetelor și al „Carului". În lumina orbitoare a proiectoarelor și sub tirul bateriilor de coastă, flotila comandoului înainta spre obiectiv.

Un vânt ușor făcea să pocnească în vârful catargelor culorile lui *Royal Navy*. Asta însemna curaj, mândrie și provocare totodată...

CAPITOLUL VIII

În câteva minute vedetele, cu viteză maximă, vor rupe formația și se vor năpusti spre punctele de debarcare.

Loara semăna cu o arenă luminată din toate părțile. Reflectoarele bateriilor germane concentrau fasciculele lor albe asupra flotilei care, sub grindina de oțel, continua implacabil să înainteze spre port.

De pe fiecare mal porneau lungi jerbe de proiectile, trăsoare roșii și verzi, care se înfigeau ca niște sulițe în corpul vaselor sau cădeau asupra oamenilor din grupele de asalt, culcați pe burtă în dosul parapetului „Carului".

Jeffries Gordon, stând lângă Pașa vasului, aștepta momentul, ce nu avea să întârzie, când va da semnalul de atac cu care-și va duce oamenii la asaltul bateriei de tunuri ce apăra Forma-Ecluză. În semiîntuneric, Gordon părea și mai înalt și mai slab, semănând din ce în ce mai mult cu un cocostârc.

Întorcându-se, vedea în spatele lui încrucișarea traiectoriilor luminoase care porneau de pe vedete cu cele ale cazematelor portului.

Pe puntea „Carului" turela de 75 mm. scuipa flăcări de un roșu aprins, în timp ce oamenii din comando și servanții armelor automate încercau să se pună la adăpost de schijele care treceau șuierând deasupra capetelor lor.

Vedeta-canonieră de comandă se dăduse la o parte pentru a lăsa vedetele să treacă, în timp ce tirul adversarilor se concentra asupra butoiului de pulbere, care era distrugătorul trucat.

O succesiune de mici ciuperci negre, brăzdate de fulgere, explodau pe punte. Lovituri de trăsnet zguduiră suprastructurile „Carului".

Instinctiv, Jeffries Gordon băgă capul între umeri. Pe puntea din față, măturată de rafalele gloanțelor, se auzeau țipete, gemete, care se amestecau cu comenzile de tir ale șefilor de baterii.

Umbrele diforme, fantomatice ale răniților, sau ale celor încă teferi dansau un balet halucinant, în mijlocul căruia infirmierii și brancardierii se agitau ca niște demoni. De pe punte, unde se zbăteau primele victime ale Operațiunii, suia un miros de pulbere și de sânge. Mirosea a încins, a cauciuc ars și a păcură.

Indiferent de vacarm, Pașa „Carului" își conducea impasibil nava pe ultimul său parcurs. Jeffries Gordon era subjugat de voința, de energia pe care o citea pe fața comandantului. Se simțea că pentru el „Operațiunea" lua în acest moment cu totul altă semnificație.

„Carul" nu era numai un butoi cu patru tone de pulbere, dar mai întâi de toate un vas. Și pentru un om al mării, acesta avea un suflet. „Carul" era condamnat, desigur, dar lui îi revenea sarcina să-l ajute să moară bine. Trebuia să reușească să-l mențină, încă câteva minute, timpul necesar ca să parcurgă ultimii metri din viață.

Vocea Pașei se ridică perfect calmă.

— Cârma la cincizeci !

Vasul răspunse imediat solicitărilor omului de la cârmă.

— Viteza douăzeci de noduri !

Un huruit sonor suia din pântecul „Carului". Tablele de oțel vibrau. Etrava ridica jerbe de spumă scânteietoare.

O nouă serie de lovituri atinse vasul, măturând încă o dată puntea din față. Turela, lovită în plin, explodă cu o enormă bulă de foc. Oameni proiectați în aer se rostogoleau, căzând apoi ca niște marionete dezarticulate. Supraviețuitorii se retrăgeau spre spate, în timp ce Pașa, la fel de impasibil, dădea ordine :

— La stânga, douăzeci și cinci !

Pașa întoarse capul spre Jeffries Gordon.

— Cred că am dat ultimul meu ordin.

Cu mâna arătă masa neagră care părea că le vine în întâmpinare. Din când în când, lumina unui reflector făcea să lucească plăcile enorme de oțel. Obiectivul era aici, drept în fața lor. Masiv și impresionant, prin sacrificiile consimțite pentru a-l atinge.

— Cred, spuse el, că a sosit timpul să ne pregătim pentru ziua finală.

Gordon îl văzu scrutând gigantica poartă a Formei-Ecluză. Dar îi era dat să mai dea un ordin. „Carul" trebuia să înfunde chesonul în centru, pentru a fi sigur că-l străpunge și totodată trebuia să nu astupe șenalul de la Intrarea Veche.

— La stânga, douăzeci !

Docil, „Carul" se conformă.

Se simți un mic șoc, urmat de un scrijelit metalic de-a lungul corpului vasului.

— Am străpuns plasa antitorpile... constată calm Pașa.

Pe pasarelă, toți își țineau răsuflarea. Gordon vedea masa ecluzei apropiindu-se. Avu în acel moment impresia că, ghicind ce-l așteaptă, docul uscat ieșea din bazin, încercând să se salveze fugind înainte...

Un scrijelit formidabil. Oțelul etravei se frecă de cei al chesonului. După care se produse izbitura titanică a „Carului", lansat cu douăzeci de noduri în masa imobilă a docului uscat. Timp de câteva clipe, cele două forțe se înfruntară.

Oamenii din comando, masați pe puntea mijlocie din spate, fură trântiți în momentul în care distrugătorul înfundă poarta. Avură apoi impresia că bătrânul vas își relua suflul, storcând din vuietul motoarelor sale un spor de energie. Ca și oamenii de pe vedete, care trebuiau să debarce în același timp la Digul Vechi și la Intrarea Veche, se aruncă înainte cu toată puterea. Toți simțiră saltul. Un minut mai târziu, o trosnitură le aduse la cunoștință că fusese deschisă o breșă. Li se păru atunci că partea din spate a „Carului" se ridică sub efectul eforturilui.

În compartimentul mașinilor, mecanicii activau focurile. Trebuia ca puterea să fie, în măsura posibilităților, îndoită. „Carul" nu se putea mulțumi cu o breșă. Trebuia să mai forțeze, să o lărgească, să foreze oțelul ca o sondă, ca un burghiu gigantic. Manometrele de presiune indicau cota de alarmă.

În sala cazanelor, căldura îi înăbușea pe oameni, care, dezbrăcați până la brâu, șiroind de sudoare, încercau să dea vasului maximum de putere. Mai bine ca oricare altul, ei îl simțeau vibrând, încordându-se, contractându-se. Făceau corp comun cu această masă vie, animată de o gigantică mișcare de

înaintare. În această sală a mașinilor, care era totodată inima și pântecul „Carului", aveau senzația că bătrânul distrugător înțelegea ce așteptau de la el. Să desfunde, să sfărâme, să sfâșie oțelul chesoanelor ecluzei, cu tot mai multă forță, mai adânc, mai înainte, mai repede.

Mecanicii, lac de transpirație, uitau de propria lor oboseală, atenți la cea a vasului pe care-l auzeau gemând. Un singur lucru conta pentru toți : să facă să înainteze această masă, s-o împingă, s-o ajute. Pentru acești oameni, în acea clipă, nu conta nimic altceva. „Carul" încasa efortul, șocul străpungerii. În anumite momente, la pupă, elicele ieșeau din apă, într-o învolburare de spumă, după care vasul se afunda. Înțepenit în față, se opintea asupra obstacolului.

Focurile tunurilor germane se concentrau asupra lui. „Carul" înainta, pătrundea în Forma-Ecluză metru cu metru. O forță îl împingea inexorabil înainte și în timp ce nu mai era decât un mastodont scuipând foc din toate armele sale, etrava se înfigea în oțelul chesoanelor.

Se poticni totuși, atunci când pătrunsese vreo cinci metri.

— Activați focurile ! ordonă Pașa.

Ca și cum sufletul vasului auzise ultimul apel al comandantului său, „Carul" tresări. Într-un zgomot îngrozitor de mașinărie care se ambalează, motoarele începură să urle iar vasul fu străbătut de un lung fior. Pașa simțea sub mâna sa tremurul bătrânei carcase. Aceasta făcea tot ce putea. Fiecare scândură a punților, fiecare bucățică a corpului navei

era animată de o viaţă proprie şi, de la catarge la elice, vibra, încordată, agresivă, chiar impresionantă.

O nouă trosnitură şi zgomotul deveni insuportabil. „Carul", în înaintarea sa, parcurse însă şase metri şi apoi refuză să mai înainteze. Etrava străpunsese chesonul. Extremitatea punţii din faţă forma o ieşitură în interiorul Formei-Ecluză.

— Şi-a dat duhul ! murmură Paşa, mângâind cu mâna peretele neted al cabinei de comandă.

Greenwood, de pe canonieră, văzu în acel moment scările de asalt coborând de fiecare parte a „Carului". Ciorchini de oameni înconjuraţi de flăcări treceau peste bord începând, sub rafale de gloanţe, să înainteze pe parapetul şi pe taluzul stâng al ecluzei. La dreapta, comandourile lui Jeffries Gordon săreau pe pământ pentru a încerca să reducă la tăcere bateria, care deschisese focul din apropiere, direct asupra laturii de tribord a „Carului".

De îndată ce Jeffries Gordon puse piciorul pe chei, şi înainte chiar ca restul comandoului său să termine debarcarea, intui că nu se va mai întoarce: Nu din cauza numărului mare de rafale care explodau în jurul lui, ci datorită unui sentiment adânc, interior, pe care nu-l mai avusese niciodată până atunci. Era un fel de avertisment. Loial, destinul părea că-i spune : „asumă-ţi toate riscurile, Jeffries, e inutil să te menajezi, joacă, câştigă şi atunci voi interveni..." Zâmbi. În fond, era mult mai bine aşa. Ar fi putut să simtă frica pătrunzându-l, să-i fie cald, să transpire. Din contră, lucid, ştia la ce să se aştepte.

„Ca la pocker ; tot trăgând câte trei cărţi, ajungi la un moment dat ca brelanul să nu-ţi mai intre !"

Se întoarse şi zări la stânga sa Vechiul Bazin, în care vasele ancorate ţineau sub focul lor vedetele ce încercau să acosteze la Vechea Intrare.

— La ordin, *sir !*

Jeffries se întoarse brusc. Willouby, înalt, uscat, cu o faţă de cal, disciplinat cum nu e omeneşte să fii, încă puţin şi i-ar fi prezentat grupa. Subofiţerul aştepta ordinele.

Gordon simţi o uşoară ameţeală cuprinzându-l. Ca şi cum ar fi fost puţin beat.

— *Fritz*-ii au drăgălăşenia să ne lumineze obiectivul !

Grupa, în picioare, în unghiul mort format de construcţiile biroului de control portuar neocupate la această oră, se pregătea să se demaşte.

Jeffries indică oamenilor săi platforma situată la vreo patruzeci de metri de Forma-Ecluză, unde bateriile de 20 şi 40 mm scuipau scurte flăcări, care, datorită rapidităţii tirului, creau în jurul lor o zonă de lumină roşiatică.

— Acolo ! Fără fleacuri, nici un prizonier ! Vom fi şi aşa destul de numeroşi în momentul reîmbarcării ! Înţeles ?

— Da, *sir !* răspunse Willouby îndreptându-şi ţinuta din obişnuinţă.

— *Boys... go !*

Comandoul ţâşni. Gordon, cu corpul său mare, încovoiat, rupt de mijloc, alerga înainte, având în stânga pe Baxter, un galez scund şi solid, numai muşchi, cu picioare scurte, care juca aripă în echipa de rugby a satului său, şi la dreapta pe Jones, cu un cap de dihor, cu accentul cockney şi care, în viaţa

civilă, se iniția în meseria atât de neobișnuită de *bookmaker* în micile tripouri din Soho. În urmă veneau Willouby și echipa de servanți ai bateriei, cu un trăgător italo-englez la puşca mitralieră.

Străbătură spațiul descoperit de-a lungul cheiului și la capătul saltului se găsiră în apropierea platformei.

— Stop ! Aveți un minut să vă trageți răsuflarea și-i dăm drumul până la țintă ! anunță Gordon.

„Ținta" era o baterie de 40 Bofors cu patru țevi, apărată de patru rânduri de sârmă ghimpată și de o rețea din cabluri extensibile, care se montează numai pe timp de noapte. Servanții, așezați pe mici taburete, de o parte și de alta a tunului, făceau corp comun cu acesta, mișcându-se împreună. În centrul platformei, un ofițer dădea comenzile de tir, în timp ce o echipă își trecea din mână în mână încărcătoarele în care se găseau câte cinci proiectile, gata a fi introduse în culoarele de alimentare ale tunurilor. Întreg ansamblul lua ca țintă „Carul" și concentra sub focul său ciorchinii de oameni care coborau pe scările largi de debarcare. Nemții nu puteau ști că era vorba de echipajul „Carului" care, în afară de echipa de distrugere, evacua vasul. Pentru ei, acești oameni cu căști și înarmați erau tot oameni de comando, la fel cu cei pe care încercau să-i împiedice să debarce din vedete.

Jeffries Gordon încheia darea ordinelor.

— Willouby, eu am să fac pe capra cu Jones și Baxter. După ce vom fi dat de furcă *Fritz*-ilor, e rândul vostru să intrați în joc. Executarea !

Cei trei oameni alergară până la un bloc de beton care se găsea la vreo douăzeci de metri de platformă

și se trântiră pe burtă. În fața lor, tunurile continuau măcelul. Gordon nu putea vedea „Carul", dar i se părea că aude strigătele de-a lungul cheiului.

Observă rețelele de sârmă ghimpată, remarcă și-canele care serveau celor trei santinele mobile să intre și să iasă de pe platformă. Trebuiau să scape de ele, înainte de a se ocupa de tunuri și servanții acestora.

Jeffries Gordon se târî până la Baxter.

— Cel din stânga, îi șopti el la ureche, e pentru tine ! Jones se va ocupa de cel din mijloc. Eu îl iau pe al treilea, din extrema dreaptă ! Înțeles ?

Baxter aprobă din cap. Gordon se dădu înapoi și tot târându-se, reveni să-și reia locul, după ce îi arătă santinela lui Jones.

Tunurile lansau salve de câte cinci focuri, după care urma un timp mort, în care servanții introduceau încărcătoare noi.

Baxter tocmai începea mișcarea spre victima sa. Jones trebuia să aștepte ca el să-și termine primul salt și îl acoperea. Apoi era rândul lui Gordon să-l acopere pe Jones. Pe el nu-l va acoperi nimeni.

Gordon îl văzu pe Baxter ridicându-se, sărind șanțul, culcându-se la pământ, după care santinela păru a-și fi dublat volumul. În două rânduri, văzu brațul galezului ridicându-se și lovind. Din cauza zgomotului tirului, Gordon nu putea auzi. Câteva secunde mai târziu simți plecarea lui Jones, înaintă cu trei metri, în așa fel încât să poată interveni, după care ucenicul *bookmaker* se hotărî să facă și ultimii pași. Era acum la un metru de santinela care se preocupa mai mult de tirul ucigător al tunurilor decât de supravegherea lor.

„Are haz ăsta !“ gândi Gordon, auzind *schön*-urile și *wunderbar*-urile scoase de neamț la fiecare lovitură de tun.

Impactul proiectilelor, panica pe care o provocau în mijlocul marinarilor de pe „Car“, moartea ce o semănau orbește aveau darul să-l înveselească. Bătea din picioare de bucurie.

— *So wunder...*

Nu apucă să termine. Exclamația i se opri în gât, întreruptă prompt de pumnalul lui Jones.

— Niciodată doi fără al treilea, spuse Gordon între dinți.

Se îndreptă spre santinela sa. În mod normal trebuia să-și calculeze mișcările, pentru a avea toate șansele de partea sa.

„La ce bun ? se gândi el ; dacă mi-a sunat ceasul, asta nu schimbă nimic, și dacă nu, câștig timp !“ Era la un metru de santinela germană, o vedea, o auzea respirând. Cizmele cu ținte răsunau pe ciment. Omul nu avea firea expansivă a camaradului său. Din când în când, își agăța arma pe umăr de curea și își sufla în pumni.

Gordon trase aer în piept, își încordă mușchii și se ridică. Mâna sa stângă se abătu pe gura neamțului. Cu genunchiul îl lovi în mijloc. Cu o mișcare rapidă, răsuci capul victimei într-o parte, dezgolindu-i gâtul. Santinela se zbătu. Strânse mai tare, apucă bine pumnalul și îi reteză gâtul. Un val de sânge țâșni, cald, dezgustător, lipicios. Omul avu o tresărire, se încordă, ridică un picior. Gordon, lipit de adversarul său, își simțea inima bătând. Bătăile care-i agitau pieptul se confundau cu cele ale omului pe care-l simțea murind. O gâlgâială oribilă ieșea din traheea deschisă din care sângele continua să curgă.

Neamțul avu încă două spasme. Gordon îl simți că se prăbușește, devenind moale, flasc. Desfăcu brațele. Cadavrul căzu ca o marionetă căreia i s-ar fi tăiat sforile.

Jeffries Gordon rămase câteva secunde ca năuc și își dădu seama că Willouby trebuie să fie pe acolo. Luă grenada incendiară, agățată de cureaua rănitei, îi smulse amorsa și dădu drumul la resort. Proiectilul sfârîi. Așteptă trei secunde, după care-l aruncă în direcția primului tun cu o mișcare largă din braț.

Totul nu dură decât o clipă. O bulă de foc strălucitoare, de un alb orbitor, țâșni din pământ. Un șuvoi de fosfor incandescent se prelingea spre poziție. În aceeași clipă, Gordon auzi țăcănitul turbat al unei arme automate Bren și știu că Willouby intra în scenă.

— Înainte, *boys !* le strigă el lui Baxter și lui Jones.

Se năpustiră asupra celui de-al doilea tun. Nemții, luați pe neașteptate, nu avură timpul să se dezmeticească. O ploaie de gloanțe îi culca pe măsură ce încercau să se apere.

Gordon nu mai avea presentimentul dinainte. În jurul său oamenii săreau, trăgând scurte rafale de pistoale automate.

O demență ucigătoare punea stăpânire pe ei. Să ucidă. Să ucidă întruna, mai repede ! Cât mai repede ! Unul câte unul, tunurile fură reduse la tăcere. O bucurie fără prejudecăți însuflețea oamenii comandoului. Dacă și celelalte grupe de asalt ar face același lucru, toate vedetele ar reuși să acosteze.

Jeffries Gordon mergea de la un capăt la altul al poziției. Silueta sa lungă trecea cu pași mari peste cadavre, urmată mereu de jucătorul de rugby și de ucenicul *bookmaker*.

În jurul lor, se introduceau încărcături de exploziv în țevile tunurilor, se aprindeau fitilele. Apoi oamenii fugeau să se adăpostească în dosul cazematei, pentru a nu fi loviți de schijele exploziilor.

— Înapoi, Willouby ! urlă Gordon.

Sergentul venea în fugă. Se împiedică de un corp, căzu, se rostogoli și ajunse lângă ofițer chiar în momentul în care platforma părea zguduită de unde telurice. Tunurile, smulse de pe soclurile lor păreau că se avântă spre stele, și ceea ce fusese o baterie de artilerie nu mai era decât un rug ale cărui flăcări luminau fețele transpirate ale oamenilor.

— Pierderile, Willouby ?

— Lipsă patru !

— Răniți ?

— Trei !

— Pot umbla ?

— Da, *sir* ?

— Să mergem ! Să-i ajungem pe ceilalți din subgrupă !

— Unde sunt ?

Gordon făcu o strâmbătură.

— Teoretic, ar trebui să fie cu locotenentul Nuggens în Forma-Ecluză !

Forbes reușise cu mare greutate să acosteze cu vedeta-canonieră de comandă pentru a-i permite lui Greenwood să debarce cu secțiunea sa de protecție.

Operațiunea „Carul Mare", în măsura în care era vorba de distrugerea Formei-Ecluză, își atinsese scopul. Se scurseseră deja douăzeci de minute de

când distrugătorul străpunsese chesonul docului uscat și numai patru vedete reușiseră să-și debarce comandourile.

Pe Loara iluminată, ambarcațiunile se învârteau în mijlocul fluviului, încercau să abordeze, dar trebuiau să se întoarcă sub intensitatea focului adversarilor. Elementul surpriză dispăruse. Nemții înțelegeau de data asta să preia avantajul cât de repede cu putință. Aduseseră baterii de reflectoare suplimentare, pe care le concentrau asupra fluviului.

Protejat pe partea din spate a „Carului", Forbes asista la un înfiorător balet nautic. Nu putea face nimic și se simțea inutil la bordul vedetei sale, în timp ce ceilalți făceau un adevărat slalom pentru a scăpa de lungile benzi de lumină ce încercau să-i prindă în încrucișările lor. Vedetele virau, coteau aproape în unghi drept, se depărtau din nou spre larg și, după ce zigzagau câteva minute, se năpusteau din nou la atac asupra punctelor de debarcare.

Loara era teatrul unei lupte îndârjite, care punea față în față o mână de oameni cu o garnizoană perfect organizată, dispunând de baterii de coastă bine apărate de o sumedenie de cazemate, echipate cu tunuri de 20 mm și mitraliere grele.

— Cine e la bordul lui 103 ? urlă Forbes lăsând să-i cadă binoclul pe piept.

Locotenentul de marină se uită pe lista ambarcațiunilor înainte de a răspunde.

— Locotenentul Fitzpatrick, domnule comandant.

— E sau inconștient, sau complet nebun !

Fitzpatrick nu avea timpul şi nici dispoziţia să-şi pună întrebări. Pusese mâna pe radioemiţătorul de bord şi cu microfonul în mână, comanda grupul său de ambarcaţiuni.

— 104, înainte şi la stânga ! 105, goniţi spre mine !

Locotenentul de marină îl vedea aplecându-se spre exterior, cu faţa crispată de un rictus care-i deforma gura, urlând în microfon pentru a acoperi exploziile şi bubuiturile în lanţ care se succedau fără întrerupere.

— 101, revino spre 105... bine ! Atenţie ! Vom încerca să forţăm trecerea !

Vedetele luară poziţia desfăşurată şi-şi începură acţiunea, lăsând între ele un interval de circa treizeci de metri. Înaintau cu toată puterea de care dispuneau, într-un zgomot infernal. Reflectoarele făceau să sclipească dârele de apă în urma lor şi când reuşeau să prindă una în raza lor, focul nemţesc se fixa pe ea.

Pe puntea lui 103, oamenii din comando şi marinarii ripostau cu lovituri de tun şi cu mitraliera, luând ca repere luminile de pornire ale rafalelor şi enormelor cercuri luminoase ale reflectoarelor.

O zdruncinătură, urmată de o explozie lovi vedeta în faţă. Un fum acru, negru, puţin gras, sui spre postul de comandă.

— Am încasat-o în faţă, *sir* ! spuse marinarul încercând să-şi dea seama de stricăciuni.

— Nimic la motoare ?

— Nu cred că...

— Măriţi viteza !

— Dar...

— Nu discuta ! Vreau să debarc şi ai cuvântul lui Fitzpatrick că voi reuşi !

Se aplecă din nou în afară. Armada sa personală de şase vedete sosea în linie. Spectacolul acestor ambarcaţiuni, gonind cu o viteză de optsprezece noduri la rasul apei, îi tăie răsuflarea. Parcă era o cursă. Se detaşau pe fondul întunecat al gurii fluviului, făcând să ţâşnească, de o parte şi de alta a etravelor ce se ridicau, mustăţi albe. Fugitiv, lumina prindea o porţiune din corpul uneia dintre nave, lemnul răsfrângea o licărire trecătoare şi apoi din nou culoarea sumbră a apei fluviului, care părea că se întredeschide pentru a le lăsa să treacă.

— Atenţie pentru abordare ! urlă scoţianul.

Tunurile vedetelor deschiseră atunci un foc susţinut în direcţia Digului Vechi. Fitzpatrick vedea fulgerele ţâşnind din gurile lor. Norişori alburii rămâneau o zecime de secundă parcă agăţaţi la gura ţevilor, apoi curentul datorat vitezei îi antrenau spre spate.

La bordul lui 103, grupul de comandă se pregătea să ţâşnească dintre cele două punţi, dacă vedeta reuşea să acosteze. Riley stătea lângă cântăreţul de cimpoi, al cărui instrument era pus peste sacii grupului, iar ordonanţa lui Fitzpatrick constată cu surprindere că nici acum nu îi era frică.

Vedeta 105 era la dreapta sa. Fitzpatrick îl distingea pe subofiţerul său adjunct în postul de comandă, lângă locotenentul de marină.

— Campbell, pregăteşte-te să-ţi uzi *kilt*-ul ! urlă Fitzpatrick făcând semn cu braţul.

Vocea răguşită a adjunctului îi parveni deformată.

— N-am probleme, *sir*, dar dacă *Fritz*-ii vor continua să ne ciocănească, vom avea până la urmă fundul la fel de roșu ca obrazul lui O'Mahory.

Fitzpatrick era gata să ordone să se reducă viteza, când fluviul se aprinse la dreapta sa. O lovitură de trăsnet îl făcu să tresară. Vedeta 105 nu mai exista. Atinsă în plin, ardea ca o torță. Un rug aprins din care flăcări sfârâind ieșeau cu enorme volute galbene și roșii.

În aceeași clipă, vedeta scoțianului fu ținta unui foc susținut. Omul de la tun ripostă. Automatele Bren ale comandourilor intrară în acțiune. Dar ar fi trebuit o piesă de artilerie mai puternică pentru a contracara bateria adversă. Două lovituri de 40 atinseră puntea, cosind servanții mitralierei *Lewiss*. Trebuiau înlocuiți acești oameni, lăsat timp trăgătorilor cu arme automate să-și recompleteze încărcătoarele.

— Stânga-mprejur ! ordonă Fitzpatrick cu regret.

Locotenentul de marină acționă cârma hidraulică și ambarcațiunea descrise o curbă, după care se întoarse spre tribord în scopul de a lua o nouă direcție.

Scoțianul privea acum la celelalte patru nave, năpustindu-se asupra Digului Vechi. O nouă bulă de foc găuri noaptea. Lovită de un obuz drept în mijloc, o nouă vedetă explodă.

Duse microfonul la gură.

— Către toți ! Replierea !

Nemții înțeleseseră. În loc să vâneze fiecare în parte câte un obiectiv, se concentrau toți asupra aceluiași. Cele patru baterii aleseseră aceeași ve-

detă. Reflectoarele celor patruzeci de *Bofors*-uri acționau cu schimbul, pentru a nu lăsa ambarcațiunii timpul să scape printr-o mișcare sinusoidală.

În interval de un sfert de oră, vreo șase epave pluteau aproape arse pe fluviu. Păcura revărsată pe suprafața apei ardea pe alocuri. Oameni pe plute, în bărci pneumatice, încercau să ajungă la mal.

Fitzpatrick, care nu mai avea decât vedeta lui, încerca să salveze oamenii care ardeau și pe care-i zărea plutind la suprafață susținuți de vestele lor de salvare.

— La tribord !... Acolo unde arde !...

Locotenentul de marină aducea vasul cât mai aproape de pata aprinsă. Și aici, aplecați peste bord, cu ajutorul cângilor și cârligelor, oamenii comandoului ajutau echipajul să tragă către vedetă aceste bule de foc, ce urlau acoperite de păcură. O păcură corozivă, care le ardea fața și le ataca pielea.

Năuciți, aproape asfixiați, supraviețuitorii celorlalte vedete erau atunci ridicați la bord. Cei care mai puteau să se țină pe picioare erau scuturați de un tremur nervos. Își priveau mâinile acoperite cu bășici imense și dădeau din cap neîncrezători, neînțelegând ce se întâmplase. Numai fixitatea privirilor și pupilelor lor dilatate arătau celorlalți că se întorceau din infern.

Forbes se găsea tot la bordul vedetei-canonieră care, cu luminile sale, ajutase la debarcarea oamenilor din comandoul Desmond Terrace.

În unghiul mort format de partea din spate a „Carului", el acoperea cele două vedete, așteptând ca oamenii lor să revină la bord.

Forbes era îngrijorat. Asistase la măcelul de pe fluviu şi ştia că alte ambarcaţiuni mai încercau să acosteze la sud de Intrarea Veche. În plus, era fără veşti de la Greenwood.

La bordul său, servanţii tunurilor răspundeau la fiecare lovitură a bateriilor adverse şi reuşiseră să reducă la tăcere două baterii de 88 care-i luau din flanc. Se mai trăgeau rafale de arme automate, care din când în când se abăteau pe punte, dar „comitetul de primire", mai cu seamă după acţiunea comandoului Gordon, pierduse mult din virulenţa sa.

— *War weapons week ?* strigă omul de gardă la babord.

— *Weymouth !* răspunse Greenwood ; unde e comandantul ?

— Pe pasarelă, *sir !*

— Merge treaba pe la voi ?

Omul ridică din umeri şi lovi cu pumnul în cască.

— Cât timp va fi un cap pentru a proteja această cască, metalul va rezista !

Greenwood urcă repede pe pasarelă.

Când îl zări, Forbes avu un zâmbet larg.

— Sfinte Doamne ! Aţi terminat, e grozav ! Am să...

Forbes, emoţionat, nu-şi mai găsea cuvintele. Se repezi la Greenwood şi-l apucă de braţ. Maiorul simţi degetele marinarului crispate nervos pe mâneca sa.

— Unde sunt ceilalţi, Richard ? Nu-l văd pe Jenkins.

Se făcu tăcere.

— Nu cumva ?...

— Nu !

— Uf ! Mi-ai dat emoţii !

— Am venit numai cu O'Mahory şi doi băieţi.

— Dar ceilalţi vin ?

— Deocamdată nu.

— Vă aştept, nici vorbă.

— Nu !

— Dar totuşi, Richard...

— Nu discuta, Dave ! Treaba se arată destul de prost. Am hotărât să salvez mobila.

Greenwood caută privirea tovarăşului său.

— Am venit să-ţi cer s-o ştergi, Dave.

Forbes tresări, apoi dădu din cap. Lampa răspândea o lumină albăstruie şi Greenwood putea citi pe faţa marinarului ce simţea în acel moment.

Forbes avea gâtlejul uscat. I se făcu deodată foarte cald şi apoi foarte frig.

— Cere-mi orice, dar asta nu !

— Dave, ascultă...

— Nu !

Greenwood caută privirea tovarăşului său.

— Dave, trebuie să pleci !

Forbes lovi pumnii unul de celălalt.

— Nu ! N-am făcut porcării în blestemata asta de viaţă şi n-am să încep tocmai acum ! Refuz !

— E un ordin !

— Bine, ai să faci raport !

Ochii îi străluceau. De câteva minute simţea că-l cuprinde febra. Greenwood îl luă la rândul său de braţ, trăgându-l spre spate.

— Uite ce e, Dave ! Uită-te la aceste pete de păcură arzând, la aceste plute, la aceste carcase în flăcări. Închipuieşte-ţi băieţii care se zbat în ele ! Ascultă !...

Concertul asurzitor al tunurilor pe Loara nu slăbise. Tunurile trăgeau acum în salve. La intervale regulate își slobozeau ploaia de oțel.

— Vrei ca și ultimele vedete să fie masacrate ? Vrei ca și ultimii supraviețuitori să crape în valuri pe bucățile lor de plută ? Vrei poate ca toți cei șaptezeci și cinci de oameni ai „Carului", pe care i-ai recuperat, să fie prinși în această capcană ?...

Forbes plecă neputincios capul.

— E-n regulă ! Care-i misiunea mea ?

Greenwood suspină adânc.

— Trebuie să regrupezi vedetele ! Să recuperezi, dacă e posibil, cât mai mulți oameni din apă, dar numai cei care se găsesc în drumul tău și să mergi în întâmpinarea celor două distrugătoare.

Forbes își reveni brusc.

— Cunosc un locotenent de marină care va intra în legendă... Cel care comandă canoniera !

— Lasă asta ! Nu-i o treabă de marinar ! Ar trebui un marinar dublat de un braconier ca să iasă din ambuscada asta !

Forbes îl privi pe Greenwood.

— Dar tu ? Dar ceilalți ? întrebă el cu o voce înăbușită.

— Cei care se vor replia destul de repede își vor încerca norocul...

Se forță să zâmbească și cu un gest fatalist continuă :

— ...încercând să ajungă la Gibraltar !

— Cum ?

— Pe jos !

Forbes conducea canoniera, strecurându-se printre epave. Barierele de flăcări care se ridicau acum pe Loara îi serveau de ecran.

— Bara la douăzeci și cinci ! Șase noduri !

În depărtare, zărea vedetele care se pregăteau să se pună sub protecția sa. Pe punte, echipajul, servanții tunurilor se stăpâneau să nu tragă. Nu trebuiau să tragă decât în ultimul moment, pentru a nu-și dezvălui manevra.

Forbes vedea malul pe care apărea în interior serpentina lungă și luminoasă a unei coloane de vehicule. Ajutoarele nu vor întârzia să sosească la Saint-Nazaire și de data asta nu era vorba de artilerie.

— Vedeta 103 la babord, domnule comandant ! anunță locotenentul de marină.

— Să urmeze în coadă !

— Un ofițer cere să suie la bord.

— De acord !

Canoniera, reducându-și viteza, profită ca să recupereze trei oameni plutind pe o barcă pneumatică.

— Imediat ce vedetele ne vor urma, vom da drumul la o perdea de fum și vom lansa grenadele fumigene !

— S-a'nțeles, domnule comandant !

— Calculați viteza și direcția vântului !

Forbes rămase câteva secunde tăcut.

— Doamne, murmură el, fă să pot ieși de aici ! Nu pentru mine, Doamne, ci pentru toți băieții ăștia. Dă-mi priceperea necesară să scap din capcana asta...

Suspină adânc și adăugă cu tot sufletul :

— ...și dă-mi un vânt prielnic pentru fumigenele mele. Amin !

Şi atunci de-abia se simţi împins de un val de ură. Trebuia să se întoarcă acasă pentru a cere socoteală lui Mac Kawley de acest bombardament ridicol, de această escapadă penibilă...

Un zgomot de paşi îl făcu să tresară. Crezu că-i locotenentul care-i aduce informaţii asupra vântului. Dezamăgit, întrebă cu o voce morocănoasă :

— Dumneata ai vrut să vorbeşti cu mine ?

Se întoarse către ofiţerul îmbrăcat în *kilt*, care stătea în faţa lui. Era tânăr, foarte tânăr, şi ochii săi de un albastru extraordinar formau două pete luminoase pe faţa înnegrită de fum şi fumigene.

— Locotenent Fitzpatrick ! se prezentă el agitat ; cu nava dumneavoastră şi cu vedetele, putem încerca o lovitură de forţă ! M-am gândit că trecând prin...

— Îmi pare rău, bătrâne, singura lovitură de forţă pe care o vom încerca este ieşirea, nu intrarea !

— Nu avem dreptul să-i lăsăm...

— Gura ! Fă ca mine : supune-te !

Lui Forbes îi păru rău că se cam înfuriase, dar Fitzpatrick avusese o reacţie identică cu a sa.

— Pot să vă întreb ceva, *sir* ?

— Dă-i drumul !

— Richard...

Se corectă imediat.

— Vreau să spun maiorul Greenwood e pe uscat, nu ?

— Da !

— Manevra pe care o executăm în acest moment e pur navală ?

— Exact ! Comanda la bordul vedetelor e din nou asigurată de ofiţerii de marină !

Fitzpatrick luă poziţia de drepţi şi salută.

— Unde mergi ?

— Să-mi caut ordonanţa, cântăreţul de cimpoi şi un băiat de nădejde !

— Ca să faci ce, Sfinte Doamne ?

Fitzpatrick se îndreptă spre uşa cabinei.

— Ca să ne alăturăm maiorului !

Când să iasă, se lovi de locotenentul de marină.

— Vântul e de tăria doi şi...

— Bine ! Daţi drumul la fum !

Forbes se apropie de fereastra al cărei geam se făcuse ţăndări şi se plecă în afară. Pe 103, trei bărbaţi în *kilt* şi un ofiţer lăsau la apă o barcă pneumatică.

Forbes se gândea că în mod normal ar fi trebuit să intervină. Să facă uz de autoritatea lui de comandant interarme. „E curată nebunie ! N-o să reuşească niciodată să ajungă la Greenwood. Vor fi prinşi de prima patrulă de coastă înainte de a fi reuşit măcar să se orienteze". Nu avea decât să facă un gest, să dea un ordin, pentru a împiedica această expediţie nebunească. Raţiunea îi dicta s-o facă, însă memoria îi amintea cuvintele lui Mac Kawley : „Nişte trăsniţi..."

Se rezemă de parapetul cabinei, ridică din umeri şi oftă. Ar fi dat orice pentru a mai avea cei douăzeci şi patru de ani ai lui Fitzpatrick şi a fi numai un mic locotenent cu *kilt*-ul pestriţ care încerca să se strecoare ca un ţipar printre patrulele germane;

pe o minusculă barcă, între ordonanță și cântărețul de cimpoi.

Locotenentul de marină mări viteza la douăzeci de noduri. Canoniera câștigă viteză, lăsând în urmă un fum negru, gros. De fiecare parte a punții, din față și din spate, se auziră patru detunături înfundate. Un imens panaș ca de vată își desfășura volutele peste bancurile de nisip.

Câteva minute mai târziu, Loara semăna cu Tamisa pe o zi de ceață.

CAPITOLUL IX

La doisprezece metri adâncime, pe fundul docului uscat, echipa de sabotaj a locotenentului Nuggens termina cu instalarea încărcăturilor destinate să distrugă instalațiile de pompare și golire a Formei-Ecluză.

Jeffries Gordon regăsise două din grupele care conduseseră artificierii la țintă și, conform ordinelor lui Greenwood, aștepta să se replieze spre P.C.[1] cu ansamblurile efectivului.

Gordon nu se simțea nici de data asta în largul lui. Poate că impresia de a se găsi în interiorul unui mormânt gigantic, având deasupra o fâșie dreptunghiulară de cer înstelat, era cauza acestei stări. Încă puțin și s-ar fi crezut în infern, contemplând un paradis inaccesibil, sus, foarte sus.

Sergentul Willouby și o grupă de luptă se aflau în capul scărilor care, în partea de nord a docului, permiteau accesul la stația principală. Gordon așezase altă grupă pe partea superioară a chesonului sudic, în care se înfipsese etrava „Carului".

Zgomotele luptei care se dădea în jurul Vechiului Bazin și în Orașul Vechi îi parveneau, înăbușite de pereții gigantici de oțel care alcătuiau cofrajele laterale, lungi de trei sute cincizeci de metri, formând osatura docului uscat.

[1] Post de comandă (n. tr.).

Străpungerea porții sudice nu era suficientă prin ea însăși pentru a distruge Forma-Ecluză. Trebuia, pe de o parte, ca acele patru tone de explozibil să acționeze ca o zguduitură puternică și destructivă pentru a deforma enormul schelet și, pe de altă parte, trebuia ca instalațiile extrem de complexe ale mecanismului — vinciuri hidraulice, pompe aspirante și refulante — să fie distruse în același timp cu stația care comanda deschiderea și închiderea docului uscat. Aceste distrugeri o dată înfăptuite, le-ar trebui nemților ani de zile pentru a repune în funcție Forma-Ecluză...

„Și câțiva ani de-acum încolo, gândi Gordon, multă apă va curge sub poduri..."

Printr-o asociație de idei, se întrebă ce s-o fi întâmplat cu Desmond Terrace, care avea ca misiune să ocupe podul situat între Digul Vechi și Orașul Nou.

— Dacă reușește să țină piept trupelor de întărire, care nu vor întârzia să sosească, vom avea poate o șansă să ne îmbarcăm la loc ! mormăi el oftând.

Se apropie de cele patru pompe enorme, fixate pe postamente de oțel turnat. Nuggens așeza încărcăturile de plastic de-a lungul rosturilor circulare ale celei de-a treia pompe, în timp ce restul echipei se agita în jurul celorlalte.

Gordon se aplecă, își întinse gâtul lung și îl întrebă pe Nuggens cu un ton puțin nerăbdător.

— Cât credeți că mai durează ?

Nuggens se întoarse aproape mirat.

— E pe sfârșite ! Ajută-mă mai degrabă să derulez fitilul detonant !

Jeffries Gordon apucă mosorul și începu să-l depene.

— Mai mult ! Dă-i cu nădejde, altfel nu vom avea timp să suim scara.

Locotenentul avea vocea calmă, care nu trăda nici un fel de nervozitate. Gordon își amintea de calmul Pașei „Carului". Într-o străfulgerare îl revăzu și se întrebă dacă oamenii din echipajul vasului au putut ajunge pe canonieră. Pe urmă observă echipa de sabotaj. Gordon își dădu seama cu mirare că, absorbiți de munca lor, Nuggens și oamenii săi efectuau treaba exact ca și când s-ar fi găsit nu la Saint-Nazaire, un port în flăcări, ci în arsenalul din Devenport, unde realizaseră transformările „Carului".

Procedau cu metodă, cu gesturi scurte, precise ; neomițând nici un detaliu, verificau după fiecare instalare fixarea în centrul încărcăturilor a detonatoarelor, ordinea legăturii și poziția cordonului.

În fața fiecărui om, o lanternă cu sticla albăstruie reflecta un mic cerc de lumină difuză care, din când în când, lumina obrazul artificierilor.

— Anunțați când vor fi toate gata ! comandă Nuggens.

Jeffries Gordon era încordat la maximum. Pentru el, așezarea încărcăturilor cu plastic ar fi trebuit să se execute ca o „lovitură de comando", brutal și rapid. În dreapta lui, unul din „sabotori" fluiera ușor.

— Pe cuvânt, Nuggens, băieții dumitale se cred la un exercițiu ! Dați-i zor, băieți ! N-am de gând să-mi iau micul dejun la Saint-Nazaire.

Jones, care nu se dezlipea o clipă de ofițerul său, aprobă. Ucenicul de *bookmaker* făcu un gest spre exterior.

— Și în primul rând *Fritz*-ii n-au fost niciodată în stare să pregătească un ceai bun de băut.

Nuggens râse. Jones, simțindu-se înțeles, insistă.

— Sau e cerneală pur și simplu, sau e pipi de măgar ! Una din două !

Acum, enormele și butucănoasele pompe aveau toate fixate pe conturul lor pachete cu plastic prinse cu cleme magnetice. Ai fi zis că li se puseseră ventuze.

— Nr. 1, gata !

— Nr. 2, gata !

— Nr. 3, gata, completă Nuggens.

Gordon înjură printre dinți constatând că pe a patra mai trebuia verificat circuitul de explodare. Făcu semn cu lanterna spre Willouby.

În capul scărilor, subofițerul semnaliză că văzuse. Gordon îl auzi dând ordine pentru evacuarea completă a scării.

— A patra e gata, *sir !* strigă artificierul.

Nuggens luă atunci detonatorul electric și comandă :

— Evacuarea !

Gordon, rămânând lângă el, adăugă :

— Și dumneata !

Jeffries îi făcu semn lui Jones să urmeze echipa de sabotaj care începuse să suie treptele.

— Eu rămân, Nuggens !

Locotenentul se ridică. Cu tot echipamentul, părea în penumbră mai mic, mai subțirel ca de obicei și, în alt loc și în alte împrejurări, diferența dintre el și silueta înaltă a lui Jeffries ar fi părut comică.

Ridică ușor capul spre Gordon, ezită o secundă, după care declară cu un ton sec :

— Cum vrei ! Am să încep numărătoarea inversă până la trei și apăs. Vom avea atunci două minute pentru a urca !

— Bine, doctore ! Am să încerc să nu alunec !

Nuggens se întoarse. Ultimul dintre oamenii săi ajunsese în partea superioară a Formei-Ecluză.

— Du-te și plasează-te pe prima treaptă ! Atenție, trei... doi... unu...

— Foc ! urlă Gordon în momentul în care Nuggens apăsa pe tija detonatorului de unde plecau releele de contact.

Jeffries fugea, suia scările câte patru, îl auzea pe Nuggens gâfâind în urma lui. Ajunseră ca o trombă pe palierul superior, traversară pasajul care lega Forma de cabina de manevră și așteptară cu spatele lipit de peretele acesteia.

— Trebuia să explodeze. Jeffries îl auzea numărând.

— 100... 101... 105... 110...

— Ești sigur de numărătoarea asta ?

Celălalt dădu afirmativ din cap, fără a-nceta să numere.

— 115... 118... 119... 120...

— Ce-i Nuggens ?

— Cred că m-am înșelat...

— Blestemat arti...

Cele o sută douăzeci de kilograme de plastic explodară deodată. Pământul se cutremură. Un zgomot de apocalips suia din fundul docului uscat. Un fum în volute enorme apăru la suprafața Formei-Ecluză, de parcă pământul s-ar fi crăpat pentru a da naștere unui vulcan.

— Bine jucat, Nuggens ! Pe chestia asta s-o ștergem spre P.C. ! Richard o fi încărunțit de grijă !

Pentru a ajunge la Greenwood, trebuiau fie să meargă de-a lungul Vechiului Bazin, fie de-a lungul Formei-Ecluză, până la fortificația în unghi formată de șenal cu Vechea Intrare. Gordon se hotărî.

— Să ne împărțim sarcinile ! Willouby cu grupul care e la sud, lângă etravă, va merge direct spre maior !

— Bine, *sir !*

— Iar noi vom încerca să ne strecurăm de-a lungul Vechiului Bazin ! Executarea !

Subofițerul trimise cu ajutorul lanternei semnalul de repliere urmat de litera D, care însemna „direct". Celălalt grup, care cunoștea pe dinafară cronologia operației, nu avea decât să se rabată spre interior, pentru a ajunge la P.C.-ul lui Greenwood, instalat într-una din barăcile administrației pe docul de la Intrarea Veche.

— Gata *sir !* anunță Willouby.

— *Go !*

Comandoul părăsi adăpostul stației de pompare și se avântă pentru a traversa suprafața cimentată de-a lungul cheiului Vechiului Bazin. Baxter era în frunte, acoperit de Jones. După ei urma echipa de sabotaj a lui Nuggens și în sfârșit Willouby și echipa sa.

Gordon și Nuggens, cu pistolul în mână, păseau în spatele celor doi cercetași.

Gordon ridică mâna. Willouby îl văzu și veni să se așeze la dreapta sa pentru a acoperi mersul cercetașilor care ajunseseră la unghiul format de bazin cu cheiul. Gordon așteptă ca pușca mitralieră *Bren* să fie instalată în poziție de tir pentru a-i permite lui

Baxter să înainteze. Nuggens îl văzu făcând un salt. Jones continua să-l acopere pe dreapta. Gordon se aruncă înainte, urmat de Nuggens. Totul n-a durat decât o clipă. Focul se declanșă din stânga bazinului. Traiectoriile gloanțelor se vedeau ca niște linii lungi, roșii, care se striveau de ciment. Unele ricoșau, sărind apoi spre cer, descriind o traiectorie luminoasă.

— Foc ! urlă Willouby.

Se lua după luminile din punctul de plecare al gloanțelor. Pușca-mitralieră scuipa foc. Armele se amestecau acum într-un concert asurzitor... Mâna de oameni din frunte căuta să găsească un adăpost cotind spre dreapta și încercând să profite de riposta lui Willouby.

Gordon își dădu seama că o patrulă germană trăgea în ei din clădirea Biroului de Control, în timp ce alta încerca să-i ia de la spate. Rafalele țiuiau deasupra capetelor lor. Trebuia cu orice preț forțată trecerea. Singurul itinerar posibil era bătut de focurile trase de la ferestrele construcției. Nu aveau de ales. De partea cealaltă, la treizeci de metri, era salvarea. Antrepozitele, grămezile de materiale în vrac pe doc le ofereau un adăpost.

Gordon se hotărî să riște. Ridică brațul, arătându-i lui Willouby cheiul, după care îl lăsă brusc în jos.

Comandoul se aruncă înainte în urma oamenilor din frunte. Era totodată și un asalt și o fugă. O fugă înainte în majoritatea cazurilor derutează adversarul care prevede normal că, trăgând din față sau din flanc, dușmanul se va retrage din reflex.

Oamenii din comando fugeau aplecați, strângând în mâini armele, slobozind înaintea lor scurte rafale de pistol-mitralieră. Nu mai puteau da înapoi. O opri-

re ar fi însemnat sinuciderea. Gloanțele fluierau în jurul lor, le pocneau în urechi.

Nuggens văzu doi oameni seceraţi în plină cursă, scăpând armele, deschizând brațele și căzând învârtindu-se. Pentru ei călătoria se sfârșise. Își atinseseră țelul ca și „Carul", care aștepta să moară a doua oară, explodând peste câteva ceasuri. Pentru acești oameni ciuruiți de gloanțe, nu va exista o a doua moarte.

Jeffries Gordon își spunea că, în fond, destinul îi acorda o amânare. I-ar fi plăcut să știe în ce clipă îi era scris să facă „marele salt".

Willouby luă Bren-ul în brațe, își lipi cutia cu încărcătoare de șold și trăgea din fugă. Arma tresărea. O simțea vibrând, scuipându-și salvele de oțel. Simțea cursa încărcătorului care se desfășura spre stânga, strângea cu mânie patul armei, gata să înlocuiască încărcătorul gol cu altul plin.

Deodată Willouby auzi un strigăt înăbușit, un geamăt înfundat. Se întoarse. Soldatul alunecase pe sol. Era acum pe burtă, nemișcat. Mâna îi era încă încleștată pe cutia plină de cartușe.

Willouby se întinse, luă cutia de muniții de jos și continuă cursa. Apăsă din nou pe trăgaci. O scurtă rafală și apoi chiulasa pocni în gol. Nu mai merita să schimbe încărcătorul ; ajunsese la doc. Un zid avea să-i servească drept adăpost.

Și Jeffries Gordon ajunsese pe chei. Se întoarse. Nuggens și Jones veneau spre el.

— Hei, marinarule ! strigă el artificierului, e totuși altceva decât să așezi încărcătorul cu plastic !

Nuggens, gâfâind, își relua puțin câte puțin șuflul. Comandoul înșirat de-a lungul cheiului își număra pierderile. Willouby nu va întârzia să vină să

raporteze situația ; nici nemții, însă, nu vor întârzia să pună la cale altă manevră. Nu aveau nici un motiv să se grăbească. Aveau cel mai bun aliat pe care-l puteau spera : timpul care se scurgea.

O liniște relativă coborî în jurul comandoului. Pentru prima dată Gordon simți că se deplasase centrul bătăliei. Rafalele și exploziile nu se mai dezlănțuiau pe fluviu, ci în port. Ar fi vrut să plece imediat spre P.C.-ul lui Greenwood, cât mai aveau posibilitatea de a manevra, însă oamenii trebuiau să-și reîncarce încărcătoarele și să-și tragă sufletul un moment, înainte de a se arunca din nou în luptă.

Nuggens îi atinse brațul.

— Am să-ți mărturisesc ceva, Gordon.

Jeffries se întoarse plecând capul.

— Când ai dat ordinul de plecare, am privit terenul pe care trebuia să-l traversez. În acel moment am avut certitudinea că n-am să ajung niciodată la capăt !

Se întrerupse, își șterse fruntea de sudoare, strecurând batista sub cască și adăugă cu sinceritate, ridicând ochii spre Gordon :

— Sunt primul surprins că mă aflu aici.

— Mai cunosc și altul, răspunse Gordon bătând în lemnul crosei armei lui Jones.

O umbră se desprinse la câțiva metri.

— *War weapons...*

— Gura ! E Willouby !

Greenwood, cu pipa între dinți, cu mâinile în buzunar, cu capul descoperit, se plimba în lung și-n lat în biroul dormitor care-i servea drept P.C. O'Mahory

trebuise să lichideze câțiva nemți care dormeau aici, pentru ca grupul de comandă să poată să se instaleze.

Cadavrele lor erau aruncate unele peste altele afară și numai câteva pete de culoare, mai închise pe alocuri, constituiau singura mărturie a acțiunii brutale pe care sergentul major și grupul său o săvârșiseră.

Din dorința de a nu fi observați, numai două lanterne erau aprinse. Înăuntru domnea un semiîntuneric, cu care Jenkins și cei doi radiotelegrafiști se obișnuiseră până la urmă.

— Situația, Troy ?

— Forbes trebuie să fie acum la gurile Loarei. Ultimul său mesaj arăta că trebuie să ajungă acolo la orele două și câteva secunde. Cum însă acum e și un sfert și bateriile de coastă par a se fi calmat, trag concluzia că a reușit să scape cu bine !

Greenwood se opri din du-te-vino, se întoarse și rămase câteva secunde cu privirea în gol.

— Vești de la Terrace ?

— Trebuie că-și apără încă podul.

— Da sau nu ?

Jenkins desfăcu brațele în semn de neștiință.

— Îmi pare rău, dar mi-ar trebui un ghioc ! Spun asta pentru că dacă n-ar fi așa, am fi avut deja nemții pe cap.

— Și Gordon ?

Ofițerul adjunct se ridică și se îndreptă spre ușă. Privi câteva clipe la Forma-Ecluză și, fără să se întoarcă, spuse :

— Sunt treizeci de minute de când stația de pompare a sărit în aer. Zece de când i-am lansat un trasor verde ! Normal, n-ar trebui să întârzie să apară !

Jenkins se întoarse încet spre mijlocul încăperii, apoi se așeză.

— Normal ! explodă Greenwood. Ce vrea să însemne cuvântul ăsta pentru noi, Troy ? Normal, ar fi trebuit să fi avut un bombardament adevărat! Normal, Fitzpatrick ar fi trebuit să acosteze cu vedetele lui ! Normal, ar fi trebuit să ne reîmbarcăm ! Normal ar fi...

Își trecu mâna pe frunte cu un gest obosit.

— Și în definitiv, să le ia dracu pe toate !

Se lăsă greoi pe un pat.

„Normal, se gândea el, omul care și-a imprimat forma corpului în patul ăsta ar fi trebuit să se trezească tot în el. Știa oare pentru ce e unul din cadavrele îngrămădite acum în stradă ? Era oare conștient de importanța Formei-Ecluză ?"

Greenwood simți cum îl năpădește un val de căldură. Mâinile și fruntea i se umeziră brusc.

— Și dacă încărcătura „Carului"..., murmură el.

Preferă să nu continue. Ar fi atât de stupid. Îi venea să râdă, un râs nervos, nestăpânit, nestăvilit ; strânse pipa între dinți și se stăpâni.

„Ar fi totuși posibil ! Dacă încărcătura aia nu va exploda ! Atunci bombardamentul n-ar fi decât un simulacru și debarcarea prin surprindere o păcăleală !"

Jenkins îl văzu luându-și capul între mâini.

— Ar trebui să te liniștești cinci minute, spuse el cu o voce blândă.

Greenwood tresări.

— Și Terrace, pe pod, crezi că se liniștește ? spuse el ; și Gordon, care trebuie să facă minuni ca să se întoarcă, se liniștește ? Și tu ? Tu, care faci pe calmul,

ești liniștit ? Uită-te la mutra ta, Troy, ești verde la față !

— E din cauza luminii, Richard ! Am nevoie de lumină ca să mă desfășor !

Greenwood avu un rictus care se voia un zâmbet.

— Fie, ai de o sută de ori dreptate, dar...

Lăsă fraza neterminată.

— Dar ce ?

Maiorul suspină.

— În clipa de față, băieții mei bâjbâie prin oraș, în speranța să găsească la Digul Vechi ofițerul de bord, cu canoniera și vedetele ! Gordon, de pildă, nu știe ce s-a întâmplat. Terrace știe că vedeta lui și cea a adjunctului său a acostat și crede că restul comandoului e în curs să distrugă instalațiile la sud de pod ! Numai noi, Troy, știm că restul flotilei, în afară de ce a putut salva Forbes, e distrusă și în derivă pe Loara ! Niște epave, Troy ! Iată ce a rămas din Operațiunea „Carul Mare" !

Arătând cu coada pipei spre adjunctul său, continuă :

— Și sunt poate vreo șaizeci de oameni care au pierdut ultimul tren.

Greenwood făcu câțiva pași spre ușă, se sprijini de toc, ascultând bubuitul continuu ce răsuna în Vechiul Oraș, de-a lungul docurilor. Prin acest fond sonor, în care toate armatele se contopeau i se părea că aude un huruit mai accentuat, ca acela al unei coloane motorizate, venite în întârziere.

Un zgomot de bocanci care se freacă de perete îl făcu să întoarcă rapid capul. O'Mahory, sprijinindu-se de baracă, învârtea nelipsitul lui baston, în timp ce, adăpostiți în umbră, oamenii grupului de

comandă erau așezați ca niște ghimpi în jurul comandamentului.

— Ei, Stan, nu ți se mai aude vocea ?

Irlandezul mormăi ceva și, cu o voce morocănoasă, adăugă :

— Mă menajez, *sir* ! Dar aveți răbdare, numai să-i văd pe dracii ăștia întorși, și atunci chiar *Fritz*-ii, lua-i-ar dracul, au să-mi audă glasul !

Greenwood îi puse întrebarea care-i stătea pe buze :

— Stan, ce gândesc oamenii ?

O'Mahory râse de răsună străduța.

— Speră să nu crape înainte de nouă dimineața !

Arătă cu bățul în direcția „Carului" sabordat, ai cărui echipaj, înainte de a-l abandona, îi deschisese compartimentele etanșe și îi găurise cala, cu ajutorul minelor magnetice, sub linia de plutire. Acum apa inundase vasul, care se scufunda cu partea din spate.

— Am venit pentru asta, doar ! Tot ce ne dorim e să vedem și să auzim focul de artificii !

Irlandezul se întoarse cu fața spre Greenwood.

— De rest nu ne pasă ! Mersul pe jos face bine omului și nouă ne plac plimbările.

Și adăugă cu o voce înfundată :

— Și suntem bucuroși că sunteți aici !

Curentul îl făcuse să meargă în derivă spre malul de nord. Fitzpatrick nu mai vâslea ci ținea cârma bărcii pneumatice. Degeaba căsca ochii, nu reușea să distingă conturul coastei. Totuși, aveau certitudinea că se află în dreptul plajei.

— Încet, șopti el la urechea lui Riley ; la stânga...

Barca se îndrepta încet spre masa întunecată a malului.

— Mai la stânga ! bine așa ; dați-i drumul, cu forță !

Cei trei oameni vârâră vâslele în apă, având grijă să nu facă zgomot. Numărau în minte ca să fie siguri că vâslesc în aceeași cadență.

— La dreapta un pic ! Așa, drept înainte !

Avanportul trebuia să fie în fața lor. Auzeau cu o oarecare întârziere, datorită distanței, zgomotele luptelor care se dădeau în Orașul Vechi. Din când în când, dâre lungi colorate străpungeau noaptea. După zgomot, luptele se dădeau lângă Vechiul Dig, la podul care despărțea Orașul Vechi de cel nou și în lungul cheiurilor.

În imediata apropiere a bărcii era liniște. O liniște adâncă, apăsătoare, tulburată numai de zgomotul respirației celor patru scoțieni și de ușorul clipocit al vâslelor când intrau în apă. Mâna lui Fitzpatrick apucă brațul lui Riley.

— Frânați puțin ! șopti el la urechea acestuia ! sau ne acoperim de glorie post-mortem !

Echipajul se opinti să blocheze vâslele în sens invers. La dreapta lor un văl de ceață tocmai se destrăma. Malul se zărea ca o linie lungă și sumbră. Și cam la o sută de metri înaintea lor, forma întunecată a unui ponton ieșea în evidență.

Fitzpatrick se concentră. Studiind macheta, remarcase și acest ponton, printre alte detalii. Era sigur de asta, însă acum nu-și putea da seama unde anume se afla. Înainte, sau după podul care pleca din Orașul Vechi ? „Să ne gândim... Dacă am fi după..."

— E ridicol, mormăi el printre dinți. E înainte ! Altfel ne-am plimba acum în avanport !

Această certitudine îl învioră. Se mai gândi câteva secunde, după care, în momentul în care era gata

să dea ordinul de înaintare către zăgazul din lemn, pontonul pe care-l remarcase pe machetă îi răsări în fața ochilor. Dacă nu se înșela, trebuia să existe în apropiere un post de observație și o cazemată.

— Înainte, ușor !

Barca alunecă în liniște vreo treizeci de metri. Era într-adevăr așa. Fitzpatrick distingea forma cazematei, bondoacă, cu laturile retezate aproape octagonal. Se găsea la trei sferturi din distanța până la pasarela de lemn și avea probabil mitralierele îndreptate spre larg.

Fitzpatrick se aplecă înainte pentru a vedea mai bine. Trebui să aștepte câteva minute, pentru a-și întipări pontonul în minte. Era imposibil ca această cazemată să nu fie ocupată. Servanții erau oare înăuntru, sau pe platforma din față ? În zadar ciulea urechile, nu mișca nimic. Se ridică și dădu comanda :

— Înaintați cât se poate de ușor !

Barca abia începuse să se miște, că le ajunse la urechi un zgomot de voci. Se opriră.

Fitzpatrick trebuia să ia o hotărâre. Să încerce să treacă prin fața pontonului ? Ar fi fost o soluție care însă prezenta inconvenientul că n-ar face decât să amâne problema acostării. Să încerce să neutralizeze cazemata, atacând-o prin spate ?

„Prea riscant ! Dacă suntem obligați să tragem, ne lichidează înainte de a ajunge la chei".

Scoțianul simțea că poate găsi formula cea bună. Dar era prea surexcitat pentru a o putea defini.

S-o ia de-a lungul pontonului pentru a ajunge la chei ? Dar rămânea aceeași necunoscută. Care va fi numărul celor care-i vor întâmpina ?

Deodată realiză că de fapt nu cântărise nici un moment riscurile expediției sale. Că acționase din-

tr-un impuls subit, de frumusețea gestului. Pentru că era tenace, cu voință și curajos din fire și că avea în sânge nu numai globule, dar și prietenia adevărată.

Se dădu înapoi, ușor, ca să nu răstoarne barca și se strecură lângă Callaghan, cel care nu se deplasa niciodată fără cimpoi ; și acum era aici, în barca pneumatică, vârât în raniță.

— Ascultă-mă, cioban de capre, îi șopti el la ureche, aș vrea să-ți pun o întrebare.

— Nu prea sunt isteț, *sir*, luat de la oile și păsunile mele.

— N-am nevoie de tactică ! Am nevoie de un baiat cu bun simț.

Fitzpatrick vorbea în șoaptă cu obrazul la câțiva centimetri de al păstorului.

— Uite ce e... În față e cazemata. În spate pontonul, la stânga și la dreapta apa și la capăt cheiul. Adaugă la acest tablou că nu avem încă aripi, dar ni se poate întâmpla să căpătăm și că prin partea locului suntem mai degrabă prost văzuți ! Întrebarea, elev Callaghan ; pe unde pot trece patru scoțieni pentru a atinge uscatul ?

Cimpoierul se scărpină în cap, ceea ce produse un scrijelit metalic datorat căștii.

— Lasă-ți fieăria în pace, *Fritz*-ilor nu le place muzica.

Callaghan se gândea, probabil. Fitzpatrick nu putea vedea fața dăltuită a muzicantului, dar îi simțea respirația accelerându-i-se.

— Ei, atunci ?

Celălalt mormăi și clătină din cap.

— Dacă nu putem trece prin față, dacă nu se poate trece pe la dreapta, dacă nu se poate trece...

Fitzpatrick îl întrerupse:

— Scoate-ți ideea din cap, pentru numele lui Dumnezeu, fii mai concret !

— Dacă nu putem trece prin stânga, continuă Callaghan imperturbabil, am putea...

— Dă-i drumul !

— Să trecem pe dedesubt !

Fitzpatrick simți inima bătându-i nebunește. Încă puțin și l-ar fi pupat pe cioban. Să treacă pe sub ponton, printre pilonii acestuia, să ajungă la chei...

— Callaghan, nu ți s-a spus desigur niciodată că ești genial ? !

— E în familie, *sir*, tatăl meu era cel mai bun cimpoier din Highland !

Fitzpatrick se întoarse la locul său, cu certitudinea că va reuși.

— Înainte, ușor !

Frânturi de fraze continuau să le parvină, riscul era același, dar faptul că aveau în sfârșit o licărire de speranță îi însuflețea.

Barca, cu ocupanții ei culcați la rasul colacului cu aer, înainta încet spre masa întunecată a pontonului. Fitzpatrick hotărâse să-l abordeze pe la mijloc.

Își ținea răsuflarea, deoarece se găseau perpendicular pe cazemată. Un grup de patru oameni se detașa pe fundalul cerului. Vorbeau tare și din când în când izbucnea cât un râs întretăiat de *Jawohl*, de *och* și de *kaput*-uri răsunătoare.

Fitzpatrick dădea comenzi prin apăsări de mână, pe umerii lui Riley și Callaghan. Siluetele negre, la treizeci de metri în dreapta lor, se legănau de pe un picior pe celălalt. Pe moment se putea auzi zgomotul croselor, care se atingeau una de alta.

Fitzpatrick apăsă pe umărul lui Riley. Ordonanța sa întinse brațele și frână barca în momentul în care

atingea stâlpii de susținere ai pontonului. Lawson și Callaghan manevrau în spate în așa fel încât barca pneumatică, cu o ușoară mișcare de rotație, să se strecoare sub ponton.

Erau acum sub podeaua de scânduri. Un șenal lung se deschidea în fața lor. Un miros fetid domnea în jur. Auzeau deasupra lor pașii grei răsunând pe pontonul din lemn, iar zgomotul bocancilor se repercuta în întregul eșafodaj de lemn, amplificat ca de o cutie de rezonanță.

Canalizarea orașului deversa probabil în acest loc. Mirosuri grele emanau din învolburările apei în jurul stâlpilor și putorile de excremente le întorceau stomacul pe dos. Un șobolan de canal înotă câteva clipe în fața lui Fitzpatrick și apoi o licărire de lumină apăru la capătul tunelului. Putea fi farul unui vehicul, un reflector sau o simplă lanternă de buzunar. Fasciculul de lumină mătură scheletul de lemn, zăbovi o clipă pe casca lui Riley, făcu să lucească curelele albe ale echipamentului, după care totul reintră în întuneric.

Cinci minute mai târziu, Fitzpatrick dădu cu mâinile de peretele vâscos și alunecos al cheiului care ieșea din apă. Prima fază a aventurii lor se încheiase.

— Am scăpat deocamdată, șopti el. Pe pământ suntem mai în elementul nostru !

Nu mai aveau nevoie să vorbească. Fiecare știa ce are de făcut. Riley trecu ranițele celorlalți. Callaghan luă armele și le împărți, fiecare trecându-și-le după gât, Lawson, care până atunci doar vâslise, îl ajută pe Fitzpatrick să urce pe chei.

Locotenentul cercetă mai întâi împrejurimile pontonului. În dreapta și în stânga erau hangarele, niște clădiri cubice, zone luminate viu și porțiuni mai întunecate, din care porneau străduțele întortocheate ale Orașului Vechi. Ca fond sonor se auzea un țăcănit continuu.

„Dragul de Desmond, se gândi Fitzpatrick, stă probabil pe pod ca pe jăratic !"

Repede, îl ajută pe Riley care la rândul său întinse mâna și-l trase pe Callaghan, iar acesta îl ajută pe Lawson. Trei șuierături, ca acelea ale unui jet de vapori, îl intrigară pe Fitzpatrick.

— Nu e nimic, *sir*, am înțepat barca pneumatică !

În fața lor o străduță părea să-i îmbie să se adăpostească. Traversară în fugă spațiul descoperit dintre străduță și chei și se treziră în umbra ocrotitoare a vechilor ziduri.

Fitzpatrick se orientă. După o apreciere aproximativă și ghidându-se după împușcăturile pe care le auzea, se găseau probabil cu puțin la sud-vest de pod.

— Direcția colțul străzii, după care mergem spre Est. Treç eu în cap, acoperit de Riley !

Înaintau de o parte și de alta a străduței, în salturi succesive. Când Fitzpatrick se oprea, Callaghan și Lawson fugeau să se adăpostească în ungherul unei uși, se tupilau aici, după care așteptau ca Riley și locotenentul să se deplaseze din nou pentru a-și relua înaintarea.

La colțul străzii, Fitzpatrick pândi un moment, apoi îi făcu semn lui Riley să traverseze mica încrucișare de străzi, în timp ce-l acoperea. Unul câte unul, puseră stăpânire pe străduța ale cărei case păreau că se ating cu cele de peste drum. Era îngustă și liniștită. Câteva ferestre erau luminate, dar obloanele erau închise și ușile ferecate.

Fitzpatrick, adăpostit în întrândul unei brutării, îl avea pe Riley în stânga și îi simțea pe Callaghan și

Lawson în spate. Cu un fluierat uşor le făcu semn să înainteze.

Callaghan făcu o săritură şi se aruncă în ungherul format de altă uşă, pentru a nu rămâne descoperit. Uşa cedă cu o trosnitură sinistră. Se aprinse o luminiţă. Se auzi un zgomot de voci, strigăte. Nici unul din cei patru oameni nu vorbea franceza. Neţinând să trezească cartierul o luară la picior. Brusc se auziră alte ţipete şi semnale de fluier. De data asta nu mai era vorba de civili. Un zgomot de motor răsună dintr-o dată, un reflector se aprinse şi o rafală lungă străpunse noaptea...

Fitzpatrick îşi dădu seama în acel moment că se înşelase. Un post german era instalat în capul străzii. Trebuie că era în legătură prin radio cu alte posturi, mobile de data asta. Şi, într-adevăr, alte vehicule se puneau acum în mişcare. Deja în josul străzii se auzeau paşii unui grup de oameni, ai căror bocanci cu ţinte răsunau pe caldarâm.

Un al doilea reflector se aprinse. Fasciculul său îl întâlni pe al primului. Strada era acum luminată ca ziua. Zidurile proiectau umbre diforme.

Callagham, pe punctul de a fi prins în raza celui de al doilea reflector, făcu un salt într-o parte pentru a ajunge la adăpostul unei case la circa trei metri. Reflectorul, însă, îl surprinse ca pe o muscă. Un tăcănit sec. O dâră roşie, un urlet de fiară rănită.

Fitzpatrick îl văzu pe păstor deschizând braţele şi înjurând încet. Callaghan îndoi încet genunchii, se clătină înainte şi, cu o ultimă tresărire pentru a-şi restabili echilibrul, tras de greutatea raniţei, se prăbuşi pe spate.

Lawson avu atunci un reflex nenorocit. Sprijinindu-se de uşă, descărcă în gol, fără a ochi, tot încărcătorul. Ocazia, era prea bună pentru adversar ca s-o piardă. Înainte de a fi tras ultimul cartuş, cele două reflectoare se îndreptau spre el.

Orbit, Lawson, încerca neîndemânatic să-şi reîncarce arma. Fitzpatrick nu-şi putea lua ochii de la mâna lui care căuta febril în buzunarul bluzei de luptă, pentru a scoate un alt încărcător. O salvă de gloanţe cu trasoare verzi şi roşii luară uşa ca ţintă.

Toţi nemţii trăgeau. Cei de jos şi cei de sus. Tirul lor se concentra către acest ungher în care un om în *kilt*, putin caraghios, cu casca pe cap şi bluza de luptă brăzdată de curelele albe ale echipamentului, era ţinut în lemn, ca pe cruce.

Fitzpatrick îl văzu prăbuşindu-se. Reflectoarele mai luminară câteva secunde, după care îşi continuară căutările.

O serie de ordine ţâşniră. Fitzpatrick înţelese că grupul din josul străzii hotărâse să suie, iar cei de sus să rămână acolo, ca un dop, pentru a le tăia orice speranţă de scăpare.

Timp de o secundă, reflectorul care mătura partea dreaptă a străzii se deplasă. Fitzpatrick auzi în acel moment un zgomot înfundat lângă el. O clipă după aceea Riley se arunca aproape în braţele lui.

Fitzpatrick resimţi atunci o imensă bucurie. Riley, care ar fi putut după toate cele întâmplate să fugă, să se ascundă, venea spre el. Ochii i se umeziră. Locotenentul îşi trase nasul, puse mâna pe umărul ordonanţei sale şi îl strânse foarte tare. Nu trebuia să spună nimic, orice frază era de prisos.

Paşii se apropiau, suiau către ei. Auzeau ordinele subofiţerilor. Încă douăzeci de metri... cincisprezece...

Fitzpatrick închise ochii, îşi revăzu într-o străfulgerare viaţa şi îşi dădu seama că singurul lucru bun pe care îl realizase era că rămăsese burlac.

Zece metri... cinci...

Îl simţi pe Riley încordându-se.

O cizmă, două.. zece.. Un ordin...

Mâna sa strânse crosa pistolului-mitralieră. Când redeschise ochii, umbre cu căşti se proiectau pe caldarâm în faţa sa.

Totul se petrecu foarte repede. Apăsă pe trăgaciul armei. O flacără lungă ţâşni de sub braţul lui. Un zgomot asurzitor îi spărgea timpanele. Simţi o succesiune de şocuri lovindu-i pieptul.

Riley nu mai avea nevoie să-şi ţină promisiunea. De altfel, cum ar fi putut s-o facă, cu glontele care îl nimerise chiar în frunte ?!...

CAPITOLUL X

Strânsoarea devenea din ce în ce mai evidentă. Nemţii începeau să înconjoare portul. Nu se grăbeau şi căutau să localizeze poziţia comandourilor. Pentru aceasta, întreprindeau o serie de manevre destinate să izoleze grupurile de asalt şi de sabotaj care se împrăştiaseră cu scopul de a se replia mai uşor spre P.C.

Pentru oamenii lui Gordon nu se mai punea problema să lupte organizat. Câte doi, câte patru, sau singuri, fiecare îşi încerca norocul. Nimeni nu ar fi putut spune câţi erau cei care încercau să scape din ochiurile giganticei plase pe care adversarul o ţesea în jurul lor. Nici măcar comandanţii de unităţi şi cu atât mai puţin Greenwood.

— Ora ?

— Trei şi treizeci şi cinci ! răspunse Jenkins, uitându-se la ceas.

— Efectivul ?

— Tot acelaşi ! Mai mult de şaizeci şi mai puţin de optzeci. Variază de la un minut la altul, în funcţie de ultimii morţi şi de cei care se întorc.

Greenwood, cu faţa trasă şi sprâncenele încruntate, se îndreptă spre uşă. De jur împrejurul clădirii administraţiei, supravieţuitorii formaseră un dispozitiv defensiv.

Maiorul îşi luă casca, îşi trecu cureaua ei sub bărbie şi, urmat de Mellows, şoferul său la Coman-

dament şi în acelaşi timp ordonanţă şi agent de legătură în timpul operaţiilor, porni pentru a-şi da singur seama de situaţie.

Aerul rece îl izbi în obraz. La dreapta sa, în dreptul Intrării Vechi, vreo zece marinari salvaţi de pe o vedetă distrusă, plini de păcură, se foloseau de o mitralieră germană capturată într-o cazemată de pe plajă.

Loara continua să ardă. În centrul fluviului, pete roşiatice alunecau încet. Un fum gros şi negru, având ici şi colo şuviţe cenuşii — resturi ale fumigenelor lansate de vedetele lui Forbes — suia acum spre port, împins de vântul de vest care sufla dinspre mare.

Greenwood se îndreptă spre stânga. Şi aici, grupuri înarmate luaseră poziţie. Fiecare adăpost natural, grămadă de lemne, scânduri, butoaie, macarale, bараci şi hangare, era transformat în redută sau infirmerie. Dincolo de un perimetru circular de circa o sută de metri în jurul P.C.-ului, începea o „ţară a nimănui", în care era extrem de greu să te orientezi. Paşii care răsunau pe caldarâm, chiar atenuaţi de tălpile de cauciuc, puteau fi daţi tot atât de bine de către nemţii ce înaintau, ca şi de prietenii ce se retrăgeau.

Greenwood auzea vuind în noapte strigăte, ordine, atât în engleză cât şi în germană. Erau şi momente de linişte. Câte un comando striga parola, aştepta două secunde, repeta întrebarea, după care, neobţinând nici un răspuns, începea imediat să tragă cu puşca mitralieră. Întreg punctul de apărare se aprindea şi de după adăposturi ţâşneau atunci lungi dâre incandescente.

Totul era rapid şi brutal. Ecoul repercuta la infinit zgomotul împuşcăturilor şi din nou se făcea linişte.

În faţă, în stânga sau la dreapta, în direcţia unde tocmai se deschisese focul, se auzeau atunci strigăte înăbuşite.

— *Sir ! Sir !*

Greenwood se întoarse. O'Mahory fugea spre el. Făcu câţiva paşi în întâmpinarea sergentului major.

— A sosit locotenentul Gordon !

— Unde e ?

— La P.C.

Greenwood se îndreptă în fugă spre post. Când văzu silueta deşirată a lui Jeffries Gordon lângă Jenkins, simţi pe loc un sentiment de încurajare. Greenwood îşi fixase o limită de timp, după care hotărâse să părăsească punctul de sprijin, pentru a încerca să meargă în ajutorul lui Desmond Terrace la pod.

— Ce e cu oamenii tăi, Jeffries ?

— Ce a mai rămas din ei sunt cu Willouby ; în ceea ce priveşte detaşamentele din sud, s-au întors deja la P.C.-ul dumneavoastră !

Greenwood ştia ce avea de făcut de acum înainte. Ca şi „Carul" care, reuşind să se smulgă din strânsoarea mâlului, îi furnizase răspunsul la întrebarea lui Forbes, sosirea lui Gordon marca o altă cotitură a operaţiei.

Maiorul privi la cei din jur. O' Mahory reuşea în ciuda momentelor grele, să-şi păstreze caracterul său expansiv. Jenkins, mereu metodic, cerceta planul oraşului. Gordon îşi trăgea sufletul, iar Nuggens se aşezase pe un pat, puţin la o parte.

— Apropie-te, bătrâne ! nu ești în plus ! îi strigă Greenwood.

Își scoase casca, se uită la ceas și anunță :

— Iată, sunt în situația de a lua două hotărâri și în stadiul actual al lucrurilor nu am dreptul de a le lua fără să vă consult.

O'Mahory făcu un gest de protest. Greenwood ridică mâna pentru a-l opri să vorbească și îi aruncă o privire prietenoasă.

— În caz de neînțelegere, eu voi hotărî !

Aprobă cu un semn din cap. Jeffries Gordon, pe care Jenkins îl pusese la curent cu plecarea lui Forbes de cum sosise, se încovoie puțin, ca atunci când vorbea ; asta pentru a-l auzi mai bine pe Greenwood, care explica situația.

— În afara distrugerilor secundare, în port, esențialul misiunii a fost îndeplinit. „Carul" a pătruns în doc și cu voia lui Dumnezeu va sări în aer ! Nu-i așa, Nuggens ?

Artificierul se îndreptă, încrucișă degetele și spuse cu convingere.

— Da, *sir !*

— Perfect ! Deci începând de acum înainte, considerăm că ne-am îndeplinit misiunea. Suntem deci liberi de a hotărî asupra soartei noastre...

Un țăcănit sacadat îl întrerupse brusc. Pe neașteptate, punctul de apărare începuse să tragă cu toate armele.

— Mă duc să văd ! strigă irlandezul părăsind biroul.

Ceilalți rămaseră tăcuți, atenți. Auziră vocea de bronz a lui O'Mahory. Intensitatea tirului se calmă aproape imediat. Câteva secunde mai târziu, O'Mahory pătrundea în încăpere.

— Niște fetițe, *sir !* Cine m-a procopsit cu asemenea oameni ? Pe Sfântul Patrick ! Uite-i că încep să aibă și halucinații. Fac atâta tărăboi pentru o pisică prăpădită care răstoarnă capacul unei lăzi cu gunoi.

Greenwood ridică mâna.

— Slavă Domnului ! După cadența tirului am crezut că toți nemții din port au dat năvală.

Făcu o scurtă pauză, după care redeveni serios :

— Cum vă spuneam acum o clipă, trebuie să alegem între a ne preda, și mă oblig să obțin de la comandamentul german un tratament onorabil, sau a încerca să fugim ! Dați-mi voie să continui... Avem răniți, printre ei unii au nevoie de ajutoare imediate. Nu poate fi vorba de a-i lăsa pe loc. Va trebui deci, în caz că vom opta pentru a doua soluție, să ne gândim la transportul lor.

Greenwood tăcu, ciuli urechea și continuă :

— Așa stând lucrurile, putem încerca să ne strecurăm și, o dată afară din port, prin orașul nou, să ajungem la țară și să căutăm cu ajutorul civililor să coborâm spre frontiera spaniolă. Știți ca și mine că există filiere de trecut granița și o dată acolo, vom ajunge...

Se corectă :

— ...Cei ce vor scăpa, vor reuși să stabilească un contact cu persoanele care se ocupă cu asta !

Gordon vru să intervină, dar Greenwood i-o luă înainte :

— Înainte de a răspunde la această întrebare, aș vrea să aud părerea voastră asupra celor ce urmează : am hotărât să părăsesc acest P.C., orice s-ar întâmpla, pentru că a devenit o cursă de șobolani. În cazul în care continuăm lupta, e absolut necesar.

Acum, dacă ne hotărâm să ne predăm, mi se pare preferabil să ne unim în prealabil cu comandoul lui Terrace la pod, pentru ca totul să înceteze în acelaşi timp. Iată ce am avut să vă spun. Aveţi două minute să vă hotărâţi !

Se făcu linişte. Zgomotele din exterior umplură din nou încăperea. Afară, oamenii se întrebau probabil cât timp vor mai reuşi să reziste în această poziţie defensivă, în care problema muniţiilor nu va întârzia să se pună.

Vocea lui Greenwood întrerupse meditaţia ofiţerilor săi.

— Vă ascult şi, contrar uzanţei, îmi veţi răspunde în ordinea ierarhică inversă ! O'Mahory ?

Irlandezul învârti bâtul.

— Se pare că spanioloaicele, *sir*...

— Am înţeles, Gordon !

— Nu sunt mai mult decât vreo cinci sute de kilometri şi mergând repede...

— Înţeleg ! Nuggens, în numele marinarilor ?

— Consider că n-ar trebui să iau o hotărâre, *sir*. Vocea mea nu reprezintă decât o minoritate.

— Dar cu titlu personal ?

Nuggens îşi limpezi vocea, zâmbi timid către Jeffries Gordon şi, cu o voce joasă, spuse :

— Se pare că cineva a spus : „Nu e necesar să speri pentru a acţiona... Nici să reuşeşti pentru a persevera..." Sunt cam de părerea asta !

Greenwood se întoarse către Jenkins.

— Te ascult, Troy !

— Sunt contra. Ai spus-o chiar tu : „Carul" e pe poziţie. Încăpăţânarea nu ar face decât să ne sporească pierderile, şi aşa destul de grele. Gândeşte-te la răniţi ; gândeşte-te la cei izolaţi, care încă ne mai

caută şi se fofilează printre nemţi. Imaginează-ţi mutrele lor, văzând că nu mai există nici vedetele şi nici P.C.-ul.

Jenkins tăcu şi îl fixă din priviri pe Greenwood.

— Ai terminat, Troy ?

— Da !

— În cazul ăsta, iată ordinele mele : O'Mahory, Gordon şi Nuggens, constituiţi imediat trei secţiuni de luptă. Detaşaţi fiecare zece oameni care vor fi însărcinaţi să transporte răniţii. Acest detaşament va fi sub ordinele căpitanului Jenkins şi va fi acoperit de secţiunea lui O'Mahory.

Greenwood se uită la ceas.

— Acţiunea, peste cinci minute. Itinerarul : Cheiul, docurile, vechiul Saint-Nazaire. Punct de regrupare : piaţa Vechiului Oraş şi podul !

Se îndreptă şi preciză ironic :

— Fiţi atenţi de data asta nu numai la *Fritz*-i, dar şi la băieţii din comandoul Terrace, care apasă repede pe trăgaci.

Pentru Desmond Terrace, avanportul cu cele două braţe care se uneau, având forma unei potcoave prelungite, semăna din ce în ce mai mult cu un fund de sac. Spre fund, intrarea nouă se deschidea printr-un şenal între cele două imense blocuri dreptunghiulare, ale vechiului şi noului Saint-Nazaire. La sud, Oraşul Vechi forma o ţesătură de pasaje şi de străduţe în care casele construite în stil vechi contrastau cu alianiamentul regulat al magaziilor aşezate în linii paralele de-a lungul danelor.

Terrace folosise un dispozitiv strâns de luptă şi reuşise să ţină la respect ansamblul pieţii vechi. Ar-

mele sale automate nu permiteau trecerea pe pod, care, aici, făcea legătură între oraşul vechi şi cel nou.

— Încetaţi focul !

Ordinul fu transmis de la un grup la altul.

În faţa lor se vedea podul : cale inaccesibilă atât pentru nemţii care încercau să-l treacă, cât şi pentru comandoul care încerca din când în când să contraatace.

În lumina clarului de lună, ţesătura de grinzi metalice avea câteodată reflexe albăstrui. Montanţii mai întunecaţi contrastau pe fondul mai deschis al căii de circulaţie. Era lung, lat, şi la capătul opus se putea distinge o formă mobilă de unde ţâşneau, din când în când, scurte sclipiri luminoase ale lămpilor electrice.

Nemţii încercaseră la început să-l ia cu asalt. Primul val se lovise de barajul de oţel al oamenilor comandoului. Încercară de patru ori, în zadar. De o oră foloseau altă metodă şi preferau atacului masiv infiltrarea progresivă de elemente izolate. Încet, târându-se pe burtă, acestea se strecurau printre cadavrele şi răniţii care zăceau pe pasarela din lemn.

Terrace făcu un salt şi ajunse lângă omul cu puşca-mitralieră.

— Fiţi atenţi, nu trageţi decât la sigur !

Dacă nu primea ajutoare sau ordinul să înceteze lupta, muniţiile rămase nu-i vor permite să reziste unei noi tentative germane, în cazul că aceştia erau hotărâţi să treacă cu orice preţ.

Se întinse pe burtă lângă trăgător şi, la rasul solului, cercetă podul pustiu. Doar câteva gemete întrerupeau liniştea. Dintr-o dată, Terrace avu impresia că vede nişte umbre mişcându-se. Era, încă,

ceva nedesluşit. În lumina difuză care scălda construcţia, înaintau câţiva oameni. Închise ochii, îi redeschise şi strânse braţul lui Trunck, cel pe care îl asistase la lungile partide de dame, în timpul drumului.

— Am impresia că de data asta piesele negre vor marca !

Trăgătorul îşi fixă arma *Bren* în umăr şi verifică cu degetul anclanşarea încărcătorului.

— Mişcă, *sir !* şopti el într-o suflare.

— Aşteaptă !

— Dar...

— Lasă-i să vină ! Lasă-i să creadă că nu i-am reperat.

Terrace simţi un spasm strângându-i stomacul. La şaizeci de metri, ceilalţi continuau înaintarea cu răbdare şi şiretenie. Se fereau de părţile descoperite ale construcţiei. În schimb, foloseau morţii ca scuturi. Răniţii pe care-i loveau în înaintarea lor scoteau lungi gemete înăbuşite, care acopereau frecarea corpurilor de lemnul podului.

Terrace credea că visează. Masa compactă a construcţiei, fâşia dreaptă şi lungă care traversa fluviul dădea o asemenea impresie de linişte şi forţă, că părea imposibil ca în acest moment o mână de oameni să aibă îndrăzneala să se infiltreze aici.

Nu mai era nici o îndoială. Alte umbre mişcătoare se încrucişau cu cele nemişcate. Desmond Terrace se gândea că în acest moment oameni plini de viaţă îşi lipeau obrazul de carnea sfâşiată a morţilor, târându-se prin bălţile de sânge...

Simţi tremurul nervos al braţului lui Trunck.

— Cu rafale scurte, la comanda mea...

Trunck se încordă.

— Foc !

Arma săltă. O flacără galbenă apăru la gura ţevii şi o succesiune de mici dâre luminoase zburară către pod.

Imediat, partea din mijloc a construcţiei apăru în noapte. Un păcănit sacadat se contopi cu cel al puştii-mitralieră a lui Trunck, iar oamenii din comando aflaţi în poziţie în jurul pieţii văzură apărând în centrul podului buchetele de flăcări ale unui foc de artificii.

Umbre se ridicau cu gesturi dezordonate, fantomatice. Sub presiunea camarazilor lor, care declanşau un tir de sprijin, nemţii se retrăgeau.

Terrace îşi dădu seama că era momentul, acum ori niciodată, să le arate că erau numeroşi. Asta îi putea face să câştige timp.

— Mitraliera a doua şi a treia ! strigă el ridicându-se ; trageţi cât puteţi !

Acest ordin implica şi intrarea în acţiune a aruncătoarelor de grenade. Într-o clipă piaţa se însufleţi. Explozii scurte răsunau ici şi colo. Jerbe de foc se abăteau asupra podului. După care, brusc, fulgere mari portocalii căzură pe pasarelă. Fluviul părea a fi numai foc. O succesiune de tunete făcu să se cutremure suprastructurile metalice şi ecoul repeta de dincolo de Vechiul Oraş bubuitul grenadelor care explodau. O simfonie de culori, galbene, roşii, verzi, se contopeau în concertul asurzitor al tuturor armelor.

Cu sufletul la gură, lac de apă, coloana care refuza să se recunoască învinsă îşi croia drum printre depozite. Oamenii lui Gordon, cei ai lui O'Mahory, marinarii lui Nuggens se târau pe burtă, săreau, fugeau, se strecurau printre construcţiile portului,

de-a lungul danelor, se infiltrau printre patrulele germane care, de o jumătate de oră, îşi înteţeau strânsoarea.

Nu mai era o retragere, ci o cursă disperată spre libertate. Să părăsească portul, să ajungă la piaţă, să treacă podul şi, printr-un efort extraordinar, să ajungă la ieşirea din oraş.

Oamenii din comando înaintau în linie, iar atunci când natura terenului o cerea, rupeau formaţia. Foarte mobile, grupurile se sprijineau atunci unele pe altele, se ascundeau, reuşeau să scape şi, când acest lucru devenea imposibil, înfruntau adversarul. O făceau fără ură, pentru că aşa o cerea regula jocului. Un joc ale cărui principii nu le stabilise nici unul dintre ei, dar pe care le aplicau întocmai.

Chiar şi marinarii lui Nuggens şi artificierii puţin obişnuiţi cu acţiunile de comando se simţeau antrenaţi de elanul celorlalţi.

La capătul unei noi curse, Nuggens se regăsi lângă Jeffries Gordon. Artificierul înghiţi în sec, îşi recăpătă suflarea şi, sprijinindu-se de stâlpul unei magazii, spuse :

— Începe să meargă... dar ucenicia... e puţin cam dură, Jeffries !

Adăugă cu o notă de amărăciune :

— Când mă gândesc că am ales marina pentru că nu puteam suferi mersul pe jos...

O rafală îl împiedică pe Gordon să răspundă. Se îndreptă spre colţul construcţiei.

— Ce se întâmplă ? îl întrebă el pe Baxter.

— E Willouby, *sir !* Credea că are de-a face cu marinarii locotenentului Nuggens, a înaintat să le vorbească, dar erau *Fritz*-ii !

O fugă, câteva înjurături şi Gordon îl zări pe subofiţerul său, care revenea cu pistolul-mitralieră sub braţ.

— Ia spune, domnule Willouby, parola la ce mai serveşte ?

— La... *sir*, adică...

— E-n regulă, *old boy !* şi ceilalţi ?

Sergentul făcu un gest semnificativ cu mâna, ridicând arma.

— Au fost tot atât de surprinşi ca şi mine, dar Jones a aranjat lucrurile !

Gordon auzi zgomot de împuşcături în dreapta sa şi comandă :

— Regruparea la mine ! Transmiteţi locotenentului Nuggens să ne urmeze ! La capătul porcăriilor astea de barăci metalice e piaţa !

Troy Jenkins îl blestema pe Greenwood la fiecare minut. Degeaba era el ager la minte, combativ, dârz, nu putea admite întorsătura pe care o luau acum lucrurile cu acest marş spre moarte. Mai bine ca oricine, pentru că le studiase pe hartă, pe buletinele informative, cunoştea numărul forţelor germane din sectorul Saint-Nazaire, fără a mai pune la socoteală ajutoarele ce ar mai putea sosi.

— Nu ! De o mie de ori nu ! mormăi el printre dinţi ; pe cât de logic era „Carul Mare", pe atât de stupidă e această încercare !

— Permiteţi-mi, *sir*, să nu fiu de acord !

O'Mahory auzi ultimele cuvinte. Grăbi pasul şi ajunse la nivelul ofiţerului adjunct.

Jenkins se îmbăţoşă.

— Nu-mi pasă de părerea dumitale ! Întreabă-i numai pe răniţi de calvarul la care îi supunem.

O'Mahory, înainte de a răspunde, privi mersul oamenilor din frunte. Comandantul şi răniţii înaintau acoperiţi de comandoul lui Gordon, ceea ce îi scutea de căutarea drumului. Nu trebuiau decât să-şi supravegheze spatele şi flancurile.

— Dacă Rich... hm... dacă maiorul a luat această, hotărâre, înseamnă că e singura valabilă.

Troy Jenkins ridică din umeri.

— Eşti cu adevărat un irlandez încăpăţânat ca un catâr !

— Poate, dar atât timp cât putem umbla, trage şi ne bate, vom fi învingători !

— Cât timp va mai dura asta ?

O'Mahory se întoarse. În urmă, oamenii se schimbau la târgi, pentru a duce răniţii. Îşi scoseseră bluzele de luptă, le prinseseră de puşti, şi, cu trunchiul gol, gâfâind sub povara camarazilor, înaintau cu muşchii încordaţi, dureroşi. Din când în când, doi dintre ei se opreau. Cu o mişcare foarte uşoară, lăsau pe pământ brancarda cu corpul pe care îl transportau şi apoi îl făceau să alunece uşor pe sol. Se aplecau, scoteau cadavrului plăcuţa de identitate şi mergeau să-şi reia locul printre cei vii.

O'Mahory forţă pasul pentru a-l ajunge pe căpitanul Jenkins.

— Am găsit răspunsul la întrebarea d-voastră, *sir !*

— Care întrebare ?

— M-aţi întrebat cât timp ne vom mai putea crede învingători...

— Ia zi !

— Până când vom muri

În jurul podului se trăgeau acum focuri sporadice. Desmond Terrace auzise răsunând rafalele din direcţia Intrării Vechi. Ele se apropiau, marcând înaintarea coloanei speranţei. În câteva minute vor face joncţiunea. Pentru el era, într-un fel, sfârşitul unei lungi călătorii solitare. Câţi vor fi cei care vor ajunge până la el ?

— *War weapons week* ? strigă unul din al lui din stânga.

După o clipă de tăcere, o voce exclamă într-un inimitabil accent cokney *Weymouth*-ul de recunoaştere.

Zece minute mai târziu, Greenwood era în situaţia de a-şi da singur seama de situaţie.

Ofiţerii îi aşteptau hotărârea, în timp ce Terrace îşi termina raportul.

— ...Singura posibilitate de a ieşi din Oraşul Vechi e de a trece podul.

— Asta o ştim ! Cum e cu *Fritz*-ii ?

— Sunt de partea cealaltă şi-s mai degrabă agresivi !

— Am înţeles !

Greenwood se întoarse către Troy Jenkins. Luna le lumina feţele şi făcea să sclipească curelele albe ale echipamentelor.

— Am hotărât să lăsăm răniţii aici. Nu oblig pe nimeni, în afară de infirmieri, care au obligaţia asta, să rămână cu ei. Totuşi, dacă un ofiţer se oferă voluntar...

— Rămân ! spuse Jenkins calm.

Greenwood căută privirea tovarăşului său. Cei doi bărbaţi tăcură o clipă, după care Greenwood primul întoarse capul.

— Gordon ! Terrace ! Nuggens ! Aveţi trei minute pentru a face pregătirile de luptă !

Ofiţerii plecară să dea ordinele. Greenwood nu regreta nimic. Nu mai era cazul să se gândească la ce ar fi putut să se întâmple dacă totul s-ar fi petrecut normal. Aceasta îl duse cu gândul la Jenkins. La urma urmei, nu avea el oare dreptate ?

Se întoarse şi privi masa întunecată a podului. În câteva clipe vor încerca să treacă peste el. Vor mai avea probabil pierderi. Dar poate o mână de oameni vor reuşi să scape. Şi pentru această mână de oameni, trebuie încercat norocul până la urmă. Să se depăşească, să treacă peste propria sa frică, să învingă acel instinct de conservare din el.

Era în continuare o treabă de „trăsniţi“, ar fi spus Mac Kawley. Dar războiul în sine nu era tot aşa ceva ?

— Gata, *sir* !

— Gata, *sir* !

— Gata, *sir* !

Răsunară în noapte ca pocnituri de bici. Lui Greenwood i-ar fi plăcut să găsească totuşi ceva de spus. Măcar ca să le arate printr-o frază afecţiunea, mândria pe care o simţea de a-i avea sub ordinele lui ; dar vorbele i se opreau în gât. Se întoarse pentru a-şi ascunde emoţia şi, arătând spre pod, reuşi să articuleze un scurt :

— *Go* !

Pentru că se spune totdeauna că acţiunile cele mai necugetate sunt cele la care te aştepţi mai puţin, primii atacanţi sub ordinele lui Jeffries Gordon reuşiră să ocupe o poziţie pe pod şi timp de un minut avură senzaţia că sunt liberi.

Greenwood, în spate cu grupul de comandă, se întreba dacă nu visează. După care, dintr-o dată, avu loc riposta, cu atât mai violentă cu cât întârziase să se manifeste.

Într-o clipă fură înconjuraţi de fulgere. Într-un zgomot de furtună, trăsnetul se abătu asupra lor, Se pomeniră atunci în mijlocul unei lumi necunoscute, multicoloră şi înfierbântată. Primele rânduri căzură secerate de ploaia de oţel. Ceilalţi, trăgând rafale scurte, lansau grenade, săreau peste morţi şi răniţi. O furie ucigătoare îi anima pe cei scăpaţi teferi şi, într-o ciocnire de o violenţă nemaipomenită, comandourile ajungeau să lupte corp la corp. Nuggens simţea cum îl cuprindea ardoarea eroilor de la Talavera [1]. Şarja comandourilor, care făcea ca lemnul podului să vibreze, semăna cu cea a brigăzii de cavalerie uşoară. Îl cuprinse un val de speranţă, care-l făcu parcă să prindă aripi.

Ridică braţul pentru a întări ordinul pe care îl lansase şi simţi deodată un şoc în piept. Se învârti sub forţa impactului, avu timp să zărească baletul luminos al trasoarelor, după care şarpanta metalică a podului păru că se răsuceşte, podeaua sui spre el şi se prăbuşi într-o parte. În mână mai strân-

[1] Oraş spaniol unde a avut loc victoria lui Wellington asupra francezilor în 1809 (n. tr.).

gea pistolul. Nu-l durea nimic. Avea numai impresia că se goleşte.

Deasupra lui vedea picioare, raniţe, oameni care alergau urlând şi la urmă cerul. Un cer minunat, încărcat de toată speranţa unei nopţi de primăvară.

Vederea i se înceţoşă. Capul îi deveni greu, i se păru că oamenii din comando trecuseră podul. Privirea îi deveni fixă. Făcu un ultim efort să se scoale. O durere îi trecu ca un fulger prin piept. Era transpirat tot. Sudoarea îi ardea ochii. Un zâmbet dureros îi apăru pe buze. Zgomotul împuşcăturilor se estompa. Podina din lemn nu mai avea acea rezonanţă acel trosnet sacadat. Nu mai percepea decât zgomotul propriei sale inimi.

— Greenwood avea dreptate..., murmură el.

Revăzu o zecime de secundă figura lui Jeffries Gordon. Comandoul trecuse. Nuggens era deodată mai uşor, nu-şi mai simţea greutatea corpului. Muri fericit.

Dacă ar mai fi putut trăi un sfert de oră în plus, ar fi dus în moarte imaginea unei coloane blindate cu tunuri ameninţătoare. Tancurile controlau acum toate străzile care permiteau accesul în Oraşul Nou. Nu mai era nimic de făcut. Capcana se închisese. Numai acţiunile individuale mai puteau spera să reuşească.

Comandoul dăduse lupta de onoare. Greenwood luă atunci hotărârea.

— Libertate de manevră ! Fie ca aceia mai buni să câştige.

[1] Vreo şase oameni au reuşit să ajungă la Gibraltar (n. ed. fr.).

Era aproape ora şapte dimineaţa. Un soare de primăvară lumina oraşul Saint-Nazaire. În port, în jurul docurilor, lângă Forma-Ecluză, în oraşul vechi, se mai auzeau trăgându-se focuri sporadice.

Muncitorii care încercau să se ducă la lucru erau împinşi îndărăt de cordoane de trupe. Femeile care deschideau ferestrele dădeau de morţi în faţa caselor. Unele străzi semănau cu nişte gropi comune gata de a fi acoperite.

Pe Loara pluteau cadavre, epave, bucăţi de lemn, centuri de salvare. Se mai vedeau pe întinsul fluviului pete mari negre, uleioase, iar în jurul lor se formau aureole irizate.

Peste tot, civilii erau interogaţi. Nemţii adunau în puncte de grupare şiruri lungi de prizonieri, pe care patrulele îi descopereau din minut în minut. Apoi camioane fără prelată îi duceau spre centrele de triaj, unde ofiţeri de contrainformaţii începeau imediat interogatoriul.

Jeffries Gordon auzi paşi în spatele zidului unde se ascundea de o oră cu Jones şi Baxter. De data asta, nu mai puteau sări din curte în curte, trece prin grădini, pătrunde în pivniţi.

— Ne-am ars !

Jones arătă cu ochii spre pistolul său mitralieră.

— Nu, inutil, oftă Gordon. Am încercat totul, va trebui de acum să halim varză acră !

Se gândi o secundă şi îşi dădu seama că presimţirea sa nu se îndeplinise. Va părăsi oraşul Saint-Nazaire către un lagăr, nu către morgă. Un zâmbet îi apăru pe buze şi îşi ridică gulerul bluzei.

Se îndreptă încet, puse mâinile pe cap şi ieşi în faţa zidului. Patru nemţi stăteau cu spatele la el.

Gordon ar fi putut, întinzând mâna, să atingă casca blondului căruia îi vedea ceafa.

— *Hello !* strigă el pentru a le atrage atenţia.

Blondul, surprins, se întoarse brusc. Gordon văzu timp de o clipă ţeava ameninţătoare a armei îndreptată spre el. Vru să strige că se predă... Era scris, fără îndoială că destinul nu se înşală niciodată. Rafala îi zbură ţeasta şi gloanţele ricoşară pe zid.

Pe străduţă era soare şi la o fereastră de la etaj, un ţânc care nu înţelegea că un om murise mânca o tartină scoţând chiote de veselie.

Ieşind din pivniţa în care încercaseră să se ascundă de la ora cinci dimineaţa. Greenwood se întinse şi, în timp ce O'Mahory cerea în gura mare ca ultimii oameni din grupul de comandă să fie nişte prizonieri prezentabili, îşi îndesă pipa cu puţinul tutun Capstan pe care îl mai avea în pungă.

— *Schnell ! Los ! Schnell !* strigă *feldwebel*-ul pe care îl enerva atitudinea lui O'Mahory.

— Staţi drepţi, *boys,* striga irlandezul, v-am promis că fetele din Saint-Nazaire vă vor privi şi mi-am ţinut promisiunea ! În loc de şiraguri de flori...

Făcu cu ochiul, zâmbi spre Greenwood şi preciză :

— Vor putea în orice caz să vă aducă pachete !

Grupul se puse în mişcare între două rânduri de santinele. Un sfert de oră mai târziu, la punctul de

triaj, Greenwood, datorită gradului său, fu de îndată îmbarcat într-un Volkswagen care demară în trombă spre clădirea comandamentului.

Vehiculul traversă orașul. Greenwood constată că civilii arborau zâmbete și priveau ironic spre nemții pe care-i întâlneau.

Un camion Benz fără prelată se încrucișă cu ei. Greenwood îi zări pe Jenkins și Terrace, în picioare, între tărgile cu răniți. Își aduse aminte de fraza lui Mac Kawley „vor mai fi alte raiduri, alte tentative și, din tentativă în tentativă, vom ajunge să găsim metoda pe care o vom aplica în ziua D..."

Când coborî, zâmbea. Zâmbet care dispăru când constată că era trecut de ora zece. „Carul" părea că nu vrea să explodeze.

Fu dus de îndată în biroul comandantului superior, lângă care stăteau amiralul și colonelul de blindate ale cărui unități împiedicaseră comandoul să ajungă în afara orașului.

Un ofițer de contrainformații servea ca interpret. Acesta întrebă :

— Sunteți în măsură să cereți trupei d-voastră, care continuă să tragă de-a lungul docurilor, să înceteze lupta ?....

Căpitanul așteptă o secundă, după care continuă :

— Este în interesul lor și al civilor !

Greenwood auzeau cuvintele, dar gândul îi zbura aiurea. Ochii săi nu se dezlipeau de la pendula fixată deasupra căminului care era în fața sa. Vedea acul mare mișcându-se inexorabil spre dreapta.

— Ați înțeles întrebarea mea ? repetă translatorul.

— Mi-e imposibil !

Amiralul interveni într-o engleză perfectă.

— Oamenii dumneavoastră nu aveau deci o limită fixată pentru acțiunea lor ?

„O limită ? se gândi Greenwood ; unde începe oare o limtiă ? Și cine poate să spună când e ea atinsă ? «Carul» avea și el o limită."

— Nu ! spuse el oftând.

Amiralul râse în barbă..

— Voi, englezii, aveți un curios simț al proporțiilor. Un mic distrugător contra unei imense fortărețe de oțel...

Se aplecă înainte și, cu un ton sec, adăugă :

— Atâta curaj, pentru rezultate atât de slabe. Știți, domnule maior, spuse el înconjurând biroul și sprijinindu-și mâinile pe el, ce se petrece acum în docul uscat ?

Greenwood făcu o mutră mirată.

— Zeci de specialiști sunt în curs să examineze vasul dumneavoastră ! Zeci de alți specialiști, scafandri, sunt în momentul de față sub chilă pentru a studia posibilitatea colmatării breșelor pe care echipajul dumneavoastră a găsit de cuviință să le facă. Vă mirăasta, nu ?

Greenwood făcu un semn din cap. Celălalt nu-și dădu seama despre ce e vorba.

— Vă dați seama ! Într-o săptămână, cel mult, totul va reintra în ordine !

Greenwood, pe ascuns, se uita la pendulă. Peste trei minute acul mare va ajunge la jumătate. „O oră întârziere mai treacă-meargă, dar dacă la și jumă-

tate nu explodează... atunci tot ce am îndurat nu va fi servit la nimic !"

— ...Într-adevăr, nu văd, continuă amiralul, motivul pentru care Amiralitatea dumneavoastră a găsit de cuviinţă să sacrifice un vas.

Şi Greenwood se întreba. Acul mare ajunsese pe şase. Saint-Nazaire strălucea probabil sub soare şi, peste câteva ore, oraşul va fi curăţat de cadavre. Peste şase luni nimeni nu-şi va mai aduce aminte că într-o noapte de la sfârşitul lui martie, nişte oameni, mânaţi de o credinţă nezdruncinată, au urcat pe cursul Loarei cu un vis măreţ...

„Se poate cere orice de la oameni, gândea Greenwood, dar de la patru tone de explozibil ?

— Şi atunci, domnule maior, pentru ce acest raid ?

Greenwood ridică din umeri. Ce putea răspunde ca să pară verosimil ?

Deodată pereţii încăperii începură să tremure. Ofiţerii se repeziră la fereastră. Forma-Ecluză intră în erupţie. O jerbă enormă de foc suia spre cer, în timp ce un nor de fum negru se ridica în volute enorme deasupra portului. O uriaşă lovitură de berbec zgudui Oraşul Vechi şi de oriunde erau ascunşi, la punctele de triaj unde erau adunaţi, oamenii din comandouri ştiau, auzeau, vedeau...

Amiralul se întoarse şi-l privi pe Greenwood cu un aer întrebător.

— Cred că aveţi răspunsul la întrebarea dumneavoastră ! spuse Greenwood cu o voce de un calm extraordinar.

Urmă o tăcere îndelungată. O clipă, cei doi ofiţeri se înfruntară din priviri ; după care amiralul ieşi fără un cuvânt, trântind uşa.

„Interogatoriul va continua... şi după asta ! Chiar T.N.T.[1]-ul are un suflet", se gândi Greenwood. După care răspunse clar interpretului care îi cerea să-şi decline identitatea :

— Mă numesc George, Thomas, Richard Greenwood, şi serveam, până azi dimineaţă, în comandourile Maiestăţii-Sale.

[1] Trinitrotoluen, exploziv foarte puternic (n. tr.).